

VALİDEBAĞ KORUSU
ÇEVİRİMİÇİ SEMİNERLER DİZİSİ
SONUÇ RAPORU

VALİDEBAĞ SAVUNMASI
MAYIS 2021

VALİDEBAĞ SAVUNMASI

**SOSYAL MEDYADA
BİZİ TAKİP EDEBİLİRSİNİZ!**

ValidebagSvnms

ValidebagSvnms

validebagsavunmasi

İLETİŞİME GEÇİN!

validebagsavunmasi@gmail.com

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Önsöz	4
İstanbul ve Bölgede Durum	6
Validebağ Korusu'nun Doğal Varklıkları	9
Validebağ Korusu'nun Tarihi ve Kültürel Varlıkları	15
Validebağ Korusu'nun Mevcut Durumu	22
Kent Ekosistemine Neoliberal Müdahale	29
Millet Bahçeleri	32
Validebağ Korusu Mülkiyet, Tahsis ve Tescil Durumu	34
KANİP ve KAUIP Kapsamı, Mülkiyet ve Tescil Durumu	35
Validebağ Korusu Neden Millet Bahçesi Olamaz	36
KORUMA VE KULLANMA İLKELERİ	40
EK 1 Validebağ Korusu'nun Kuşları	41
EK 2 Validebağ Korusu'nun Kelebekleri	45
EK 3 Validebağ Korusu'nun Ağaç, Ağaçcık ve Çalıları	46
EK 4 Validebağ Korusu'nun Otsu Bitkileri	49
EK 5 Ne Yapmalı Ne Yapmamalı	51
EK 6 Validebağ Korusu Tahsis Durumu	58
EK 7 Validebağ Korusu Tescilli Yapılar Koruma Kurulu Kararı	60
EK 8 Marmara Üniversitesi Mülkiyetindeki 1.Derece SİT Alanı	61
EK 9 Validebağ Korusu'nda İzcilik Faaliyetleri ile İlgili Koruma Kurulu Kararları	63
EK 10 Koruma Kurulu 1. Derece SİT Alanı Kararı	66
Kaynaklar	67

Merhaba,

Dünyayı etkisi altına alan Covid19 pandemisinin ülkemizde de 10 Mart 2020 tarihinde resmi olarak ilanından sonra başlayan salgın ve karantina günlerinde, biz de etkinliklerimizi büyük ölçüde dijital ortama taşıdık.

Validebağ Savunması olarak 19 Aralık 2020' den başlayarak 8 ayrı oturumda gerçekleştirdiğimiz, çevrimiçi seminerler dizisi düzenledik. Bu seminerlerde "Koru'nun doğal hâliyle yaşamasını ve gelecek kuşaklara bırakılmasını sağlamak için neler yapılmalı / neler yapılmamalı" sorularına farklı disiplinlerden akademisyen ve uzmanları dinleyerek, birlikte yanıtlar üretmeye çalıştık.

Her biri 50 -70 kişi katılımlı çevrimiçi seminerler, sunum sonrası soru-cevap bölümlerinde paylaşılan bilgilerle bir çalışmaya dönüştü. Koru'da 2016 yılı verilerine göre 120 kuş, 28 kelebek türü olduğu bilgisi güncellenerek, 130 kuş ve 31 kelebek türü saptandığı bilgisi de paylaşıldığı için seviniyoruz.

Sunumlar şu başlıkları kapsıyordu:

Prof. Dr. ÜNAL AKKEMİK
(İ.Ü. Cerrahpaşa Orman Fakültesi
Orman Botaniği Ana Bilim Dalı)

'VALİDEBAĞ'IN AĞAÇLARI: KENT EKOSİSTEMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. İ. SIRRI YÜZBAŞIOĞLU
(İ.Ü. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik
Ana Bilim Dalı)

VALİDEBAĞ'IN OTSU BİTKİLERİ

MURAT KAPIKIRAN
(Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube
Başkanı)

KENT EKOSİSTEMİNE NEOLİBERAL MÜDAHALE: VALİDEBAĞ KONUSU

Prof. Dr. ZEYNEL ARSLANGÜNDOĞDU
(İ.Ü. Cerrahpaşa Orman Fakültesi
Orman Entomolojisi ve Koruma Ana Bilim Dalı)

VALİDEBAĞ KONUSU'NDA YABAN HAYATI

Dr. AĞÜN İLHAN
(Boğaziçi Üniversitesi)

KENTSEL SU YÖNETİMİNDE YEŞİL ALANLAR: VALİDEBAĞ KONUSU ÖRNEĞİ

CANAN ATAY
(Y. Peyzaj Mimarı)

KUŞ VARLIĞI VE YEŞİL ALAN İLİŞKİSİNİN PEYZAJ DEĞERLERİ AÇISINDAN İRDELENMESİ: İSTANBUL VALİDEBAĞ KONUSU

AYŞE İREM DOĞANCI
(Yaratıcı Drama Eğitmeni)

KORU'NUN KORUYUP KOLLADIKLARI

NİLAY TEZSAY
(Veteriner hekim, İVHO Egzotik ve Yaban Hayatı Komisyonu Sekreteri)

ŞEHİR İÇİNDEKİ YABAN HAYVANLARIYLA ETKİLEŞİMİMİZ

Dr. EBRU AKBAŞ
(Veteriner hekim)

KORU'NUN GERÇEK SAHİPLERİ

DENİZ ALKAN
(Y. Mimar)

TARİHSEL, KENTSEL DÖNÜŞÜMDE BİR KORUMA MÜCADELESİ ÖRNEĞİ: VALİDEBAĞ KONUSU

Değerli akademisyen ve uzmanlarımıza bize ışık tutan sunumları için çok teşekkür ediyoruz. Bu değerli uzmanların görüşlerine, on yıllar içinde biriken deneyim, bilgi ve gözlemi katarak ve literatür taramasını da yaparak oluşturduğumuz sonuç raporunu ekte sunuyoruz.

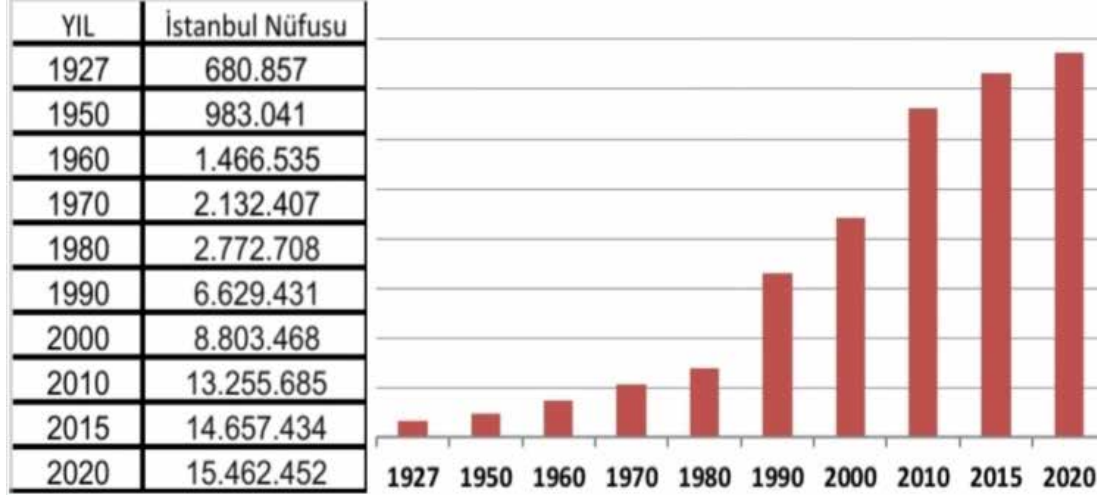
Türkiye Mühendisler ve Mimarlar Odası İstanbul İl Koordinasyon Kuruluna müracaat ederek meslek odalarının uzman görüşlerini raporlamaları talebinde bulunduk. Raporlar yayınlandıkça bu sonuç bildirgesi de güncellenecektir.

Uzman görüşleri kadar, yıllardır Koru'yu ve yaşamı savunan sizlerin görüşlerinin de önemine inanıyor, ortak akıl ile ilerlemek için geri bildirimlerinizi düzenleyeceğimiz forumda alarak geliştirmek istiyoruz.

Ayrıca bize validebagsavunmasi@gmail.com adresinden ulaşabileceğinizi hatırlatmak isteriz.

İSTANBUL VE BÖLGEDE DURUM

İstanbul'un Üsküdar İlçesi Altunizade Mahallesi'nde bulunan ve 1. derece doğal ve tarihi SİT alanı olan Validebağ Korusu'nun hem İstanbul hem bölge için önemini anlamak için, öncelikle yaşadığımız şehrin durumuna bakmakta fayda olduğunu düşünüyoruz.

Yaklaşık yüz yıl önce 680 bin olan nüfus, bugün 15 milyonu geçmiştir. Bu yoğun nüfus artışı ve plansız yapılaşma ile kent, özellikle 1980'den başlayarak kuzeye doğru büyümüştür. Bu da Kuzey Ormanlarının, tarım alanlarının ve yeraltı sularının azalmasına yol açmıştır.

Son 30 yılda İstanbul ormanlık alanlarının %17,5'u yok olmuştur. 1995'ten bu yana tarım alanlarının %25'i kaybedilmiş, nüfus artışıyla birlikte bu kişi başı ekilebilir alanın %35 oranında azalmasına neden olmuştur. Yüzlerce yılda oluşmuş ormanlık alanların, verimli tarım arazilerinin kaybının telafisi yoktur. Şehrin akciğerleri, su kaynağı, rüzgarı, nefesi olan Kuzey Ormanları ve tarım arazileri, 3. köprü, yeni havalimanı gibi projelerle önemli kayıplar verirken Kanal İstanbul projesi ile yok olma tehdidi altındadır.

Bu nüfus baskısı ile İstanbul, karbon ayak izinde Türkiye'de birinci, dünyada 26. sıradadır.

Ormanlar, spor sahaları, mezarlıklar, parklar, dikey bahçeler, tarım arazileri, hobi bahçeleri, korular, yol kenarı peyzajı kısacası il sınırları içinde bitkiyle örtülü tüm alanların toplamı o şehrin yeşil alan miktarını veriyor. İstanbul'da yeşil alan planlaması bütünleşik olmayan, yeşil parçalar arası bağlantılılığı sağlamayan parçalı bir şekilde ele alınmaktadır. **Dünyada iklim değişikliğine duyarlı, kent içerisindeki ve çevresindeki doğal alanları koruyarak biyolojik çeşitlilik ve ekolojik dengenin sürdürülebilirliğini sağlayan yeni yaklaşımlar benimsenmektedir.** Türkiye'de ise hala "kişi başına düşmesi gereken minimum miktar" yaklaşımı üzerinden planlama yapılmaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'ne göre sağlıklı bir kentte kişi başına **15 m²** yeşil alanın düşmesi gerekmektedir. İstanbul'da kişi başına düşen **toplam yeşil alan miktarı 7.55 m²'dir**. Yeşil alanı yeterli görünen 6 ilçe yalnızca Beykoz, Şile, Adalar, Çekmeköy, Silivri, Çatalca, Sarıyer ve Arnavutköy'dür. Bu da bu ilçelerdeki, çoğunlukla insan kullanımına açık olmayan orman bölgeleri sayesinde. Bu veriyi, Çevre Mühendisleri Odasının 2019 yılı Hava Kirliliği Raporu PM10 gösterge haritası ile beraber değerlendirince İstanbul'daki yeşil alan fakirliği ile soluduğumuz havanın sağlıksızlığı arasındaki bağ net olarak görülüyor.

*Gri renkli ilçelerde ölçüm istasyonu yok veya istasyon arızaları nedeniyle veri yetersiz, sarı renkli ilçelerde günde 35 defadan fazla ve kırmızı renkli ilçelerde günde 50 defadan fazla sınır değeri aşılmış. Kaynak :Çevre Mühendisleri Odası 2019 Hava Kirliliği Raporu)

Kentte halkın kullanımına açık park, koru, mesire yeri, tabiat parkı gibi yeşil alanlar ise **aktif yeşil** alan olarak tanımlanmaktadır. 2016 yılı verilerine göre İstanbul'da kişi başına düşen aktif yeşil alan ise en iyimser hesaplama yöntemleriyle dahi **2.67 m²**'dir. Dünya Şehirleri Kültür Forumu'nun 2019 yılı verilerine göre kişi başına düşen yeşil alan, Oslo'da 68 m², Amsterdam'da 45 m², Londra'da 33 m², New York'ta 27 m² olup İstanbul 37 büyük şehir içerisinde son sıradadır.

İklim krizi, sıcaklık artışı ve azalan yağışlarla artık yaşantımızı etkilemeye başlamıştır. İklim krizi ile İstanbul'da 1-4,5°C arası sıcaklık artışı, yıllık yağışlarda %12 azalma, aşırı yağışlı günlerde %59 yağış artışı beklenmektedir. Kentsel ısı adası etkisinde 1-2°C artış olması beklenirken yapılaşmanın yoğun olduğu ilçelerde, ısının 5-7°C daha yüksek hissedileceği hesaplanmıştır. Son aylarda baraj doluluk oranlarını yakından takip etmemize yol açan su stresinin, 2030 yılında su krizine dönmesi beklenmektedir. Yeraltı su kaynaklarını besleyebilmek için yağmur betondan akıp gitmemeli, toprakla buluşmalıdır. Bunun için İstanbul'un **var olan yeşil alanları mutlaka korunup, yeni büyük yeşil alanlar oluşturulmalıdır.**

Yeşil alanların önemini şöyle özetleyebiliriz:

- 1- Ağaçlar, CO₂ içerisindeki karbonu tutarak odun dokularında selüloz olarak depolar ve fotosentezle ortaya çıkan oksijeni atmosfere bırakır. Toprağın kendisi de karbon depolar. Yani atmosferdeki en önemli sera gazı olan karbondioksiti alıp biriktirir.
- 2- Ağaçların gölgeleme etkileri serinleme ihtiyacını %30 oranında azaltarak enerji tüketimini düşürür ve kentsel ısı adası etkisini azaltır,
- 4- Yeşil alanlar suyu ve toprağı tutma işlevleri dolayısıyla taşkın, sel ve heyelan gibi doğal afetlerin yıkıcı etkilerini azaltır,
- 5- Yeşil alanların çokluğu kentin su zenginliğini artırır,
- 6- Yeşil alanlar biyoçeşitliliği kuvvetlendirir,
- 7- Havayı temizler ve oksijen miktarını artırır, tozu veya havadaki kirli parçacıkları tutar. Ağaçlar mevcut yaprak ağırlıklarının 5-10 katına kadar tozu tutabilir,
- 8- Hava akımı ve nemini düzenler, sıcaklığın yükselmesini önler, havayı serinletir, rüzgâr hızını azaltır,
- 9- Yeşil alanlardan suyun arıtılması, atık yönetimi, tozlaşma, biyolojik parçalanma ya da zararlı türlerin kontrolünde de faydalanılır,
- 10- Bitkiler toprağın üst kısmını kaplayarak hem su kaybını azaltır hem de su tutmayı kolaylaştırarak yer altı sularını besler. Bitki örtüsüyle beslenen toprağın kalitesi ve verimliliği artar,
- 11- Sınır, engel ve perde oluşturarak istenmeyen görüntüleri ortadan kaldırır. Kentlerin daha estetik hale gelmesini sağlayarak insan psikolojisine olumlu etkisi olur,
- 12- İnsanların spor vb. faaliyetleri yapmasına mekan sağlar.

Ancak bu faydaların ortaya çıkması için yeşil alanların büyüklüğü önemlidir. Kişi başı yeşil alan hesabına dahil olsalar da mahalle arasındaki küçük parkların, hobi bahçelerinin ne ısı adalarının oluşumunu engellemede ne de karbon ya da toz tutma gibi konularda önemli bir etkisi vardır. Dolayısıyla İstanbul gibi nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu metropollerde ihtiyaç duyduğumuz **büyük yeşil alanlardır**.

İstanbul koruları içinde büyük ölçüde doğal halini korumuş olan Validebağ Korusu, 354 dönümlük alanı ve doğal dokusu ile yeşil alanların tüm faydalarını şehre ve bölgeye sağlamaktadır. Büyük bir biyoçeşitliliğe sahip, karbon yutağı, oksijen kaynağı, kuşlar ve diğer canlılar için barınma ve beslenme alanı ayrıca halk sağlığı için çok değerli bir alandır.

Validebağ havzası, Avrasya Tüneli ve onun toksik gazların tahliyesi için yapılmış bacası, E-5, Boğaziçi Köprüsü, Üsküdar, Kadıköy gibi yoğun transfer noktaları arasında kalmış olması nedeniyle yoğun hava kirliliği riski altındadır. Bu havzanın hava kirliliği ölçümünü Selimiye istasyonu yapmaktadır. 14 Mart 2021 saat 11:00'de Selimiye istasyonunun hava kirliliği ölçüm sonuçlarına bakıldığında 7 günlük sürenin 6 gününde orta, sadece bir gün iyi olduğu ayrıca PM2.5, PM10, CO gibi farklı kirlilik parametrelerin gün içinde defalarca üst limiti aştığı görülür.

Hava kirliliği, başta bağışıklık sistemi tam gelişmemiş çocukları, bağışıklık sistemi zayıflayan yaşlıları etkilemekte; sağlıklı bireylerde ise bronşitten kalp hastalıklarına, KOAH, akciğer kanseri gibi önemli rahatsızlıklara yol açmaktadır. Pandemi ile beraber temiz hava solumanın önemini daha çok idrak ettiğimiz bugünlerde, yağmurdan sonra toprak kokusunu duyarak ciğerlerimizi temiz hava ile doldurduğumuz Validebağ Korusu,

- **hektarda 93 ton olmak üzere 3000 tonun üzerinde karbon depoluyor,**
- **her yıl toplamda 921 ton toz tutuyor ve bölgenin havasını temizliyor,**
- **100-150 metre ötesine kadar ısı adası etkisini azaltarak yazın havayı serinletip, kışın rüzgarı keserek doğal bir klima işlevi görüyor,**
- **Türkiye'nin 485 kuş türünden 130'una,**
- **Türkiye'nin 400'ü aşkın kelebek türünden 31'ine**
- **İstanbul'daki 2000 tür otsu bitkinin 200'üne ev sahipliği yapıyor ve**
- **doğal zenginliğinin yanı sıra 160 yıllık bir tarih barındırıyor.**

Validebağ Korusu'nun bize sağlık sunan doğal zenginliğini oluşturan toprağından çalısına, ağacından kuşuna, kelebeğinden çiçeğine tüm varlıklarına daha yakından bakarak ve neden eşsiz ve mutlaka korunması gereken bir değer olduğunu anlatmaya çalışalım.

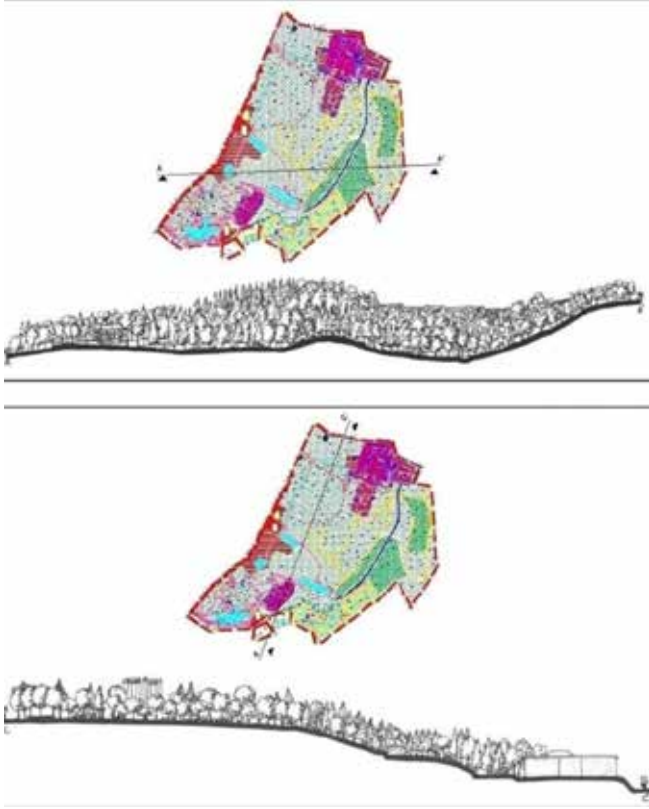
VALİDEBAĞ KORUSUNUN DOĞAL VARLIKLARI KORU'NUN TOPOGRAFYASI VE DERE

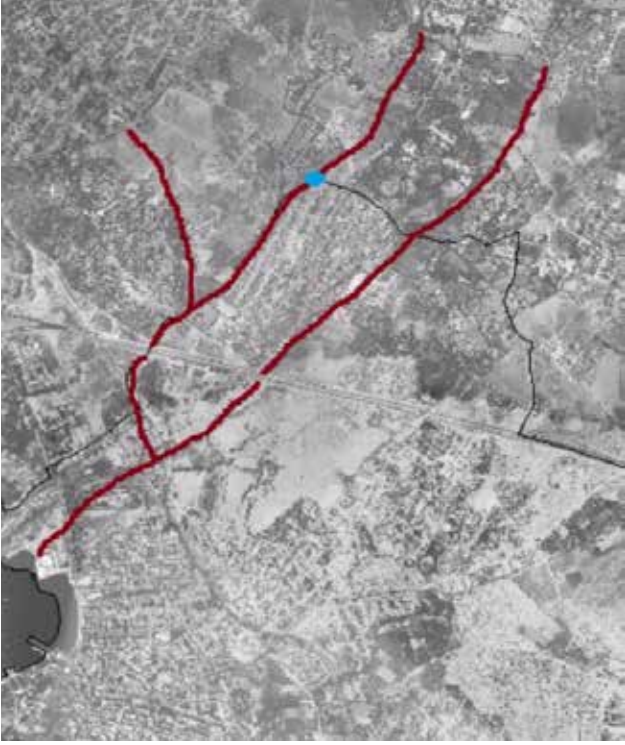
Y. Peyzaj mimarı Canan Atay 'Kuş Varlığı ve Yeşil Alan İlişkisinin Peyzaj Değerleri Açısından İrdelenmesi: İstanbul Validebağ Korusu' başlıklı yüksek lisans tezinde korunun topografyasını şöyle tarif ediyor: "Koru farklı eğim değerlerinden dolayı ondüleli (dalgalı) bir yapıdadır, düz ve eğimli alanlara sahiptir. Koru'nun en yüksek noktasının denizden yüksekliği 90 metre en düşük noktası 55 metredir. Arazi kuzeyden güneye eğimlidir ve aynı zamanda doğudan batıya da iki farklı koridor oluşturan ondüleli yapısı ile sürprizli bir vadi formu oluşturmaktadır.

Ondüleli yapısının getirdiği bakı farklılıkları farklı mikroklima alanları oluşturduğundan flora ve fauna zenginliğinin artması ve farklı bitki gruplarını barındırabilecek bir yapısının olmasını sağlamaktadır. Kuzey rüzgarlarına kapalı konumu ve vadi özelliği ile, tepe formularının bakışı itibarı ile ılıman ve korunaklı bir alan özelliği göstermektedir. Dere içi ve etrafı güneydoğu, orman alanı olan meyve ağaçlarının bulunduğu tepe güneybatı, hastane tarafı batı bakılıdır. Karşısında bulunan ve çayırılık olan tepe batı bakılıdır. Arazi kuzeydoğu ve güneybatı yönünde uzanan bir vadi ve onu çevreleyen güneydoğu ve batı bakı ağırlıklı tepeler içermektedir diyebiliriz." Bu ondüleli yapıya sahip Koru'da açık alanlar leyleklere göç döneminde ev sahipliği yapıyor, otsu bitki örtüsüyle yaban hayatının beslenme ve üremesini sağlıyor.

TEMA Vakfı toprağı, 'Toprak gezegenin yaşayan, nefes alan derisidir' diye tanımlanıyor. Toprak, içinde milyonlarca canlı varlığın yaşadığı ve etkileşim içinde bulunduğu bir ekosistemdir. Toprağa sızan suyun bir kısmı buharlaşma ile topraktan uzaklaşır, bir kısmı yerçekimi etkisi ile toprağın alt katmanlarına doğru sızar, kalan bir kısım ise gerektiğinde bitkilerin faydalanması için toprak boşluklarında depolanır. Bir metreküp toprak yaklaşık 200 litre suyu depolayabilir. Böylece uzun zaman yağmur yağmasa bile bitkilere su iletmeye devam eder. Kökler ve topraktaki organizmalar toprak taneleri arasındaki boşlukları dolduran su ve hava olmadığında canlılığını kaybeder. Toprak aynı zamanda karbon deposu, toprak organik maddesi yaklaşık %58 karbon içeriyor.

Arazideki toprak yapısı, üst yamaçlarda killi balçık ve taşlı bir yapı, dere kenarında ise kumlu bir yapıda ve dereden yamaçlara doğru yükselen toprak yapısı ise orman bitki yapısından kaynaklı daha verimli ve derin.

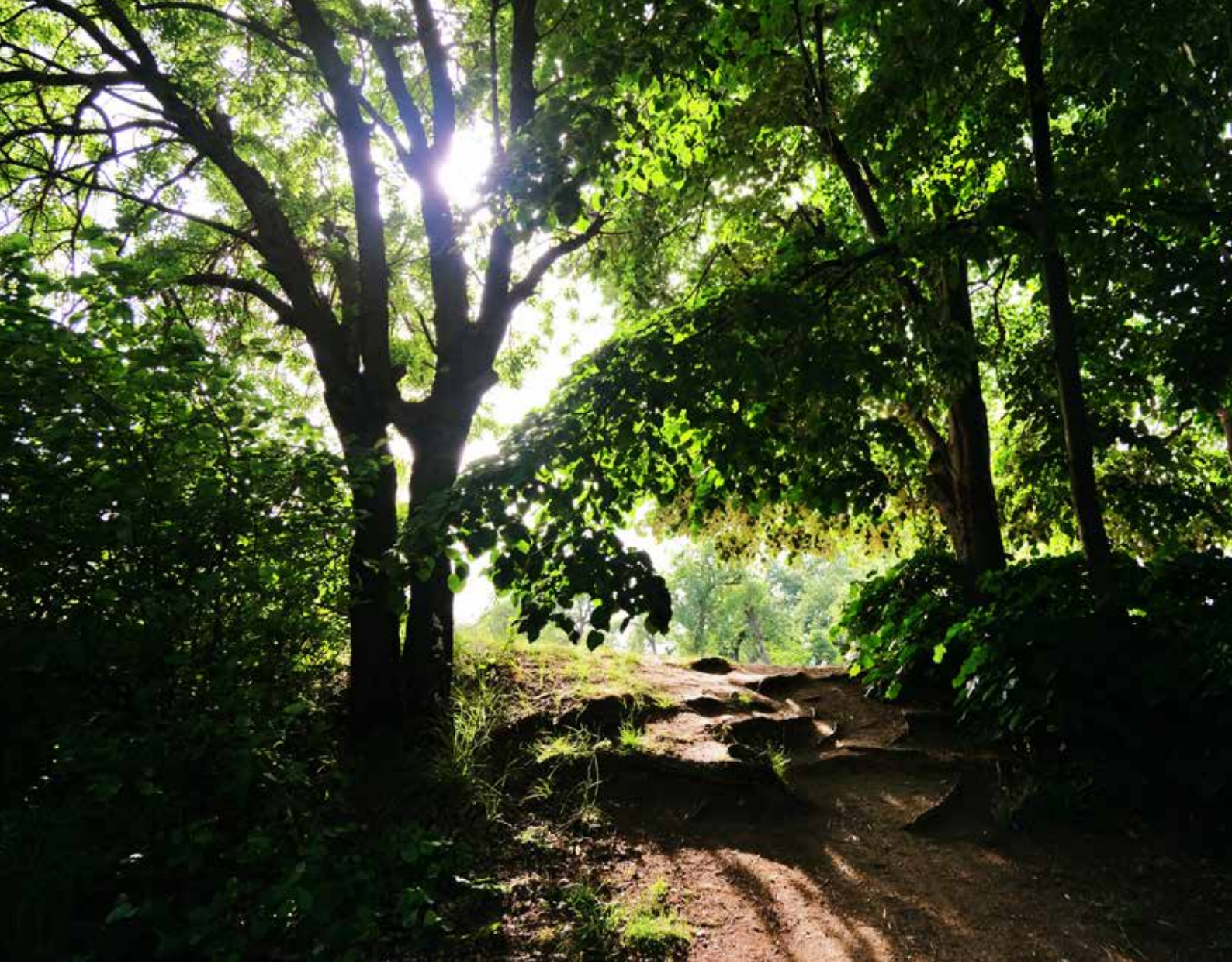

Arazinin ortasındaki vadiden bir dere geçiyor: Dinlenç Deresi.

Büyük ve Küçük Çamlıca tepelerinin arasından kaynaklanan bu derenin, Validebağ Korusu'nun çeşmelerine içme suyu getiren su yollarıyla birlikte 1973'te Boğaziçi Köprüsü çevre yolu yapımı sırasında kaynaklarıyla bağlantısı kesiliyor. Dere, havzanın yağmur sularıyla beslenerek yine de varlığını sürdürüyor ama suyu özellikle kurak mevsimde belirgin biçimde azalıyor.

1990'lardan itibaren, çevrede yapılaşma ve antropojen (insan kaynaklı) baskının artmasıyla birlikte dereye atık su karışmaya başlıyor. 2014'te yapılan tahlillerde suyun 4. dereceden kirli olduğu saptanıyor. Böylece Koru'daki canlılar için çok önemli olan su kaynağı işlevini kaybediyor. Dere daha 1950'lerde Koru'nun çıkışına yakın, yer altındaki bir kanala alınıyor. Koşuyolu parkı altından devam eden Dinlenç Deresi, İbrahimağa'da Seyit Ahmet Deresi ile birleşerek Haydarpaşa'dan denize dökülüyor.

KORU'NUN AĞAÇLARI

Koru'da yapılan çalışmalarda 101 tür ağaç, ağaççık ve çalı saptanmış. 2006 Validebağ Korusu Amenajman ve Silvikültür Planında bu ağaç ve ağaççıkların sayısı toplamda 7000 olarak verilmiş. (Bkz. EK 3)

Öne çıkan türler olarak saplı meşe ve sakızağacı, Koru'nun en eski ve doğal ağaçları. Bazıları anıt ağaç statüsünde. Sapsız meşe, tüylü meşe, pırnal meşesi gibi başka meşe türleri de mevcut. Koru'da dünyadaki 3 sedir türünün üçü de, Himalaya sediri, Atlas sediri ve Toros sediri var. Ova karaağacı ve ihlamur Koru'da doğal çevrelerinde. Akdeniz servisi Roma döneminden bu yana İstanbul'da en fazla dikimi yapılan ağaçlardan bir tanesi. Dişbudak, çınar türleri, Akdeniz defnesi, söğüt, egzotik olan kıızılderili portakalı var. Boğaz'ın simgesi erguvan

lardan bir tanesi, bu ağaçlar nadiren bu kadar uzun yaşadığı halde anıt ağaç statüsünde. Kızılcım, sahil çamı, son yıllarda yoğun fıstık çamı dikimi var. Çitlembik, bölgenin doğal bitki örtüsünden ve Osmanlı döneminden beri, meyveleri kuşlar tarafından yendiğinden, kuşlar da düşünülerek mezarlıklara, yollara, korulara dikilmiş, Validebağ'da da mevcut. Elma, erik, ayva, dut, muşmula, malta eriği ve incir gibi çeşitli meyve ağaçları arasında öne çıkan, Validebağ ile anılan Mustâ Bey (Mustafa Bey) armudu.

KORU'NUN OTSU BİTKİLERİ

Türkiye, 9000'i geçen bitki türüyle kıta Avrupa'sının toplam tür çeşitliliğinin $\frac{3}{4}$ 'üne ulaşıyor. Yalnızca belli bir bölgede yetişen (endemik) bitki türleri açısından da 3000 endemik türle Avrupa'nın toplam endemik tür sayısını aşıyor. Bu büyük tür zenginliğine karşın doğal alanların madencilik ve inşaat faaliyetleri başta olmak üzere, insan eliyle tahribi sonucu pek çok endemik türü kaybettik, kaybediyoruz.

İstanbul'un 2000 tür otsu bitkisinden 200'ü ise Validebağ'da bulunuyor. (Bkz EK 4)

Bu bitkilerin büyük çoğunluğu ağaç altında gelişemediğinden, yaşamlarını sürdürebilmek için açık alanlara ihtiyaç duyuyorlar. Koru'nun doğal halinin korunması için açık alanların varlığı zorunlu.

Bunların bir kısmı *Borago officinalis* (hodan), *Malva sylvestris* (ebegümeci), *Ornithogalum umbellatum* (sakarca), *Taraxacum* (karahindiba), *Stellaria media* (kuşotu), *Cichorium intybus* (hindiba) gibi yenebilen ve baharda da geleneksel olarak toplanan otlar. Güzel çiçekleriyle Validebağ'ı süsleyen *Geranium asphodeloides* (yara merhemi), *Leontodon tuberosus* (aslandişi), *Allium nigrum* (kara soğan), *Capsella bursa* (çoban çantası), *Ranunculus constantinopolitanus* (kağıthane çiçeği) gibi otsu bitkiler ve *Rubus sanctus* (böğürtlen), *Rosa canina* (kuşburnu) gibi çalılırların en önemli işlevleri Koru'daki arılara, kelebeklere, kuşlara ve kirpilere besin, barınak ve üreme alanı sağlamaları. Arılar ya da kelebekler otsu bitkilerin çiçeklerinden nektar alırken bitki de ona polenlerini yüklüyor ve tozlaşmasını sağlıyor. Yaşam döngüsü, güneş, hava, su, toprak, bitkiler ve hayvanlar arasında her gün yeniden oluşuyor. Bu döngüdeki unsurlar arasında karşılıklı bir ilişki söz konusu, tümü birbiriyle etkileşim halinde. Zincirden bir halkayı çıkardığımızda, örneğin yaban çiçeklerini yok ettiğimizde arılar ya ölecek ya göç edecek, Validebağ Korusu'ndaki 31 kelebek türü ortadan kaybolacak.

KORU'DA YABAN HAYATI

İstanbul'un nüfusu 680 binden günümüzde 15 milyonun üstüne çıkmıştır. Böylesi bir nüfus artışı yaban hayatını iki yoldan etkiliyor: Birincisi genişleme, yani şehrin alan olarak büyümesi. Yerleşim alanları İstanbul'da önce yatay eksende açılan yollar boyunca, sonra bunları dikey olarak kesen eksenlerde kuzeye doğru genişledi. Yeni yerleşimler açıklık alanlara, tarım alanlarına, su havzalarına ve ormanlara yapıldı. Nüfus arttıkça doğal alanlardan kaybediliyor, kalan doğal alanlarda da baskı artmaya devam ediyor. İkincisi ise yapılar dikeyleşmeye, gökdelenler yapılmaya başlandı. Doğal alanların kaybı ve dikeyleşmeyle birlikte artan ışık kirliliği kuş göçüne, özellikle gece ötücü kuşların gece göçlerine, su kuşlarının göçlerine ve yarasalara zarar vermeye başladı.

Habitat bir popülasyonun içinde bulunduğu, barındığı, geliştiği, üreyip çoğaldığı, varlığını ve neslini devam ettirdiği ortamdır. Bir canlının bir alanda kalması için habitatın unsurları dediğimiz dört öğenin bulunması gerekir: Besin, alan, su ve örtü. Burada alanın büyüklüğü önemli çünkü alan küçüldükçe yaban hayatı doğrudan etkileniyor, parçalanmış habitatlarda tür sayısı katlanarak azalıyor. Yani bir habitat ikiye bölündüğünde tür sayısı dörtte birine kadar düşebiliyor. Habitat parçalanması tür çeşitliliği açısından çok önemli bir sorun.

Korudaki ağaç türü çeşitliliği kadar ağaç yaşlarının farklı olması kuş türü çeşitlerini arttırıyor. Ağaçların sıklığı ve kapalılığı ise tür sayısını olumsuz etkileyebiliyor. Çeşitlilik ve karışım oranı yani dengenin korunması yaban hayat için de önem taşıyor.

Kurbağa ve sürüngenler: Şimdiye kadar 4 tür saptanmış. Değişken desenli gece kurbağası, İstanbul kertenkelesi, yılan kertenkele ve tosbağa var ama gözlemlerle bu sayı artabilir.

Kelebekler: Omurgasızlardan kelebekler, en iyi gözlemlenmiş ve belgelenmiş olan Koru sakinlerinden. İsimleri gibi kendileri de birbirinden güzel minik ve büyük Sevbeni, Hatmi zıpzıp, Orakkanat, Mavi zebra, Sarı azamet, Geranium bronzu Koru'da görülebilecek kelebeklerin yalnızca bir kısmı. Son olarak Orman melikesinin eklenmesiyle kelebek türü sayısı 31'e çıkmış durumda. (Bkz. EK 2)

Kelebek yumurtaları

Kuşlar: Koru'nun kuşları da kuş gözlem toplulukları sayesinde çok iyi belgelenmiş durumda. Yerli kuş, kış göçmeni, yaz göçmeni ya da geçit kuşları var. Yerli kuş, bütün yıl alanda görülen türdür. Kış göçmeni kışı geçirmek için geliyor, yaz göçmeni ise yazın üremek için geliyor ve üreyip gidiyor. Geçit kuşları ise transit geçerken bir süre Koru'da dinleniyor ya da birkaç hafta burada kalabiliyor. Alanda çoğunluk 75 türle, geçit kuşlarında. Yerli kuş türü 24. Kış göçmeni 12 kuş türü var ki bunların da bazılarının zamanla yerleşik hale geçebileceği tahmin ediliyor. Yaz göçmeni 12 tür, geçit kuşu ve kış göçmeni olan 5 kuş türü, yerli kuş ve kış göçmeni 1 kuş türü, kış göçmeni ve geçit kuşu 1 kuş türü olmak üzere Koru'da şimdilik tüm bu gruplardan 130 kuş türü gözlemlenmiş. (Bkz EK 1)

Bunlar arasında ala doğan, çayır incirkuşu, kızıl ardıçkuşu tehlide yakın statüde. Üveyik türü ise hassas statüde. Geçit kuşları içinde en ünlüleri Koru'ya inmeleri son yıllarda artık haber konusu olan leylekler. Yerli tür olarak ağaçkakanlardan alaca ağaçkakan ve küçük ağaçkakan var. Bunlar özellikle kabukta beslendiği için ağaç sağlığı açısından, Koru'nun sağlıklı kalması açısından çok değerli iki tür. Çıt kuşu, karatavuk, çıvgın yerli türler. Karatavuk ardıçgillerden, ardıç tohumlarının çimlenme engelini mideden geçirerek ortadan kaldırıyor. Ağır-

lıkl olarak böcekçil beslendikleri için böcek ve sinek sayısını kontrol altında tutan kızılgerdan, uzun kuyruklu baştankara, mavi baştankara ve büyük baştankara yıl boyunca gözlemlenebilen kuş türleri. Alakarga meşe palamutlarını ya da diğer ağaçların tohumlarını toprağa saklıyor ve hepsini yemediği için oralardan zamanla meşeler filizleniyor, bu nedenle ormancı kuş diye de adlandırılıyor. Koru'da şahin ve delice doğan da görülüyor. Yırtıcılar, zararlıları avladıkları için alanın sağlığının da bir göstergesi oluyorlar.

Memeliler: Gözlem yapıldıkça tür sayısının artacağı tahmin ediliyor. Şimdilik bilinen türler kirpi, ev faresi/sıçanı, yarasa türleri ve sincap. Doğadaki çoğu tür geceleri uymakla birlikte bazıları gece besleniyor ve ürüyor. Koru'ya aydınlatma yapılması yaban hayvanlarının uyku döngüsünü, üreme ve beslenme alışkanlıklarını bozacağı gibi, özellikle böceklerden işgalci türlerin alana çekilmesine neden olabileceği için hiçbir koşulda kabul edilemez.

KORU'NUN EVCİL HAYVANLARI

Koru kedi ve köpeklere de ev sahipliği yapıyor, yaşam alanı sağlıyor. Ancak Koru'daki kedi ve köpeklerin yaban hayatıyla ilişkileri ve denge gözetilerek nüfusları sabitlenmeli.

DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü)'nün kuduzun kontrol altına alınmasıyla ilgili yürüttüğü bir çalışma sırasında, bir alandaki köpek nüfusunun %80'inin 6 aylık aralıklarla 7 yıl boyunca itlaf edilmesine karşın, nüfusta ancak %25 kadar bir azalma sağlanabilmiş. Köpeklerin üreme yetenekleri o kadar yüksek ki buna onları öldürerek yetişmek mümkün değil.

Bir habitat, yiyecek ve barınma sağladığı sürece oradaki köpekler alınsa bile en geç bir hafta sonra oraya başka köpekler geliyor ve bu yeni gelenler tanımadığımız, davranış biçimlerini bilmediğimiz 'şüpheliler' oluyor.

Bir alandaki hayvan nüfusunu kontrol altına almanın tek bir yöntemi var: YAKALA, KISIRLAŞTIR, AŞILA, ALDIĞIN YERE BIRAK! Bu yöntem teritoryal agresyon yani alan savunmayı önlemek açısından da gerekli çünkü grubun lideri o alandan uzaklaştırıldığında bu durum yeni bir liderlik savaşına yol açıyor. Kısırlaştırma erkek köpeklerde saldırganlığın %60 oranında azalmasını sağlıyor, mümkün olduğunda toplu kısırlaştırma uygulamak yeni liderlik çatışmalarını da önleyecektir.

Çözüm belli iken sorun neden süregeliyor?

Belediyelerin yeterli sorumluluk üstlenmemesi nedeniyle kısırlaştırma işinin gönüllülerin sırtına yüklenmesi, sistemli ve sürdürülebilir hale gelmesini engelliyor. Bir alanda kısırlaştırma sürerken oradaki kedi ve köpeklerin toplanması da yerlerine yenileri geldiğinden süreci kesintiye uğratiyor.

Besleme yapılan alanlara, orada görülen hayvan nüfusunun tüketemeyeceği miktarda yiyecek konulduğunda artan yiyeceklere salyangozlar, kirpiller ve kargalar da geliyor. Bu durum yaban hayvanlarının beslenme alışkanlıklarını değiştirerek hem kendi sağlıklarını hem de daha az zararlı avladıkları için Koru'nun sağlığını etkiliyor. Özellikle her tür besini yiyen leş kargaları gibi fırsatçı türler, bu şekilde beslenip, nüfuslarını arttırarak alan üzerinde hakimiyet kurabiliyor ve diğer türleri (örn. ötücü kuşları) baskılayabiliyorlar.

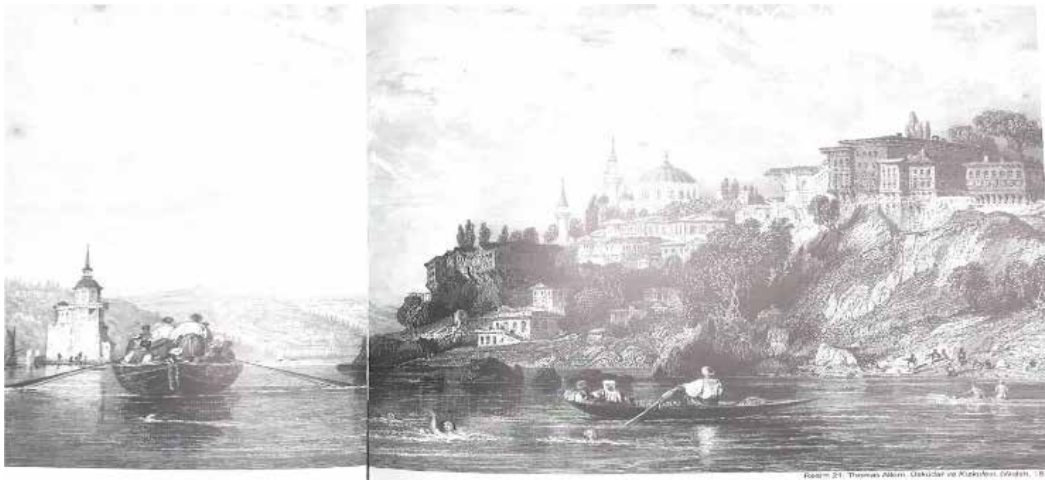
Bozulmuş ya da kısa sürede bozulacak besin artıkları ise hem evcil dostlarımızın hem yaban hayvanlarının sağlığını tehlikeye atıyor ve çevre kirliliği yaratıyor.

Koru çok önemli bir yaşam alanı, birçok yaşam biçimine ev sahipliği yapıyor. Alandaki yaşam döngüsünde her şey birbirine bağlı ve bir halkanın dahi yitirilmemesi önemli. Validebağ Korusu aşırı hayvan nüfusundan da aşırı insan trafiğinden de korunmalı çünkü her ekosistemin bir taşıma kapasitesi var. Koru'da ekosistem üzerindeki insan baskısını azaltmak için koruma zonları (bölgeleri) oluşturulması, yaban hayatını destekleme yönünde önemli bir adım olacaktır.

Validebağ Korusu insan faaliyetlerine açık olduğundan flora (bitki örtüsü) ve faunanın (yaban hayatı) korunması ve geliştirilmesi için; farklı disiplinlerden uzmanların ortak çalışmayla belirleyecekleri koruma zonları (bölgeleri) oluşturulmalıdır: İnsan kullanımına kapalı mutlak koruma zonu, kısmi kullanıma izin verilen geçiş zonları ve insan kullanımına açık zonlar.

VALİDEBAĞ KORUSU'NUN TARİHİ VE KÜLTÜREL VARLIKLARI

Validebağ Korusu'nun tarih sahnesine çıkışı Üsküdar'ın tarihi süreciyle birlikte olmuştur. 1789'da tahta çıkan Sultan III. Selim'in 1800-1803 yılları arasında Selimiye Kışlası'nı ve Camisi'ni yaptırması ile bu bölgenin askeri ve stratejik önemi artar. Selimiye Mahallesi'nin kurulması ve düzenli vapur seferleri ile bölgede nüfus yoğunluğu artar.

Thomas Allom, Üsküdar ve Kız Kulesi (Walsh 1839)

Sultan III. Selim, annesi Mihrişah Sultan için Çamlıca eteklerinde bir bağ evi yaptırır. Sultan Abdülmecid tahta geçince (1839), bağ evini, annesi Bezmialem Valide Sultan'a hediye eder. Bezmialem Valide Sultan, bağ evinin çevresine yurt içinden, dışından getirdiği üzüm çeşitleri, meyve ağaçları ve bitkiler ektirir. Bölge Validebağ adıyla anılmaya başlar. Validebağ Korusu'nun arazisi, Valide Sultan'ın ölümü ile Altunizade İsmail Zühtü Paşa'nın mülkiyetine geçer. Paşa, 1860'da buraya çok gösterişli bir köşk yaptırır ancak 1861'de tahta geçen Sultan Abdülaziz'e bu köşkü hediye etmek zorunda kalır. Abdülaziz, köşkün "İsmail Paşa Köşkü" adıyla anılmasından rahatsızlık duyar ve köşkü yıktırarak, yerine bugün Adile Sultan Kasrı olarak bilinen kasrı yaptırır. Saray mimarı olan Nigoğos Balyan'ın inşa ettiği kasır, Sultan Abdülaziz'in kız kardeşi Adile Sultan'a yazlık saray olarak verilir. Adile Sultan, kasrı 1899'da vefat edene kadar yaz aylarında kullanır. Abdülaziz, kendisi için de bir Av Köşkü yaptırır. Adile Sultan'ın ölümünden sonra yapıya, henüz şehzade olan ve 1908'de tahta çıkan Sultan Reşad'ın üçüncü eşi Dürrüaden Kadın yerleşir, o da 1909'da vefat edince yapının bir süre boş kaldığı sanılmaktadır. Balkan Savaşları ve I.Dünya Savaşı sonucunda ailelerini kaybeden çocukların korunması amacıyla 1915'te darüleytamlar (yetim yurtları) kurulmaya başlanır. Validebağ Darüleytamı Adile Sultan Kasrı'nda 1917'de açılır. 1926'da Validebağ Darüleytamı kapatılarak Şehir Yatı Mektebine dönüştürülür.

Adile Sultan Kasrı

Abdülaziz Av Köşkü

SANATORYUM, PREVANTORYUM, VEREMLE SAVAŞ YILLARI (1927-1973)

Validebağ Korusu, 1925 yılında Milli Emlak'tan Atatürk'ün emriyle Maarif Nezareti'ne tahsis edilerek tapu kayıtlarına işlenmiştir. Verem, çağın hastalığıdır. Savaştan çıkmış, fakir ve yorgun Türkiye Avrupa'da en çok verem hastalığı görülen ülkedir. Henüz bir ilacı bilinmediğinden tedavi için temiz hava, iyi beslenme, güneşlenme ve dinlenme gerekmektedir. 1927 yılında Adile Sultan Kasrı, Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati Bey'in girişimleriyle ilkokul çocukları için 60 yataklı Validebağ Prevantoryumu'na dönüştürülür. (Prevantoryum: vücuduna verem mikrobu girmiş ama henüz hastalığa yakalanmamış zayıf kişilerin vereme yakalanmasını önlemek amacıyla bakıldığı sağlık kurumu. Tedavi gören çocukların eğitimleriyle de kadrolu öğretmenler ilgilenmiştir. 1927 yılında Kasrın kapasitesini arttırmak için, çatı katı yıktırılıp yerine solaryum katı yapılarak çocukların güneş ışınları ile tedavisi sağlanır.

1928 yılında, bugün huzurevi olarak kullanılan ve daha sonra ilaveler ile genişletilen Mustafa Necati Bey prevantoryumu hizmete girmiştir. Burada öğretmenlerin ve ailelerin koruyucu tedavileri yapılmıştır. Yetişkinlerin ve çocukların moralini yüksek tutmak için piyesler, sinema gösterimleri düzenlenmiştir. Tedavide alınan başarılı sonuçlar ilave binaların yapılmasını sağlamıştır.

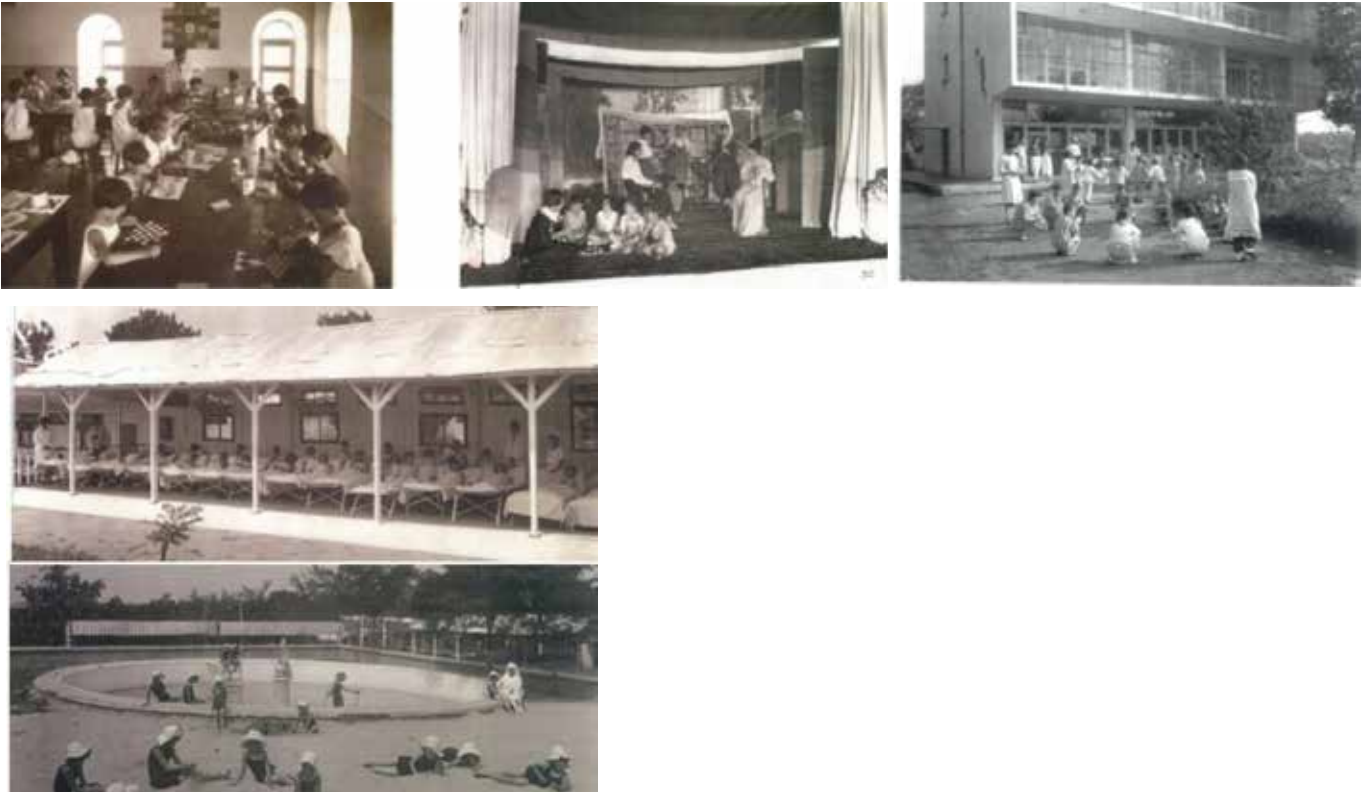

1936 yılında Atatürk'ün imzası ile 200 yataklı Sanatoryum binasının inşasına başlanır. Sanatoryumun birinci kısmı 1939 yılında bitirilir ve hizmete alınır. II. Dünya savaşının yol açtığı ekonomik nedenlerle tamamının yapılması gecikir. Hastaların güneş tedavisi için oldukça büyük ve geniş balkonları olan bina ancak 1949 yılında tamamlanır.

Burada 49 inek, 500 civarı tavuk ve arı kovanlarından elde edilen yumurta, süt, tereyağı, yoğurt, yumurta ve balla hastaların bütün ihtiyacı, et ihtiyacının bir kısmı karşılanmıştır. Sağlık kompleksi aynı zamanda meyve ağaçlarından meyve ihtiyacını ve buğday ekimi yaparak un ihtiyacını da karşılar.

1954 yılında İhsan Mermerci Çocuk Prevantoryumu hizmete alınır.

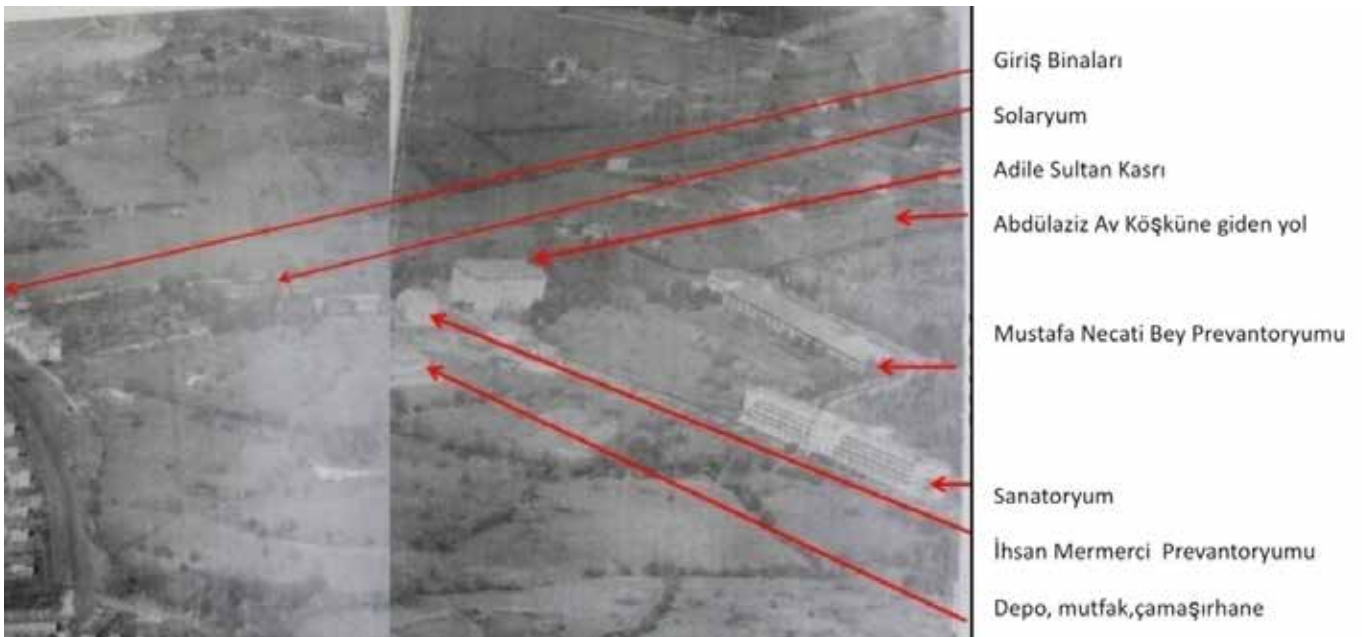

26 Eylül 1957 tarihinde Maliye Bakanlığı Milli Emlak Müdürlüğü, Validebağ Korusu'nun tamamının tahsisini Milli Eğitim Bakanlığı'na yapar.

1953-1972 yılları arasında 67ilde BCG Kampanyasıyla 63 milyon kişiye Tüberkülin testi ve aşılması gereken 28 milyon kişiye BCG aşısı yapılmıştır.1970 yılından sonra verem vakaları azalmıştır.

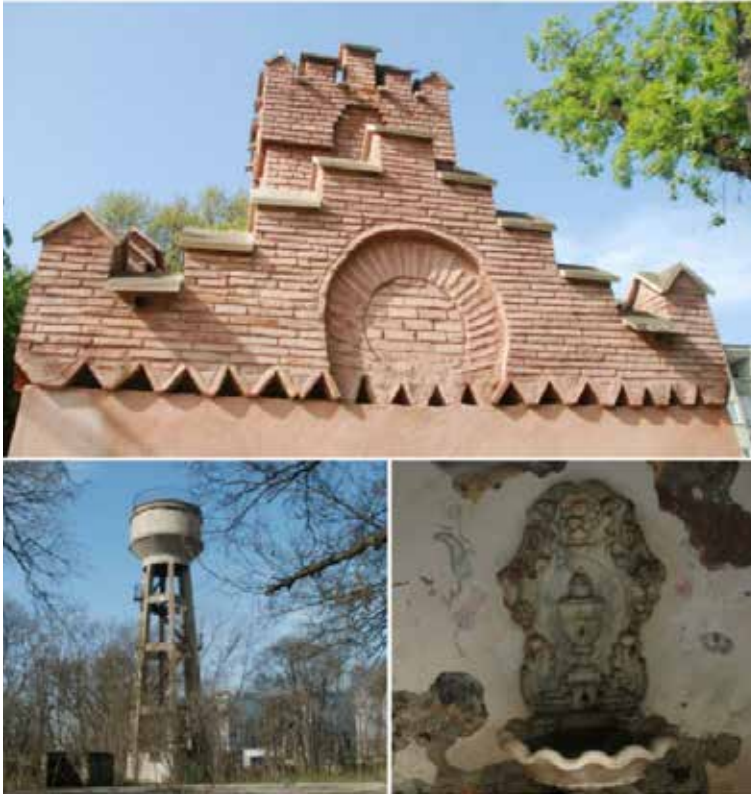
1973'te Validebağ Öğretmenler Hastanesinin Koru içinde yapılarak, açılmasıyla, prevantoryum olarak kullanılan Adile Sultan Kasrı hizmet dışı kalır.

1974'de Sultan Abdülaziz'in atların barınması ve seyislerin ikameti için yaptırılan ve veremle savaş sürecinde bir bölümü prevantoryum olarak kullanılan binada Sağlık Meslek Lisesi açılır. Halen yatılı eğitim veren okul 2018-2019 öğretim yılında Validebağ Fen Lisesine dönüştürülmüştür.

Validebağ Korusu'nda tarihi Vakıf Atıkalvalide Suyu ile tarihi Selimiye Su yollarına ait galeri ve isale hatları vardır. Tarihi Vakıf Atıkalvalide Suyu, 1582 yılında Sultan II. Selimin eşi Nurbanu Valide Sultan tarafından yaptırılmış olup, tarihi Selimiye Suyu ise Sultan III. Selim tarafından Selimiye Kışlası, Selimiye Camii müştemilatı, hamam ve birçok çeşmeye su temin etmek amacı ile yaptırılmıştır. Hem tarihi Vakıf Atıkalvalide Suyu hem de tarihi Selimiye Su yolları günümüzde de hizmet vermektedir.

Güvercinliklerle bezenmiş bu su terazisi ve sarnıç Kuru'nun kuzey sınırındaki depodan gelen suyun basıncını dengeleyerek, çeşmelerle güney ve doğudaki binalara su sağlamaktaydı.

Maalesef artık arazinin eğimiyle beslediği sağ alt köşede resmi görülen tarihi çeşmeye bile su akmamaktadır. Çeşmeyi besleyen boru hattı kullanılmaz durumdadır. Tarihi çeşme de bakımsızdır.

Koru içindeki eski çeşmeler tarihsel özelliklerine ve doğal yapılarına uygun biçimde yeniden hizmete alınmalıdır. Tarihi Selimiye su yollarına ait galeri ve isale hatlarının bilinirliği arttırılmalıdır.

Yandaki resimde görülen su kulesi ise endüstriyel miras statüsündedir.

1956 yılında Adnan Menderes'in İstanbul'un imarını siyasal proje hâline getirmesi ile İmar operasyonu başlamış, Boğaz Köprüsü'nün etütleri yapılmış ancak 27 Mayıs 1960'da darbe olunca proje uygulanamamıştır. Mimarlar Odası 1968 yılında Boğaz Köprüsü üzerine oldukça detaylı bir rapor hazırlayarak kente vereceği zararları sıralamışsa da 1970 yılında yapımına başlanan köprü 1973 yılında açılmış ve öngörüldüğü gibi her iki yakada da büyük bir yapısal dönüşüm yaratmıştır. Boğaz Köprüsü çevre yolu, Kuru'nun deresini tahrip etmiş, Çamlıca eteklerinden gelen suyu kesmiştir. Köprü'nün yapılmasıyla Kuru çevresinde yapı yoğunluğu artmıştır.

12 Eylül 1980 darbesiyle gelen iktidar döner sermayeyi ortadan kaldırdı ve bundan sonra Validebağ Korusu sahipsiz ve bakımsız kaldı. 1980'de nazım planlarda değişiklik yapılarak Kuru'nun koruma bandındaki yeşil alan olarak tanımlı bölgede Validebağ Sitesi inşa edildi. **1980'den günümüze kadar Kuru'nun tarihi, hem doğasını hem tarihi varlıklarını tahrip eden yapılaşma projeleri, düzenlemeler ve bunlara karşı bölge halkının Kuru'yu korumak için verdiği mücadelenin tarihidir.**

- 1986'da Kuru'nun leyleklerin konakladığı bölümü Marmara Üniversitesine tahsis edildi.
- 1990'da faaliyete geçen Haydarpaşa Lisesi bu bölgedeki ahırları ve mandıraları yıkarak yerine kendi kampüsünü yaptı.

- 1992'de Kuru'nun 50 000 m²'sinin Marmara Üniversitesi'ne tahsisi onaylandı. Üsküdar Belediyesi'nin bu alana havuzlu restoran, çocuk parkı yapma girişimi, alanda günlerce çadır kurarak süren sivil direnişle durduruldu.
- 1994'de Abdülaziz Köşkü, Haydarpaşa Lisesi Eğitim Vakfına devir edildi. Vakıf Koruma Kurulundan izin almadan Köşkü onardı. Köşkün tekrar Milli Eğitime devri için imza kampanyaları yapıldı. Aynı yıl, Adile sultan Kasrı onarım gerekçe gösterilerek öğretmenlerin kullanımına kapatıldı.
- 1996'da İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Adile Sultan Kasrı ve Abdülaziz Av Köşkü'nün bulunduğu parselin tesciline ve Abdülaziz Av Köşkü'nün koruma grubunun "I. grup olarak belirlenmesine" karar verdi.
- 1997'de Üsküdar Belediyesi'nin Kuru'daki yapılaşma girişimi mahkeme kararıyla durduruldu.
- 1998'de Haydarpaşa Lisesi bir futbol sahası büyüklüğündeki alanda hafriyat yaptı ve doğal bitki yapısını yok etti. Lisenin hemen yanındaki tarihi ahır binası, restorasyonu yapılarak kullanılması için Haydarpaşa Lisesi Eğitim Vakfı'na verildi. Maalesef bu kültür mirası yıkıldı ve yerine yeni bir bina yapıldı. Bu yeni bina 18.06.1999 da Şevket Aktalay İzci Evi adıyla faaliyete geçti. Ayrıca kafeterya ve lisenin kapısına kadar araç geçebilecek sert zeminli bir yol yapıldı.
- 1998 yılının Kasım ayında imar planlarında, altı yıl önce Marmara Üniversitesi'ne tahsisi onaylanan, Kuru'nun 50.000 m²'lik alanının 12 000m²'lik kısmına zemin altı otopark yapılması için değişiklik yapıldı. Bu değişiklikle bağlantılı olarak Kuru'nun içinden doğudan batıya, kuzeyden güneye 10-15 metre genişliğinde yol yapılması planlandığı öğrenildi. 25 Aralık 1998'de Kuru'nun tarihi dokusunun korunması ve plan değişikliğine itiraz için 6 bin imzalı dilekçe İstanbul Büyükşehir Belediyesine elden verildi ve Üsküdar Belediyesinin yapılaşma girişimleri mahkeme kararıyla durduruldu.
- 03.02.1999'da İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu "Validebağ Koruluğunda her türlü imar hareketinin durdurulmasına" 25.04.1998 tarih ve 8006 sayılı karar ile tümü tescillenen parselin SİT derecesinin "1. derece Doğal SİT Alanı olarak tespit ve ilan edilmesine" karar verdi.
- 2001'de Kuru'nun korunması için mücadele edenler bir sivil toplum örgütü çatısı altında toplanarak Validebağ Gönüllüleri Derneği'ni kurdu.
- 2007'de Validebağ Korusu'nun bakım onarım ve yeşil alanlarının kullanımı ile ilgili İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Üsküdar Belediyesi arasında imzalanan protokol uyarınca Üsküdar Belediyesi Kuru'da 6 metre eninde yol açma girişiminde bulundu. Aynı yıl bu protokolün iptali için dava açıldı. 7 yıl sonra, Ağustos 2014'de Danıştay 8.Dairesi Kuru'yu Üsküdar Belediyesi'nin kullanımına açan bakım onarım protokolünü iptal etti ve karar düzeltme talebi de 16 Nisan 2014'de oybirliği ile ret edildi.
- 30 Mart 2014 yerel seçimleri öncesinde Üsküdar Belediye Başkanı, "çılgın bir proje" olarak tanımladığı Kuru'yu Hyde Park yapma projesi olduğunu açıkladı. Bu tarihe kadar Kuru'nun Tophanelioğlu Caddesi üzerindeki taş duvarlar yıkılarak yerine beton duvar yapılmıştı. Adile Sultan Kasrı ve diğer kültür varlıklarının çevresinde zemin toprak ve beton dökülerek yükseltilmiş, üzeri ise Kasrı'nın tarihi ve kültürel geçmişi ile ilgisi olmayan kaplama ile kaplanmıştı. Zemin yükseltildiği için düşük kotta kalan Adile Sultan Kasrı yağmurda su baskını tehditleriyle karşı karşıya kalmıştı.

Kültür varlığının doğal dokusu, düğünlerde kullanarak daha fazla ticari gelir adına yok edilmişken, doğal zemin beton kaplanarak var olanın yanına daha da büyük bir otopark yapılmak istendi. 17 Ağustos 2014 tarihinde yapılan çağrı üzerine bir araya gelen meslek odası, STK, parti temsilcileri ve semt sakinlerinden oluşan 400'ü aşkın Koru savunucusu alınan karar doğrultusunda doğal zemine beton dökmek üzere serilmiş çelik hasırları elbirliği ile topladı.

2014 yılında Üsküdar Belediyesi, Koru'nun Çamlıca tarafından çıkış kapısına bitişik yeşil alana cami yapmak istedi. İBB'nin 2012'de yeşil alanı dini tesis alanına çeviren imar planı tadilatına karşı dava açıldı, yapılan değişikliğin planlama ilkelerine aykırı olduğuna dair bilirkişi raporları alındı. 6 ay süren protestolara ve gece gündüz nöbet tutulmasına rağmen polis zoru ve TOMA'ların korumasında cami ve ekleri yapıldı ancak halkın kararlığı uzun süre Koru'ya girilmesine engel oldu.

Çevre, yaşam hakları savunucu insanlardan oluşan sivil inisiyatif, VALİDEBAĞ SAVUNMASI 2014 yılında, Validebağ Direnişi günlerinde kuruldu.

2018'de İBB'nin hazırladığı proje ile Koru'nun Millet Bahçesi yapılması gündeme gelmiş, tahsis süresinin bitmesi nedeniyle bu proje uygulanamamıştır. Şimdi aynı proje Üsküdar Belediyesi tarafından uygulanmak istenmektedir.

Validebağ Korusu hem İstanbul hem bölge için şehir yaşamını iyileştiren, sağlığımız için toz tutan, oksijen sağlayan, karbondioksit depolayan, ısı dengesini sağlayarak doğal klima olan ve tarihi yapılarıyla kent hafızası için büyük bir değer. Buna rağmen Koru'nun neden bakımsız bırakıldığını, neden korunmadığını, neden yıllardır türlü projelerle tahrip edilmek istendiğini, neden bugün Millet bahçesi projesiyle tek tipleştirilmeye çalışıldığını anlamak için neoliberal politikalar ve kamusal alan ilişkisine bakmamız gerekir.

VALİDEBAĞ KORUSU'NUN MEVCUT DURUMU

Validebağ Korusu'nun mevcut durumunu bütün güzelliğine karşın, uzun yıllardır 'bakımsız' ve 'sağlığı tehdit altında' diye özetlemek mümkündür. Aşağıda farklı yıllarda çekilmiş fotoğraflarla bu durumu açıklamaya çalışacağız.

Koru'nun etrafında bir koruma bandı kalmamıştır. Koru kendisini çevreleyen yoğun yapılaşma ve buna bağlı olarak bölgedeki insan nüfusundaki artışla yoğun bir antropojen (insan kaynaklı) baskı altındadır.

Yaşlı ağaçlar ve anıt sayılacak ağaçların bir kısmı 2014 yılında yapılan yeni yeme, içme yerlerinin beton zeminlerinin içine sıkışmıştır. Maalesef, kök basısı ve sıkışma, yeteri kadar yağmur suyu alamamaları nedeniyle ağaçların bir kısmı kaybedilmiştir. Koruya yeni eklenen çay bahçeleri ve amacı dışında kullanılan eski ahşap atölye ve iş binaları 2016 yılından bu yana insan baskısını arttırmıştır.

Bir ormancılık uygulaması olarak ölü ağaçlar alandan kaldırılıyor. Oysa bu ölü ağaçlar birçok canlının, özellikle ağaçkakanların, böceklerin, mantarların yuvasıdır ve önemli bir yaşam alanı oluşturur. Ölü fakat ayakta ağaçlar insanlara zarar vermeyecek şekilde önlemler alınarak ayakta korunmalı ve arazide kalmaları sağlanmalıdır.

Ölü ve devrilmiş ağaçlar Koru'dan uzaklaştırılmamalıdır. Devrik ağaçlar ya kendi alanında bırakılmalı ya da çok fazla insan sirkülasyonu olan yerlerden alınıp oluşturulacak koruma zonlarına taşınmalıdır.

Soldaki resimde ölü ve devrilmiş bir dut ağacı var. Meyve bahçesi Koru'nun tarihinin bir parçasıdır ve kuşlar için çok değerlidir.

Kuşların beslenmesi için meyve ağaçlarının bakımı yapılmalı ve yenilenmelidir. Validebağ Korusu'nun toprak kabiliyeti incelenmeli, meyve ve orman ağacı dikim yerleri ve türü ona göre seçilmelidir. Yeni dikilecek fidanlar en az bakım gerektirecek yerli türlerden seçilmelidir. Plânlı bir dikimle alanda uzun süre meyve veren ağaçların olması sağlanabilir. Kimi nisan ayı ortasında kimi ekim ayında olgunlaşan türlerin seçilmesi ile Koru'da yaban hayvanlarının daha uzun süre besin bulması mümkün olur.

Koru'nun sınırında ve koruma bandı olması gereken alanda yapılan konut sitesinin derin hafriyatı ve arsanın tamamına beton dökülmesi sonucu, o bölgedeki 100 yaş üstü ağaçların tamamı kurumuş ve maalesef Kasım 2020'de hepsi kesilmiştir. Koru sınırına yapılaşma izni verilmiş ama bu ağaçların korunması için bir önlem alınmamıştır.

Anıt niteliğindeki ağaçlara ilişkin herhangi bir koruma önlemi yoktur. İnsanlar anıt ağaçların altında dinlenebiliyor, piknik yapabiliyor. Bu da kök sıkışmasına yol açıyor. Sağda gördüğümüz fotoğraf anıt ağaç niteliğindeki bir *Pistacia atlantica* (sakız ağacı)'nın köklerine aittir.

Anıt ağaçlar korumasız bırakılmamalıdır. Sınırsız insan kullanımı veya erozyon nedeniyle kök ve gövde zararı olmasına izin verilmemelidir. Anıt ve korunmaya değer ağaçların etrafı, gövde merkez alınmak suretiyle tepe izdüşümlerinin en az %75'i büyüklükte bir daire çizecek biçimde çevrelenmeli ve bu alana insan girişi engellenmeli ve yanlarına bilgilendirme panosu konulmalı. Bu çevreleme doğal çit, süs bitkileri ya da yaban yaşamı da desteklemek amacıyla meyvesi olan çalılar ile yapılabilir.

Bu noktada Üsküdar Belediyesi'nin gerekli bakımı yapmadığı, koruma önlemlerini yerine getirmediğinin altını çizmemiz gerekir. Bakımları yapılmış olsa, ağaçların kurumadan, devrilmeden önce durumları rahatlıkla görülebilir ve gerekli önlemler alınabilirdi. Somut öneri olarak Koru'da standart bir budama ve koruma önlemi yerine, her bir ağaca özel koruma önlemleri alınması gerekir diyoruz. Ayrıca ağaç dikme şenliği gibi etkinliklerde fidanların türünden, dikilecekleri yere kadar planlanması gerektiğini hatırlatmak istiyoruz.

Koru'da bir ağaç lehine dikim yapılmamalıdır. Tek tür ağaçlandırması bir hastalık durumunda ağaçların tamamına zarar vereceğinden karma yapılar oluşturulmalıdır. Yerel ağaç türleri tercih edilmeli ve bu türlerin devamlılığı sağlanmalıdır. Dünyanın başka bölgelerinden getirilmiş ağaçlar ile yeşillendirme yapılmamalıdır. Çitlembik, meşe türleri, sakız ağacı, akçaağaç, ıhlamur, Akdeniz servisi, Koru'da dikilmesi önerilen ağaçlardır.

Sağdaki fotoğrafta bir karaağaç görüyoruz. Sağlıklı görünen bu karaağacın gövdesinden su sürgünü denilen ince dallar çıkmaya başlamış. Su sürgünleri, ağacın yaşamında bir anormalliğin olduğunu ve bunun sonucunda da ağacın kök gövde dengesindeki bozulmadan dolayı bir tepki verdiğini ortaya koyuyor. Muhtemelen bu ağacın yanındaki bazı ağaçlar devrilmiş ya da kaldırılmış, bu ağaç da daha fazla su aldığı için gövdeden dallar çıkmaya başlamış. Bu dallar göze güzel geliyor olabilir ama bir süre sonra büyüdüklerinde tepeye gidecek olan suyu tüketecekleri için tepede kurumalara yani tepe çökmesi denilen duruma yol açacaklar. Tepe çökmesi, Kuru'daki birçok ağaçta görülen bir durum ve gerekli müdahalenin, bakımın yapılmadığının bir göstergesi aynı zamanda.

Soldaki fotoğrafta görüldüğü üzere bir başka bölgede, ışık ağacı olan sedir ağaçlarının altında yoğun gölge ağaçları var. Bir süre sonra bu çok ciddi bir kök rekabetine ve sedir ağaçlarının zarar görmesine yol açabilir. Burada da alttaki örtüye müdahale etmek gerekiyor. Dolayısıyla Kuru'da düzenli, bilinçli, her alana ve her ağaca özel bakıma gerek olduğu açıktır.

Validebağ Korusu'nda her ağaç için özel budama ve koruma önlemleri getirilmelidir. Standart bir yöntem uygulanmamalı, kabak budama kesinlikle yapılmamalıdır. Kabak budama yerine sadece küçük dokunuşlarla ağaçların kırılan dalları, fazla büyüyen ve bir fırtınada kırılma riski taşıyan azman dalları, tepe çökmesine neden olan su sürgünleri alınmalı ve zemin örtüsü rekabetçi bitkilerden temizlenmelidir. Ağaçların bakım, onarım, budama, aralama ve gençleştirme işlemleri doğru zamanda gerçekleştirilmeli ve kayıt altına alınmalıdır. Kuru içinde yapılacak ağaç budama, bakım çalışmalarında yaban hayatın üreme dönemleri gözetilmelidir. Ağaçlara zarar veren böceklerle mücadelede kimyasal değil biyolojik yöntemler üzerinde durulmalı, böceklerle beslenen kuş türlerinin habitatı için gerekli önlemler alınmalıdır.

Çamlıca eteklerinden doğup, Validebağ Korusu'ndan geçerek Haydarpaşa'ya uzanan Dinlenç deresine geçtiği hat boyunca atık sular veriliyor. Bu nedenle zaman zaman derede köpük ve koku oluşuyor. 2014'de derenin suyunun 4.derecede kirli olduğu tespit edildi. 2016'da çimento karışmış suların dere yatağına karışmasından dolayı o bölgede bulunan yaşlı çınar ağaçlarından bazıları 2019'da öldü. Bu konuda da başvurulara rağmen herhangi bir önlem alınmadı.

Validebağ Korusu'nun doğal su kaynağı olan dere, yaban hayat için önemlidir. Hayvanların su ihtiyacının dereden karşılanması için dere temiz ve akar hale getirilmelidir. Havzadaki yağmur suyunun kanalizasyona değil dereye yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

Koru'nun simgelerinden biri olan leylekler son yıllarda, daha önceleri konaklama alanları olan doğu yama-cındaki açıklık alana gelmez olmuşlardı. Bunda hem çevredeki yapılaşmanın artmış olması hem de korudaki yoğun insan trafiğinin etkili olduğu düşünülüyordu. 2019'da uzun zamandan beri ilk kez yağmurlu ve bu nedenle sakin bir günde Koru'daki ağaçlara konan leylekler, 2020 baharında pandemi nedeniyle insan trafiğinin azalması sonucu yamaca indiler. Leylekler bize böylece Koru'yu doğal varlıklarıyla koruyabilmenin yolunun insan baskısını azaltmaktan geçtiğini de hatırlattılar. Bu alan aynı zamanda otsu vejetasyonla kuşlar, kelebekler için çok değerlidir. Geçtiğimiz yıllarda alanda karşılıklı her iki yamaçta da fıstık çam dikimi yapılmıştır. Bu çamlar büyüdüğünde tepe tacını tamamen kapatacaklar ve döküntüsüyle birlikte tamamen altındaki vejetasyonu öldürecektir.

Koru'daki açık alanların bu ekosistemin devamı için önemi unutulmamalı ve açık alanlar korunmalıdır. Validebağ Korusu'nda yeşillendirme, yalnızca ağaçlandırma olarak düşünülmemelidir. Ağaçlandırma yaparken buradaki yaban hayat varlığının, otsu vejetasyonun, çalıların da önemli olduğu plânlama aşamalarında göz önüne alınmalıdır. Ağaç dikimi, bir danışma kurulunun tavsiyesiyle yapılmalı. Bu danışma kurulu yaban hayatı uzmanları, botanikçiler, orman ve ziraat mühendisleri, peyzaj mimarlarından oluşmalıdır. Korudaki otsu vejetasyon kelebekleri, arıları, böcekleri besleyip barındırdığından korunmalı ve iğne yapraklı ağaçlar otsu türleri baskılayıp yaşam şansını ortadan kaldıracaklarından otsu vejetasyonun var olduğu açık alanlara iğne yapraklı ağaç türleri dikilmemelidir. Yaban hayat çeşitliği için Validebağ Korusu'nun bazı bölgelerinde kurumuş otlardan, çalı ve ağaççıklardan oluşmuş olan çökmüş bitki örtüsü yapısı aynen korunmalıdır.

Koru'daki köpek nüfusunun sınırlandırılabilmesi için bölgedeki hayvan gönüllülerinin yoğun emeğiyle 2015-2016 yıllarında Üsküdar Belediyesi Veterinerlik Hizmetleri Müdürlüğü'nün de destek verdiği düzenli bir kısırlaştırma çalışması yürütüldü. Bu çalışmayla köpeklerin önemli bir kısmı kontrol altına alındığı sırada belediyenin alandaki hayvanları toplatması sonrasında alana kısırlaştırılmamış ve daha saldırgan hayvanlar yerleşti. Sonraki dönemlerde alana belediyeler tarafından toplu köpek terkleri yapılması ve köpek nüfusundaki değişiklik insanlara saldırma ve yaralama vakalarının çoğalmasıyla sonuçlandı. Bu konuda da belediye ne yazık ki görevini yerine getirmeyip, yükü sivil inisiyatiflere yıkmaktadır.

Koru'ya bırakılan kızarmış patates, patlamış mısır, simit, artık yemekler, hazır mamalar ile Koru'daki yaban hayvanları da beslenmektedir. Karın doyuran her şey çevremizdeki hayvanların menüsüne girmiş durumda. Yaban hayvanlarına fazla besin sunmak sağlıklı üremeye sebep olur. Özellikle işgalci türler bu aşırı besinden faydalanarak habitatta diğer türlerin aleyhine gelişim göstererek çoğalırlar. Yaban hayvanlarının kendi doğalarına uygun beslenmeleri ve avlanmaları için Koru'ya insan orijinli gıdalar bırakılmamalıdır. Validebağ Korusu'nda atıl olarak duran çamaşırhane ya da eski mutfak Anadolu yakası için Yaban Hayvanı Kurtarma Ünitesi veya Yaban Hayatı İlkyardım Ünitesi olarak düzenlenerek bu bölgedeki önemli bir eksiklik giderilebilir.

Koru'nun tarihi varlıkları üzerinde yapılan değişim, dönüşüm hem bu kültürel varlıklara hem de Koru'nun doğal varlıklarına zarar vermektedir.

2014 yılında Adile Sultan Kasrı ve diğer kültür varlıklarının çevresindeki zemin, toprak ve beton dökülerek yükseltildi ve üzeri ise Kasr'ın tarihi ve kültürel geçmişi ile ilgisi olmayan granit ile kaplandı. Kültür varlığının doğal dokusu, düğün organizasyonlarıyla daha fazla ticari gelir elde etmek adına yok edildi.

Su toprağa değmeden akıp giderken Kasr'ın yan girişi düşük kotta kaldığı için yapı su baskını riskine maruz bırakıldı. Ağaçların kök alanlarının da taşla kaplanması sonucu Kasr'ın önündeki görkemli Toros sedirlerinden bazıları kurudu. Düğünlerde geç vakitlere kadar süren yüksek sesli müzik ve ışıklandırmanın yaban hayatı üzerindeki olumsuz etkileri açıktır.

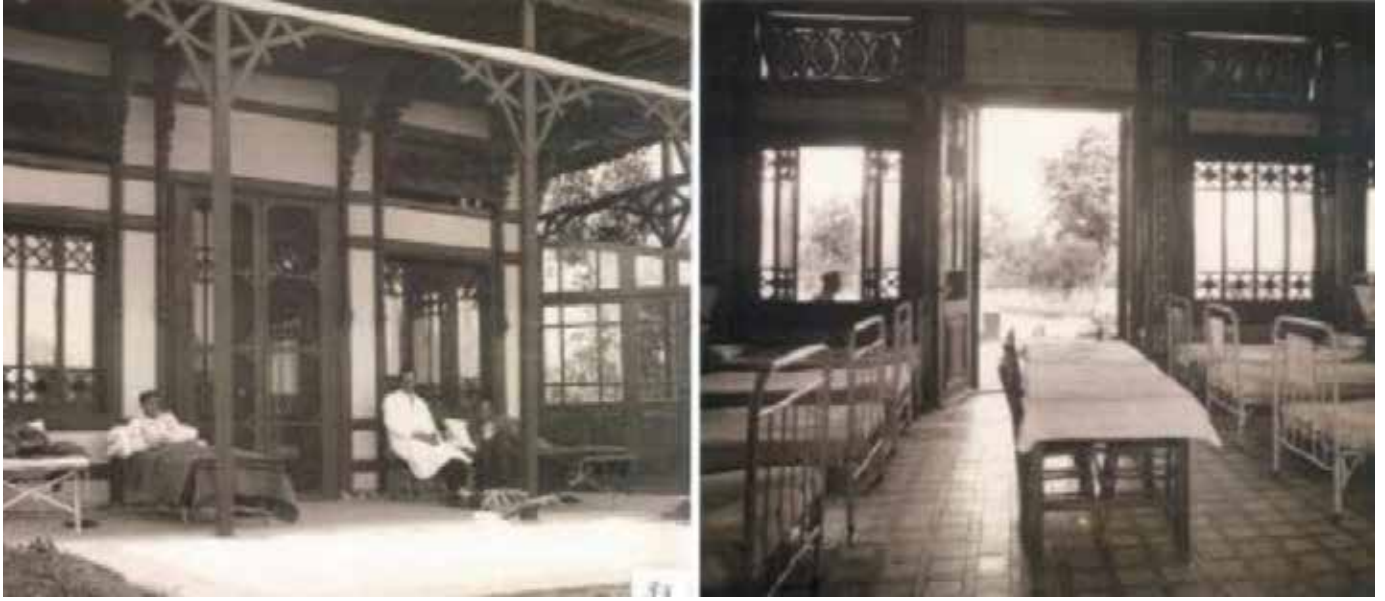
1. derece kültür varlığı olan Kasrı, Koruma Kurulunun binanın içinde bu tür faaliyetlerin yapılamayacağına dair kararına rağmen dizi ve film çekimlerine mekân olmaya devam ediyor.

Koru içinde Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli bölge olan otel bölgesi ve Adile Sultan Kasrı etrafında, aynı anda 1200 kişiye servis yapmaya yeterli yeme - içme mekanı vardır. Koru'nun herhangi bir yerinde koruma-kullanma dengesini kullanma yönünde bozacak yeni yeme içme mekânı oluşturulmamalıdır. Zemin katının büyük endüstriyel mutfak olarak kullanılmasına, Kasr'ın güvenliği açısından son verilmelidir. Adile Sultan Kasrı'nda ve çevresindeki ticari mekanlarda yapılan düğün ve toplantılarda Koru yaban hayatını olumsuz etkileyen yüksek sesli müzik yayını yapılmamalıdır. Koruma kurulu kararına uyularak tarihi yapının dizi, film seti olarak kullanımına son verilmelidir.

Kasrı ve Abdülaziz Av Köşkü ve çevresi özel fotoğraf çekimleri için herhangi bir güvenlik önlemi olmaksızın kiralanmaktadır.

Gezmeye, resim çekmeye gelenlerin Abdülaziz Av Köşkü'nün veremle mücadele yıllarında hastalar için kullanıldığını bilmeleri ancak kişisel araştırma yapmaları halinde mümkündür zira alanda hiçbir bilgilendirme panosu, sergi vb yoktur. Adile Sultan Kasrı'nda ise müze olarak sadece giriş katında bir odada Hababam Sınıfı film karakterlerinin görselleri vardır. Her iki tarihi yapı da Milli Eğitim Bakanlığına tahsislidir.

Koru'daki tarihi binalar (Adile Sultan Kasrı, solaryum/atölyeler, Abdülaziz Av Köşkü, eski at ahırları) Koru'nun tarihçesi, verem mücadelesindeki yeri, o dönemde Koru'da yapılan tarım ve eğitim faaliyetleri ve Koru'nun doğasını tanıtan kültürel ve eğitsel mekânlar olarak işlevlendirilmelidir.

Mustafa Necati Öğretmenler Huzurevi'nin önündeki bahçenin, çay bahçesi ve konser alanı olarak kullanılması için yapılan hafriyat çalışmaları ile oradaki alan doğal yapısını kaybetmiştir. Sincaplar ve küçük kuşlar için sığınak olan bir habitat kayboldu. Bu hafriyat öncesi ve sırasında yaşlı ağaçlardan bazıları kesildi.

Kasır çevresinde yaklaşık 10.000 m² yeme içme alanı olarak, yaklaşık 2000 m² otopark olarak, yaklaşık 18.000 m² alan peyzaj alanı olarak kullanılmakta olup toplamda yaklaşık 30.000 m² alan doğadan koparılmıştır. Kasır çevresi ve Kuru'nun geri kalan alanları daha fazla ticarileşmemelidir.

Atölyeler ve Kasır çevresinde kullanılan döşeme çimin kurumasını önlemek için yapılan aşırı sulama nedeniyle o alanlardaki ağaçlarda sararmalar görülmeye başladı.

Milli Eğitime tahsisli alana sulama, ilaçlama gübreleme gerektiren plastik tabanlı çim ekilmiş olup bu alanın doğal peyzaja dönmesini sağlamak için kendi haline bırakılmalıdır. Kuru içindeki zemin suyu, çim ve çiçekleri sulama amaçlı kuyu ya da artezyen ile yüzeye çıkarılmamalıdır.

Kasır bahçesi granit ile kaplandığında, düğüne, kahvaltuya gelecekler için otoparkın genişletilmesi ve beton dökülmesi gündeme geldi. O dönemde sivil direnişle önlenen otoparkı genişletme plânı, ticarileştirme projelerinde sürekli yerini korudu. Kuru'ya gelenlerin Adile Sultan Kasır'ının otoparkı dışında kullandıkları Validebağ Hastanesinin otoparkı, özellikle hafta sonları ve akşamları Kuru'ya gelecek ziyaretçiler için yeterli kapasitededir. Ancak çevrede bulunan kafe ve restoranların valelerine de kullanıldırılmakta olduğundan günün her saatinde dolu görünmekte, bu durum ayrıca Kuru'nun hastane bölgesi ve çevresinde yoğun bir araç trafiğine yol açmaktadır.

Kuru sınırları içinde Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlıklarına tahsisli alanlarda asfalt yollar üzeri de dahil, 500 araç kapasiteli yaklaşık 5000 m² alan otopark olarak kullanılmaktadır. Var olan otoparklar dışında otopark alanı büyütülmemeli ve hastane ve kasır çevresindeki yolların otopark olarak kullanılmasına izin verilmemelidir.

1998 yılında restore edilmek üzere Haydarpaşa Lisesi Eğitim Vakfı'na verilen tarihi ahırlar yıkılarak yapılan izci evi, koruma kurulu kararına rağmen yıkılmamıştır.

İstanbul 3 numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun, 07.09.2005-te mevcut izci evinin kaldırılması dışında, eski ahırların aslına uygun hale getirilmesi kararı uygulanmalıdır. (Bkz. Ek 9)

Tanınmayan, bilinmeyen bir şey korunamaz. Koruyabilmek için bitkinin, ağacın, kelebeğin adını bilmenin yanı sıra o canlının yaşam koşullarını tanımak gerekiyor.

Çocuklara yönelik bitki ve hayvan türlerini tanıyabileceği mevsimsel geziler için çevredeki okullar teşvik edilmelidir. Flora ve fauna çeşitliliğinin yoğun olduğu alanlara tanıtıcı panolar konulmalıdır. Akademi için Koru'nun biyolojik ve sosyolojik bir araştırma sahası olması için girişimlerde bulunulmalıdır. Koru'nun otsu bitkilerini arşivlemek ve tanıtmak için bir herbaryum oluşturulmalıdır.

Üsküdar Belediyesi, Koru'yu millet bahçesine dönüştürme projesinin tanıtımı için hazırladığı broşürde planladığı pek çok inşaat faaliyetinin yanı sıra Koru'ya 132 adet çöp kutusu koyacağını söylüyor. Aynı broşürün 19. sayfasında Koru'nun bakımsızlığını buna gerekçe olarak gösteriyor. Oysa Mart 2020'de, yani bir yıl önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Koru'yu, 'temizlik, bakım ve güvenlik' hizmetlerinin sağlanması amacıyla Üsküdar Belediyesine tahsis etti. Korumak, temizlemek ve bakmakla sorumlu olduğu alanda görevini yerine getirmeyen Üsküdar Belediyesi, Koru'nun kurumuş ağaçlar ve birikmiş çöplerle resimlerini paylaşarak ancak millet bahçesi yapılırsa temiz ve bakımlı olacağı iddiasına kılıf uydurmaya çalışmaktadır. Gencinden yaşlısına Koru'yu korumak için mücadele eden vatandaşların elleriyle toplayıp poşetledikleri çöplerin, çöp torbalarının alandan alınmaması ise sadece görev ihmali değil, değersizleştirme çabasıdır.

Validebağ Korusu hem İstanbul hem bölge için şehir yaşamını iyileştiren, sağlığımız için toz tutan, oksijen sağlayan, karbondioksit depolayan, ısı dengesini sağlayarak doğal klima olan ve tarihi yapılarıyla kent hafızası için büyük bir değer. Buna rağmen Koru'nun neden bakımsız bırakıldığını, neden korunmadığını, neden yıllardır türlü projelerle tahrip edilmek istendiğini, neden bugün millet bahçesi projesiyle tek tipleştirilmeye çalışıldığını anlamak için neoliberal politikalar ve kamusal alan ilişkisine bakmamız gerekir.

KENT EKOSİSTEMİNE NEOLİBERAL MÜDAHALE

Validebağ Korusu hem İstanbul hem bölge için şehir yaşamını iyileştiren, sağlığımız için toz tutan, oksijen sağlayan, karbondioksit depolayan, ısı dengesini sağlayarak doğal klima olan ve tarihi yapılarıyla kent hafızası için büyük bir değer. Buna rağmen Kuru'nun neden

bakımsız bırakıldığını, neden korunmadığını, neden yıllardır türlü projelerle tahrip edilmek istendiğini, neden bugün Millet bahçesi projesiyle tek tipleştirilmeye çalışıldığını anlamak için neoliberal politikalar ve kamusal alan ilişkisine bakmamız gerekir.

Ekonomiye, sermayeyi kısıtlayacak her türlü devlet müdahalesini reddeden neoliberal düzende kamusal olan hiçbir şeyi kalmayacak, her şey piyasa koşullarına terk edilecek, özel sektör her şeye hakîm olacaktır. Kamusal alanın topluma, herkese ait olan ve herkesin eşit kullanımına açık alan olduğu tanımından yola çıkarsak sokakları, meydanları, parkları ile kent en büyük kamusal alandır. Kentin ve dolayısıyla onu oluşturan kamusal mekânların tasarlanması ile o kentin yaşam biçimi de tasarlanmış olur.

Lefévre'in "her toplum kendi mekânını üretir ve mekân toplumun hem ürünüdür hem de toplumu sürekli dönüştüren bir mekanizmadır" tespitini bireyi de içeren bir kavram bütünlüğüyle ele alırsak neoliberalizm, daha fazla mal üretmek ve daha fazla satabilmek için tüketime odaklı bir birey tipi yaratırken mekânı da buna göre düzenler. Kıyıların, ormanların imara açılmasıyla bir yandan kamusal alan özel mülkiyete devredilirken, bu alanlara inşa edilen güvenli rezidanslarda marketi, spor salonu, oyun alanı ile doğaya hiçbir şekilde çıkmadan yaşanabilen mekânlar oluşturulup, parklara devasa alışveriş merkezleri açılarak kamusal yeşil alanlar tüketim merkezlerine dönüştürülür. Foucault "iktidar, ayrıcalıklı bir grubun kendi çıkarlarını geliştirmek zorunda olduğu bir şey değil, bir etkileşim aracıdır" derken iktidarın toplumsal yaşamı, ekolojik yaşamı düzenleyen bir etkileşim aracı olmak yerine neoliberal düzende sadece kendi çıkarlarını gerçekleştirmeyi hedefleyen bir araç haline geldiğini vurgular.

Gramsci'nin hegemonya kavramı mekân üretim politikasında çok önemlidir. Gramsci, iktidarın sadece kurumlarıyla, zor ve baskıya dayanarak egemenliğini kurmadığını, bunlarla beraber ahlaki, estetik, kültürel değerlerini topluma yayıp bir rıza ilişkisi oluşturarak hegemonyasını tesis ettiğini söyler. Toplumsal rızanın tesisi mekânın dönüşümü, kamusal alanın ranta açılması için önemli olduğu kadar aynı zamanda sivil toplumun karşı duruşuyla da bir mücadele alanıdır. Toplumsal insan, çevresiyle, ekosistemle, toplumla sosyolojik ilişkileri olan insan siyaset üreterek karşı duruş sergileyebilir. Neoliberalizmin ideolojik altyapısında toplumla ilişki içerisinde olmak yoktur, bireyle ilişki içinde olmak vardır. Yani yönetebilmek için insanı yalnızlaştırmak, birey haline döndürmek gereksinimi vardır. Lefévre'in mekânın toplumu dönüştürdüğü tespitine Gramsci'nin hegemonya kavramı ile beraber bakınca, komşuluk ilişkilerinin olduğu mahallelerin yerini, kimsenin birbirini tanımadığı rezidanslara bırakması bu anlamda önemlidir.

Türkiye, 1980'de 24 Ocak Kararlarıyla neoliberalizme açılmaya başladı. 1980 darbesi ile 24 Ocak Kararlarının uygulanmasına karşı oluşan aydın ve kamu tepkisi baskı altına alındı. 2001'de Kemal Derviş'le beraber serbest ticaret anlaşmalarıyla ve o ünlü niyet mektupları, yapısal dönüşüm programlarıyla neoliberalizmin bütün kurum ve kurallarıyla, mevzuatıyla işletilebilmesi için gerekli düzenlemeler yapıldı. Bu yasal düzenlemeleri uygulayabilecek, en iyi makyajlarla kamuoyuna sunulabilecek mekanizmada 2002'deki seçim süreciyle ortaya çıktı. İlimli İslâm teziyle başlayıp sonra otoriterleşen bugün de ekosistem dahil bütün toplumsal ve evrensel varlıklara müdahaleyi esas alan bir anlayışla yeni bir iktidar modeli oluştu.

Her şeye kâr gözüyle bakan neoliberalizm, suyu ticarileştirdi, temiz havası olan semtlerde konut fiyatlarının yükselişiyle havayı bile ticarileştirdi. Bu ticarileşmeden içine açılan kafeterya ve benzeri yapılarla bir iktisadi işletme olarak görülen kent koruları ve parkları da nasibini alıyor, bütünlüğünü, doğal halini kaybediyor.

Validebağ Korusu ve Çevresi 1970

Validebağ Korusu ve Çevresi 1982

Validebağ Korusu ve Çevresi 2011

Validebağ Korusu ve Çevresi 2015

Türkiye'nin 1980'de 24 Ocak Kararlarıyla neoliberalizme açılmaya başlaması ile beraber Validebağ Korusu ve çevresinde de hızlı bir dönüşüm başladı. Koru, 12 Eylül 1980 darbesiyle gelen iktidarın döner sermayeyi ortadan kaldırması ile sahipsiz ve bakımsız kaldı. Yine 1980'de nazım planlarda değişiklik yapılarak Koru'nun koruma bandındaki yeşil alan olarak tanımlı bölgede Validebağ Sitesi inşa edildi ve Koru'nun çevresi yapılaşmaya açıldı. Hava fotoğraflarından da görüldüğü üzere 1970'lerde az sayıda bahçe içinde evler, bostanlar, ağaçlık alanlar ile çevrili olan Validebağ Korusu bugün yüksek katlı konutların kuşatması altındadır.

Koru'nun koruma bandının imara açılması da, Koru'ya kafeterya açmak da, 160 yıllık tarihi Adile Sultan Kasrı'nın düğün ve film çekimleri için kiralanması da ticarileştirmedir. Bu anlayışla yapılan her müdahale aslında toplum sağlığına da, insan, birey sağlığına da, kent sağlığına da, kent dokusuna da olumsuz müdahaledir. Kamu hakkının, toplumsal yaşamın oradaki varlığını sürdürebilmesi için gerekli şartların oluşturulması hakkının ticarileştirilmesini, neoliberalizm yeni sunduğu bir yaşam anlayışı ve ahlâkı üzerinden empoze etmeye çalışmaktadır.

Lefévre'in "her toplum kendi mekânını üretir ve mekân toplumun hem ürünüdür hem de toplumu sürekli dönüştüren bir mekanizmadır" tespiti, Validebağ Korusu örneğinde Adile Sultan Kasrı'nın değişimi ile somutlaşır. Kasır,

- 1927'de Cumhuriyet'in çocuklarına hem tedavi hem kadrolu öğretmenlerle eğitim sunduğu bir prevantoryumdur.
- 1991'de Öğretmenevi ve Kültür Merkezi olarak öğretmenlerin ucuz konaklama ve sosyalleşme ihtiyacını karşılamaya başlar.
- 2005'de yayınlanan yönetmelik ile düğün, nişan ve benzeri etkinliklere açılır.
- 2013'de yayınlanan yönetmelikle %20 doluluk oranının altında kalırsa ve iki yıl üst üste zarar ederse kapatılacağı için kâr etmesi gereken bir ticari işletmeye dönüşür.
- 2014'de düğünlerde kullanılmak üzere Kasrın çevresindeki zemine beton dökülerek yükseltilip, üzeri granit kaplanır.

- Bugün internete Adile Sultan Kasrı yazdığınızda karşınıza nişan, düğün, doğum günü organizasyonu, fotoğraf çekimi, kahvaltı – yemek ücretleri çıkmaktadır.

Ülke tarihindeki değişimle paralel olarak değişen Koru için şimdi Millet Bahçesi yapma projesi ile yeni bir dönüşüm planlanıyor:

- 2018 yılında İBB, Validebağ Korusu'na millet bahçesi yapmak üzere bir proje hazırladı. Bu proje 354 bin m² büyüklüğündeki Validebağ Korusu'nun Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlığına tahsisli kısımları dışındaki 261 bin m² alanı kapsıyordu. Projesi İstanbul 1.Numaralı Tabiat Varlıklarının Koruma Bölge Komisyonu tarafından 16.08.2018 tarih, 1190 sayılı karar ile ve 6 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.09.2018 tarih ve 5011 sayılı kararı ile onaylandı. Bu arada Koru'nun İBB'ye tahsisi 2018'de sona erdiği için proje uygulamaya konmadı.
- 23 Haziran 2019'da tekrarlanan seçimle İBB yönetimi değişti.
- 26 Mart 2020'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı daha önce İBB'ye tahsis edilen ve Koru'yu millet bahçesi yapma projesinin yapıldığı 261 bin m² lik alanı, 'temizlik, bakım ve güvenlik' hizmetlerinin sağlanması amacıyla Üsküdar Belediyesine tahsis etti.
- Ekim 2020'de Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ülke genelinde 235 millet bahçesi ve İstanbul'da 9'unun açılışı yapılmış 34 millet bahçesinin yapılmasının planlandığını açıkladı.
- 11 Kasım 2020'de Koru'da Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen, Validebağ Korusu'nun "Üsküdarlıların hizmetine açılacağını, projenin hazır olduğunu ve gerekli onayların alındığını süreci en kısa zamanda tamamlayacaklarını", "bizi yormayın, siz de yorulmayın" diyerek açıkladı.
- Ocak 2021'de Üsküdar Belediyesi projeyi sosyal medya hesabından "Validebağ Korusu Millet Bahçesi Peyzaj Uygulama Projesi" ve Şehir Parkı adıyla açıkladı ancak projenin 2018'deki Millet Bahçesi Projesi ile aynı proje olduğu ve sadece gözlem kulelerinin yapılmayacağı görülüyor.
- 24 Nisan 2021 de ise Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum "yine İstanbul'umuzu ilgilendiren çok önemli bir projemiz de Validebağ'daki Koru Düzenleme Rehabilitasyon projemiz. Validebağ 354 bin metrekarelik bir alandan oluşuyor. Bu alanda tescilli yapılarımızın korunduğu bir rehabilitasyon projesi gerçekleştireceğiz. Üsküdar Belediyemizle yürüteceğimiz projemizde yaklaşık 30 milyon lira yapım bedeli olacak" şeklindeki beyanatta yine başka bir ad altında olsa da Üsküdar Belediyesinin projesini tanıtmaktadır.

Siyasî irade tarafından farklı bir isimle sunulsa da, 2018'deki Koru'yu millet bahçesine dönüştürme girişimiyle tekrar karşı karşıyayız.

MİLLET BAHÇELERİ

Millet Bahçesi fikri hem siyasi dönüşüm hem kamusal alandan ticari gelirelde etmek üzere Tanzimat döneminde ortaya çıkmıştır. Çok uluslu bir etnik yapıya sahip olan Osmanlı imparatorluğu, 1789 Fransız İhtilali sonrasında yayılan milliyetçilik, eşitlik, vatandaşlık fikirlerinin etkilerinden kurtulmak amacıyla, her türlü etnik ve dini mensubiyetin geri plana atıldığı ve Osmanlılık kimliği ile imparatorluğu oluşturan tüm unsurların birleştiği bir Osmanlı milleti oluşturulmasını hedeflemiştir. Bu dönüşüm için 1839'da Tanzimat Fermanı, 1856'da Islahat Fermanı yayımlanarak hukuki çerçevesi çizilmiştir. Kamusal alanda ise 'Osmanlı Milleti' kavramını öne çıkarmak üzere Millet Bahçesi adı seçilerek, farklı din ve etnisiteden olan tebaanın bir arada sosyalleşeceği alanlar planlanmıştır.

İlk yapılan millet bahçesi bugün Taksim Meydanı'nın olduğu alandır. Etrafı duvarlarla çevrili Taksim Millet Bahçesi'ne ücret ödenerek bugünkü Cumhuriyet Caddesi üzerinde olan giriş kapısından girilmekteydi. Girişin solunda bir havuz ve ahşap bir gazino binası, sağında ahşap bir büfe, orkestra için yüksek bir platform vardı. Bu yapılar birbirine gezinti yolları ile bağlanmıştı. Daha sonra bir restoran yapılmıştı. Dikdörtgen şeklindeki bahçede merkezden kenarlara yaklaştıkça yeşil alanlar ve ağaçların yoğunluğu artmaktaydı. 1869'da açılan Taksim Millet Bahçesi'nin gördüğü ilgi üzerine aynı bölgede 1880'de Tepebaşı Millet Bahçesi açıldı. Demir parmaklıklı bir kapıdan ücret ödeyerek girilen Tepebaşı Millet Bahçesi'nde bir süs havuzu, kafe, tiyatro binası ve lokanta vardı.

Millet bahçelerinin yer seçiminde en önemli kriter merkezi, halkın kolay ulaşabileceği yerler olmasıydı. Beşiktaş Millet Bahçesi için eski mezarlık alanı, Sultanahmet Millet Bahçesi ve Tepebaşı Millet Bahçesi için çöplük alanı, Taksim Millet Bahçesi için mevcut atık alan dönüştürülmüştü. Bu anlamda, millet bahçeleri günümüzde şehir içindeki atık alanların düzenlenip bir parka çevrilmesinin ilk örnekleridir. Mesire alanları gibi doğal güzellikleri

olmayan bu alanlar, geometrik düzenli biçim verilmiş yeşil kısa bitkilerle, fıskiyeli havuzlarla, çiçek tarhları ile süslenmiştir. Bir işletmeciye verilerek belediyeye düzenli gelir sağlanmıştır. Lokanta ve kafelerin varlığının yanı sıra alanda düzenlenen konserler, tiyatro gösterileri, çekilişler, yarışmalar millet bahçelerine olan ilginin ve giriş ücretine ilaveten gelir elde etmenin kaynağı olmuştur. Lefévre'in "her toplum kendi mekânını üretir ve mekân toplumun hem ürünüdür hem de toplumu sürekli dönüştüren bir mekanizmadır" tespitini, mesire yerlerinde gezinti, piknik, doğayla baş başa kalma ve dinlenme şeklinde gerçekleşen sosyal hayatın, millet bahçeleri ile doğadan uzaklaşarak eğlence odaklı dönüşümünde görmek mümkündür.

'Osmanlı milleti' kavramını öne çıkarmak üzere seçilen Millet Bahçesi adı, İkinci Meşrutiyet ya da "devr-i hürriyet" döneminde devrin siyasi atmosferine uyarak değişmiş, Hürriyet Bahçesi adı kullanılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet'in ilanı ile Millet bahçesi adı bir süre daha kullanılsa da giderek yerini bulunduğu yerin adıyla beraber anılan şehir bahçesine ve 'park'a bırakır. Türk modernleşmesinin kamusal alandaki yüzü olarak parklar, savaş sonrası yıkılıp yıkılan kentlerin imar planlarına dahil edilir.

Kültürel hegemonya inşası konusunda dönemin başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 28.05.2017'de Ensar Vakfı Genel Kurulu'ndaki sözlerini hatırlamakta yarar var: "Siyasi olarak iktidar olmak başka bir şeydir. Sosyal ve kültürel iktidar ise başka bir şeydir. Biz 14 yıldır kesintisiz iktidardır. Ama hâlâ sosyal ve kültürel iktidarımız konusunda sıkıntılarımız var."

Bu bağlamda "yeni bir millet yaratma" fikrinin yansıması olarak, ilkinin açılmasından neredeyse 150 yıl sonra, 24 Haziran 2018'de Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimi'nin propaganda sürecinde "Millet Bahçesi" adı tekrar gündeme gelir. 24.05.2018'de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 'Cumhurbaşkanı Özel Yayını' programında "Yarın seçim beyannamemizi açıklamak suretiyle, beyanname içerisinde ne var ne yok, tüm vatandaşlarımıza anlatacağız" dedikten sonra beyannamedeki en büyük müjdenin Atatürk Havalimanı'nın yerine yapılacak dev bir millet bahçesi olduğunu söylemiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin seçim beyannamesinde nerelere millet bahçesi yapılacağı belirtilmiş ancak yapılacak Millet Bahçesi'nin özellikleri, parklardan ne farkı olduğuna dair bir bilgi verilmemiştir

17 Kasım 2018'de seçimlerden 5 ay sonra ilk 5 Millet Bahçesi Başakşehir, Kayaşehir, Hoşdere, Çırpıcı ve Baruthane Millet Bahçeleri düzenlenen bir törenle açılır. Bu açılıştan 3 ay sonra 1 Mart 2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" 4. Madde, 1. Fırka, vvvv. bendi ile Millet Bahçesi şu şekilde tanımlanmıştır:

"Millet bahçeleri: Halkı doğa ile buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentin toplanma alanları olarak da kullanılacak, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanlar".

Adı geçen yönetmelik, Resmi Gazete'de yayınlanmasından 1 yıl 2 ay ve ilk millet bahçelerinin açılışından 1.5 yıl sonra, 21 Mayıs 2020 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının web sitesinde yayınlanmıştır. Yönetmeliğin 3 no.lu MİLLET BAHÇESİ TASARIMINDA TEMEL YAKLAŞIM ana başlığı altındaki Güvenlik bölümünde şu ibare yer almaktadır;

"Millet Bahçesi'negirişisimgeleyecekveaynızamandagüvenlikunsuruolarakkullanılacak özgün, alan konseptine uygun ve tasarımla bütünleşen, aşırılığa kaçmayan ve kopya mimari olmayacak giriş kapıları yer almalıdır. Millet Bahçesi çevresi, güvenlik amaçlı olarak bitkisel veya görselliği etkilemeyecek duvar, çit gibi sınırlayıcılar ile çevrilebilmelidir." Yönetmeliğin Ziyaretçi Erişimi ve Güvenlik başlığında "Bahçelere girişler ücretsiz ve serbest olmalıdır. Bahçelerde bulunabilecek bazı tanımlı alanlarda (tematik bahçeler, sergi alanları gibi) ücretlendirme yapılabilir. Bunun dışında güvenlik riski mevcutsa, yaban hayatı kaynağına zarar vermemek veya bahçe yönetim amacıyla gerekli izinler alınarak ücretli girişler olabilir."

Millet Bahçesi'nde Yer Alabilecek Fonksiyonlar başlığında listelenen mekanların bir kısmı şöyledir:

"Sinema, tiyatro, konser vb. amaçlı açık hava gösteri etkinlik alanları, yeme içme yerleri, büfeler, çay bahçesi, müze, atölye ve sergi yapıları ...

Bu üç maddeyi birlikte okuduğumuzda, Cumhuriyetin kentle bütünleşik kapısız, duvarsız parkları yerine, etrafı duvar veya çit ile ayrılmış bir kapıdan girilen alanlar söz konusudur. Bu yönetmelikte, giriş ücreti olmamalıdır denmekte ancak içeride bulunan bazı alanların ücretli olabileceği belirtilmektedir. Tanzimat dönemindeki ilk millet bahçelerinde lokanta ve kafelerden gelir elde edilirken, bugün yeme-içme mekânlarının yanı sıra sergi alanı, tematik bahçe, konser alanı gibi yeni gelir alanlarının eklendiği görülmektedir.

VALİDEBAĞ KORUSU MÜLKİYET, TAHSİS VE TESCİL DURUMU

- 1 - Validebağ Öğretmen Konuk Evi
- 2 - Haydarpaşa Numune Hastanesi Ek Hizmet Binası
- 3 - Validebağ Fen Lisesi
- 4 - Sağlık Bilimleri Üniversitesi Deneysel Tıp ve Araştırma Merkezi
- 5 - Öğretmen Huzur Evi
- 6 - Çamlı Köşk
- 7 - Haydarpaşa Lisesi
- 8 - İzci Evi
- 9 - Abdülaziz Av Köşkü
- 10 - Su Terazisi, Su kulesi, Tarihi Çeşme
- 11 - Adile Sultan Kasrı ve çevresi
- 12 - Atölyeler
- 13 - Eski İhsan Mermerci Çocuk Prevantoryumu Binası

İstanbul İli Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, 165-166 pafta 1313 ada 15 parselde bulunan Validebağ Korusu 1925 yılında Atatürk'ün emriyle Milli Emlak'tan Maarif Nezaretine tahsis edilmiştir. Parselin mülkiyeti hazineye ait, toplam alanı 354.076 m² olarak tapu kayıtlarına işlenmiştir. 26 Eylül 1957'de Maliye Bakanlığı Milli Emlak Müdürlüğü, Validebağ Korusu'nun tamamını Milli Eğitim Bakanlığı'na tahsis etmiştir. (Bkz EK 6)

Milli Eğitim Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında yapılan protokollerle halen Haydarpaşa Numune Hastanesi Ek Hizmet Binası ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi Deneysel Tıp Araştırma Merkezi'nin olduğu toplam 17.729 m² alan Sağlık Bakanlığına; Tophanelioğlu Caddesine paralel olan ve otopark alanından başlayarak Adile Sultan Kasrı ve çevresi, tarihi atölye binaları ve çevresi, Öğretmen Konukevi ve Haydarpaşa Lisesinin bulunduğu toplam 75.347 m² alan ise Milli Eğitim Bakanlığına tahsislidir.

Sağlık Bakanlığına tahsisli 17.729 m² alan ve Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli 75.347 m² alan dışında kalan toplam 261.000 m² alan ise 26 Mart 2020'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından temizlik, bakım ve güvenlik hizmetlerinin sağlanması amacıyla Üsküdar Belediyesine tahsis edilmiştir. (Bkz. Ek 6)

Validebağ Korusu, İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 25.04.1996 tarih ve 8006 sayılı kararı ile tümüyle tescil edilmiş ve İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.07.1999 tarih ve 11088 sayılı kararı ile 1. derece Doğal SİT Alanı olarak belirlenmiştir. (Bkz. Ek 10)

1. nci grup eski eser olan Adile Sultan Kasrının bulunduğu koruda, Koruma Kurulu Karar Tarihi ve No: 5.04.1996-8006 ile Abdülaziz Av Köşkünün koruma grubunun 1. Grup olmasına, Karar Tarihi ve No: 16.7.1999 – 11088 ile atölye binaları, Validebağ Sanatoryum'u, Validebağ Prevantoryumu (Mustafa Necatibey Öğretmen Huzurevi), Çamlı Köşkün tesciline, koruma grubunun II. grup olarak, kuş evinin de tesciline, koruma grubunun I. grup olarak belirlenmesi kararları alınmış olup, bu yapılar ile beraber günümüzde 2 binada Öğretmen Konuk Evi olarak kullanılan tarihi giriş binaları ile toplam 8 adet tescilli kültür varlığı vardır.

Koruma Kurulu Karar Tarihi ve No: 21.03.2014-1656 ile bunların plana işlenmesi ve sehven yapılan grup hatalarının düzeltilmesi, kuş evinin 1.gruba yükseltilmesi karara bağlanmıştır. (Bkz Ek 7)

1/5000 ÖLÇEKLİ VALİDEBAĞ KORUSU 1. DERECE DOĞAL SİT ALANI VE ÇEVRESİ KORUMA AMAÇLI NAZİM İMAR PLANI (KANİP) VE 1/1000 ÖLÇEKLİ VALİDEBAĞ KORUSU 1. DERECE DOĞAL SİT ALANI VE ÇEVRESİ KORUMA AMAÇLI UYGULAMA PLANI (KAUİP) KAPSAMI, MÜLKİYET VE TESCİL DURUMU

Adından da anlaşıldığı üzere KANİP ve KAUİP sadece Validebağ Korusunu değil çevresini de kapsamaktadır. Planlama alanı toplam alanı 403.740 m² (40.3 ha)'dır.

Toplam 40.3 ha planlama alanının Tophanelioğlu Caddesi'nin üst kısmında olan 2.2 ha kısmı ile 35.5 ha alandaki Validebağ Korusu yani toplam 37,7 ha alan I. Derece Doğal Sit Alanıdır. Bir başka ifadeyle toplam alanın %93,35'i

I. Derece Doğal Sit Alanıdır.

Tophanelioğlu Caddesi'nin üst kısmında yer alan, sağ alt resimde kırmızı ve koyu mavi renklerle işaretli alan Üsküdar ilçesi 208 pafta 11 ada 101, 148 ve 150 no.lu parsellerden oluşmaktadır. Bu üç parsel 13.09.2000 tarihinde 11823 sayılı koruma kurulu kararı ile (sit alanı ilişkisi ve konumu nedeniyle) 1.derece sit alanı ilan edilmiştir.

148. parsel 13.678, 00 m² ve 150. parsel 9.107,00 m² olmak üzere, toplam 22.785,00 m² (2.2 ha) alan Marmara üniversitesi mülkiyetindedir. 15.Kasım.1999 tarihinde Başbakanlığa bağlı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesindeki Sümer Holding A.Ş. ile Marmara Üniversitesi arasında yapılan protokol ile, üniversitenin tıp fakültesine bağlı bir Kardiyovasküler Hastalıklar Hastahanesi yapılmak üzere mülkiyeti Marmara Üniversitesine devredilmiştir. (Bkz. EK 8)

Sağ alt resimde koyu mavi renkle işaretli olan 208 pafta 11 ada 101. parselin mülkiyeti İSKİ'de olup, 1.derece sit alanı içinde kalan bu alan İSKİ Hizmet Alanı olarak tanımlıdır.

Sağ alt resimde açık mavi renkle işaretli olan, Validebağ Korusunun güney sınırında SİT alanı koruma bandındaki kamuya terki yapılmış aktif yeşil alan Üsküdar Belediyesi adına kayıtlıdır. Halen 75.yıl Parkı olarak kullanılmaktadır.

VALİDEBAĞ KORUSU NEDEN MİLLET BAHÇESİ OLAMAZ?

Siyasî irade tarafından farklı bir isimle, “Validebağ Korusu Düzenleme Rehabilitasyon Projesi” adıyla sunulsa da, 2018’deki Koru’yu millet bahçesine dönüştürme girişimiyle tekrar karşı karşıyayız. Üsküdar Belediyesi’nin elindeki tek proje “Validebağ Korusu Millet Bahçesi Peyzaj Uygulama Projesi”dir.

Validebağ Korusu neden millet bahçesi olamaz ve bu düzenleme projesi neden bir rehabilitasyon projesi değildir sorularına kavramsal ve yasal açıdan bakarak cevap verelim. Öncelikle bahçe ve koru kavramlarına bakalım.

Bahçe, bitkilerin sergilenmesi, yetiştirilmesi için ayrılmış, sosyal ve kültürel faaliyetlerin de gerçekleştiği bir buluşma mekânı olarak planlanmış bir alandır. Tasarım konusudur; disiplinler tarafından uygun ölçekte projelendirilir.

Millet Bahçesi tanımı, planlama ve imar mevzuatı içerisinde tanımı yokken ilk millet bahçelerinin açılmasından aylar sonra, mevzuatta olmaması eleştirileri üzerine 1 Mart 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlamıştır:

“Millet bahçeleri: Halkı doğa ile buluşturan, rekreatif gereksinimleri karşılayan, afet anında kentin toplanma alanları olarak da kullanılabilecek, yer seçimi, alan büyüklüğü, fonksiyonları ve tasarımı gibi hususların Bakanlıkça hazırlanarak yürürlüğe konulacak Millet Bahçeleri Rehberinde belirlendiği büyük yeşil alanlar”.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın yayınladığı yönetmeliğinde Millet Bahçesi’nde Yer Alabilecek Fonksiyonlar başlığında listelenen mekanların bazıları şöyledir :

“sinema, tiyatro, konser vb. amaçlı açık hava gösteri etkinlik alanları, yeme içme yerleri, büfeler, çay bahçesi, müze, atölye ve sergi yapıları, sokak hayvanları için bakım ve barınma alanları, kapalı veya açık otopark alanları, Millet Kıraathanesi, çocuklar için oyun alanları, mescit, müze, atölye ve sergi yapıları, cami, sağlık danışma birimleri, ...”

Tanımına ve büyüklüğüne göre içerisinde bulunabilecek mekanlara baktığımızda millet bahçeleri için büyük çaplı parklar demek mümkündür. Plânlanan, tasarlanan kentsel yeşil alan statüsündeler.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Millet Bahçesi yönetmeliğinde Ekoloji başlığı altında yapılan açıklama şöyledir:

“Millet Bahçesi’nde, bulunduğu yörenin bitki örtüsü ve habitat çeşitliliğini artırarak şehrin ekolojik yapısını güçlendirecek öneriler geliştirilmelidir. Bu amaçla kentsel ekosistemi yansıtan, mikroklimatik özelliklerle uyumlu yapısal ve bitkisel peyzaj tasarımları yapılmalıdır”

Doğal Yeşil Alan statüsündeki Validebağ Korusu 1999’dan beri tescil edilmiş 1. derece doğal SİT alanıdır. Validebağ Korusu her bir parçasının işlevini yerine getirdiği bir denge ile varlığını sürdüren bir ekosistem ve kent ekolojisinin en değerli destekçilerindedir. Burada bir tasarımdan söz edeceksek, karbon yutan, toz tutan, soluduğumuz havayı temizleyerek ısı adası etkisini lehimize azaltan ve yüzlerce yıl içerisinde oluşmuş, doğanın kendi tasarımından bahsedebiliriz. Depremde bölge halkına sığınak olan Koru, pandemide de sadece bölgenin değil şehrin her yanından doğa ile baş başa kalmak isteyenlerin sığınağıdır.

Hava kirliliğinin yoğun olduğu, iklim krizi ve su krizi tehdidi altındaki yeşil alan fakiri İstanbul’da ihtiyaç duyulan, var olan doğal yeşil alanların peyzaj düzenlemeleri ve çeşitli yapılarla parklara dönüştürülmesi değildir. Kent ekosisteminin doğal yeşil alanlarını koruyup, yeni ve büyük yeşil alanlar oluşturulması gerektiği açıktır. Bu bağlamda, Validebağ Korusu’nu çeşitli aktivitelerin yapıldığı bir büyük parka dönüştürmek kabul edilemez.

Validebağ Korusu neden Millet Bahçesi olamaz sorusuna yasal açıdan bakarak cevap verelim.

1- Park ve Koru farklı statüde ve farklı mevzuata tabidirler. 1956 yılında çıkarılan İmar Kanunu ile yeşil alanları kentsel ve doğal yeşil alan olarak ikiye ayrılır. Validebağ Korusu doğal yeşil alan statüsüne sahiptir. Parklar ve millet bahçeleri kentsel yeşil alan statüsünde olup, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğine tabidir.

2- Parkların sınırları, yerleri, büyüklükleri mevzuat gereği değişebilir.

3- Parklar mevzuata göre tasarlanır.

4- Koru ve Korunan Alanlarda ise tasarım yapılmaz, doğallığı muhafaza edilir ve mevcut koruma değerlerinin devamlılığı sağlanır.

Korunan alanların tespit, tescil ve onayına ilişkin usul ve esaslara dair yönetmelik (19.07.2012)
Amaç: 1-)Milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı ve sulak alanların tescil, onay ve ilanı ile tabiat varlığı, doğal sit alanı ve özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasların belirlemek. 2.) Ekolojik dengeyi bozacak herhangi bir faaliyete izin verilmez. Korunan alanların doğallığını muhafaza etmek ve mevcut koruma değerlerinin devamlılığının sağlanması esastır.

5- İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Validebağ Korusu’nu 25.4.1996 gün, 8006 sayılı kararı ile “içerdiği doğal ve kültürel değerler, ayrıca doğal yaşama önemli katkısı, kent içindeki özgün durumu, parsel içinde yer alan Adile Sultan Kasrı ve Abdülaziz Av Köşkü gibi devrinin önemli mimari özelliklerini üzerinde bulunduran ve I. grup kültür varlığı olarak tescilli bu binalara ait parselin tümünün, korunması gerekli kültür varlığı parseli” olarak; yine aynı kurul 16.07.1999 gün ve 11088 sayılı kararı ile Validebağ Korusu’nun bulunduğu “parselin tümünü 1. derece doğal SİT” olarak ilan etmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 3/a maddesinin üçüncü paragrafı SİT alanlarını **“Tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gereken alanlardır”** biçiminde tanımlamaktadır.

6- İstanbul kuş göç yolları üzerindedir. Validebağ Korusu'nda farklı takım ve familyadan toplam 130 kuş türü tespit edilmiştir. Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) bu 130 kuş türünden Aladoğan, Çayır İncirkuşu, Kızıl Ardıç türlerinin neslinin devamını NT (Tehdide yakın), Üveyik türünü ise VU (Hassas) statüde değerlendirmiştir. 29 Aralık 1993'te yürürlüğe giren Uluslararası Biyoçeşitlilik Sözleşmesi'ne, Türkiye 15 Mayıs 1997'de TBMM'nden geçirerek taraf olmuştur. Bu sözleşme gereği biyolojik çeşitliliği koruma yükümlülüğü vardır. İlgili TBMM tutanağının önsözünde aynen ifade edildiği gibi "Biyolojik çeşitliliğin korunmasının temel gereğinin, ekosistemlerin ve doğal yaşam ortamlarının "in-situ" (yerinde) korunması ve yaşayabilir tür nüfuslarının doğal ortamlarında idame ettirilmesi ve geri kazanılması olduğunu da kaydederek, " Validebağ Korusu'nun doğal ekosistemi korunmalıdır.

7- Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı, İBB Meclisince onaylandı ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığında onay süreci devam etmekte ve henüz itirazların değerlendirilmesi için askıya çıkarılmamıştır. Halen Validebağ Korusu için onaylı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı yoktur. Plansız doğal SİT alanında kurul kararı ile dahi olsa inşai faaliyette bulunulamaz, yapılacak her düzenleme inşai faaliyet sayılır ve bu suç teşkil eder.

Validebağ Korusu'nda uygulanmak istenen proje nedir:

Üsküdar Belediyesi, 2018'de İBB Park Bahçeler ve Yeşil Alanlar Daire Başkanlığı Anadolu Yakası Park ve Bahçeler Müdürlüğüne hazırlanan 'Validebağ Korusu Millet Bahçesi Uygulama Peyzaj Projesini' birkaç küçük değişiklikle uygulayacağını duyurmuştur. İstanbul 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun 16.08.2018 tarih ve 1190 sayılı kararı ve İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.09.2018 tarih ve 5011 sayılı kararı ile uygulanması uygun bulunmuştur. Yani doğal ve tarihi özellikleri ile korunması gereken, 1. derece doğal SİT alanı olarak tescil edilmiş Koru'da, bir peyzaj projesinin uygulanmasında sakınca yok denmiştir. Halihazırda bu onaylar nedeniyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığına izafeten İstanbul 1. Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ve Kültür ve Turizm Bakanlığına izafeten İstanbul 6 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna karşı Validebağ Gönüllüleri Derneği'nin, İstanbul 6. İdare Mahkemesine 2018/1933 Esas tarih, sayıyla açtığı dava henüz sonuçlanmamıştır.

Bu projenin içeriği ve uygulandığında Koru'da yaratacağı tahribat nedir:

2018'deki peyzaj projesi ve ekinde sunulan raporlar incelenip 2021'deki projeye karşılaştırıldığında planlanan fonksiyonlar ve uygulamalar şunlardır:

Koşu/yürüyüş ve trekking parkuru

Bisiklet parkuru

10 adet fitness alanı

Çocuk oyun alanı

Toprak futbol sahası ve seyir locaları

Otopark

Mevcut sert zeminlerin yenilenmesi

Oturduğu sert alanların detayı belirtilmemiş 104 adet oturma elemanı, 132 çöp kutusu

Sayı belirlenmemiş 3-4 metre yüksekliğinde 15 metre ara ile armatürleri 60 Watt olan 60x60x60 cm betonarme temelleri olan aydınlatma direkleri ve direklerin arasında elektrik tesisatı için kanalların yapılması

Detayı belirtilmemiş su drenajı için kanalların yapılması

Projede planlanan uygulamaların metrajları ve raporda verilen detaylar şöyledir:

Projelendirme Alanı: 29079 m²

Doğal Granit Alan: 14376 m², altına 15 cm kalınlığında betonarme döşeme yapılacaktır,

Travers: 6728 m/tul detayı bilinmiyor,

Bisiklet ve yürüyüş yollarında: Dişli kum döşeme 11877 m² geogruvel, kum, çakıl, blokaj serilecek,

Otopark Alanlarında Çim Taşı: 2736 m², döşeneceği alanın altına 15 cm betonarme +25 cm stabilize dolgu serilecektir,

Emprenye Ahşap Döşeme: Futbol sahası kenarına temelleri betonarme olan amfi şeklinde oturma setleri yapılacaktır.

“Sadece peyzaj projesinde detayı verilen doğal granit alanın 14376 m² ve otopark alanı 2736 m² altına yapılacak olan 15 cm betonarme döşeme için kullanılacak beton miktarı 2567 m³ için yaklaşık 256 adet beton mikseri koruya girecektir.

Validebağ Korusu'nda yapılması öngörülen ve projelendirilen “Millet Bahçesi” girişimi ile 37577,60 m² alanın betonlaştırılacağı, çıkan kazı materyalinin de 0,4 m kalınlığında serilmesi halinde 76857,38 m² alan gerektiği ve toplam tahrip alanının 114435 m² olacağı hesaplanmaktadır. Hesaplanan bu alan içinde futbol sahasına yapılacak basamaklı seyir yeri ile... inşaat malzemelerinin konulacağı alanlar, kazı makinaları ile materyal nakledecek kamyonların manevra alanları, park edilecekleri alanlar yoktur. O alanlar da hesaba katıldığında en az 140.000 m² (14 ha) alanın tahrip edileceği sonucuna varılmaktadır. Validebağ Korusu alanı 354.076 m² (35,4 ha) olduğu hatırlanırsa, doğal yapısını yitirip tahrip olacak alan, Koru'nun tamamının % 40'ına eşittir.” (Kantarıcı M.D., 07.12.2018, Validebağ Korusu ‘Millet Bahçesi’ Adı Altında Betonlaştırılmamalıdır)

Validebağ Korusu korunması gereken bir alan olmasına rağmen hazırlanan projenin koruma değil sonuna kadar kullanma amacıyla hazırlandığı açıktır.

İnşai faaliyetlerin ve betonlaşmanın vereceği zarar, sonrasında aydınlatma ile yaban hayatının beslenme ve üremesini olumsuz etkileyerek devam edecektir. Yapılacak otoparkın kullanılmaya başlaması ile, depremde 1. derece acil ulaşım yolu olduğu için trafiğin kesintisiz akması gereken Tophanelioğlu Caddesi'nin yoğunluğu artacak ve trafiğin bu noktada birikerek araçların geriye doğru yığılması nedeniyle afet anında ilk müdahale ve kurtarma çalışmalarını da aksatacaktır.

Projenin uygulanması halinde Validebağ Korusu kendini yenileme kapasitesini, biyolojik çeşitliliğini ve Koru olma özelliğini kaybedecek, şehrin içine sıkışmış diğer parklardan farksız bir hale gelecektir.

Bu projeye Koru'nun biyoçeşitliliği ve zenginliğinin yok edilmesi, İstanbul'un tek tük kalmış doğal su toplama havzalarından birinin daha kaybedilmesi, su döngüsünün daha şiddetli biçimde bozulması, İstanbul'un ve bölgenin seller, kuraklık ve sıcak dalgaları gibi aşırı iklim olayları karşısında daha da kırılgan hale gelmesi, İstanbul'un ve bölgenin ısı adası etkisinin ve hava kirliliğinin artması yalnızca Koru'nun çevresinde yaşayanlar için değil, tüm İstanbullular için hak ihlali anlamına geliyor.

KORUMA VE KULLANMA İLKELERİ

Bozulmamış doğal bir yapı içinde nefes almak, ağaçları, çalılırları, çiçekleri, kuşları, sincapları ve kelebekleri izlemek, bizlerden çok daha yaşlı ağaçlar arasında yürümek veya koşmak, Leylek Tepesinden göçmen kuşların gelişini gözlemek, bir parkta mümkün değil, ancak Validebağ Korusu'nda yapılabilecek etkinliklerdir. Bu etkinlikleri yapmak için Koru'da herhangi bir düzenleme yapmaya da gerek yoktur.

İklim krizi, şehrin ve bölgenin aktif yeşil alan ihtiyacı ve İstanbul'un su sorunu düşünüldüğünde Validebağ Korusu'nun bölge ve şehir için önemi açıktır.

Validebağ Korusu'nda her ne kadar insan baskısı olsa da hâlâ büyük ölçüde doğal bir ekosistem vardır. Bu ekosistem korunmalı, yapılaşma ve yapay malzeme kullanımı olmamalıdır.

Koru'nun bu haliyle bırakılması onu korumak için yeterli değildir. Koru'nun korunması için,

- Bütünlüklü bir yaklaşımla yapılacak bakım ve iyileştirme planlarına ve uygulamalarına ihtiyacı vardır. Bu çalışmalar yerel yönetimler - akademi (yaban hayatı uzmanları, botanikçiler, orman mühendisleri, şehir plancıları, peyzaj mimarları, mimarlar, hukukçular, sanat tarihçileri) - yurttaşlardan (bireysel ya da örgütlü yapılarda) oluşan bir sacayağı tarafından yürütülmelidir.
- Kapasitesinin üstünde kullanımının, canlı bir varlık olan Koru'nun yaşamasını güçleştireceğini, kapasiteyi aşan faydalanmanın uzun süre devamı halinde Koru'daki ekosistem sürekliliğinin sağlanamayacağı bilinmelidir. Bu ekosistemin tüm dengelerini gözetken bir yaklaşımla, mutlak koruma zonları, geçiş zonları ve insanların daha fazla kullanabileceği zonlar oluşturulmalıdır.
- Yaban hayat tür sayısı, habitat parçalanması sonucu katlanarak azaldığından Koru'da doğal ya da sentetik malzemeler kullanılarak yeni yapılaşmaya gidilmemeli ve yeni habitat bölünmelerine yol açmamalıdır.
- Bu ekosistemin, kimi gece beslenen kimi gece üreyen yaban hayatı türleri için kesinlikle aydınlatma yapılmamalıdır.
- Validebağ Korusu için endüstriyel orman işletim amaçlı yapılan amenajman ya da silvikültür planları yerine daha sade, kısa, anlaşılır, işlevsel ve ekosistemi gözetken bütünlüklü plânlamalar yapılmalıdır.

EK 1: VALİDEBAĞ KORUSU'NUN KUŞ TÜRLERİ

Yerli kuş: Bütün yıl alanda bulunan kuş türüdür.

Kış göçmeni: Alanı kışın kullanan kuş türüdür.

Yaz göçmeni: İlkbaharda alana gelip bu alanda üreyen türlerdir.

Geçit kuşu: Göç döneminde kısa süreli alanı kullanan ve ziyaret eden türlerdir.

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim	Statüsü
1	Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kış göçmeni
2	Balaban	<i>Botaurus stellaris</i>	Geçit kuşu
3	Gece Balıkçılı	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Geçit kuşu
4	Gri Balıkçıl	<i>Ardea cinerea</i>	Yaz göçmeni
5	Büyük Ak Balıkçıl	<i>Ardea alba</i>	Geçit kuşu
6	Erguvani Balıkçıl	<i>Ardea purpurea</i>	Geçit kuşu
7	Kara Leylek	<i>Ciconia nigra</i>	Geçit kuşu
8	Leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	Geçit kuşu
9	Çeltikçi	<i>Plegadis falcinellus</i>	Geçit kuşu
10	Arı Şahini	<i>Pernis apivorus</i>	Geçit kuşu
11	Kara Çaylak	<i>Milvus migrans</i>	Geçit kuşu
12	Yılan Kartalı	<i>Circaetus gallicus</i>	Geçit kuşu
13	Saz Delicesi	<i>Circus aeruginosus</i>	Geçit kuşu
14	Çayır Delicesi	<i>Circus pygargus</i>	Geçit kuşu
15	Gökçe Delice	<i>Circus cyaneus</i>	Geçit kuşu
16	Atmaca	<i>Accipiter nisus</i>	Geçit kuşu
17	Yaz Atmacası	<i>Accipiter brevipes</i>	Geçit kuşu
18	Şahin	<i>Buteo buteo</i>	Geçit kuşu
19	Kızıl Şahin	<i>Buteo rufinus</i>	Geçit kuşu
20	Küçük Orman Kartalı	<i>Aquila pomarina</i>	Geçit kuşu
21	Kerkenez	<i>Falco tinnunculus</i>	Geçit kuşu
22	Aladoğan	<i>Falco vespertinus</i>	Geçit kuşu
23	Delice Doğan	<i>Falco subbuteo</i>	Yaz göçmeni
24	Bıldırcın	<i>Coturnix coturnix</i>	Geçit kuşu
25	Çulluk	<i>Scolopax rusticola</i>	Kış göçmeni
26	Karabaş Martı	<i>Larus ridibundus</i>	Kış göçmeni
27	Gümüş Martı	<i>Larus michahellis</i>	Yerli
28	Kaya Güvercini	<i>Columba livia</i>	Yerli
29	Tahtalı	<i>Columba palumbus</i>	Geçit kuşu
30	Kumru	<i>Streptopelia decaocto</i>	Yerli

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim	Statusü
31	Üveyik	<i>Streptopelia turtur</i>	Geçit kuşu
32	Küçük Kumru	<i>Stigmatopelia</i>	Yerli
33	İskender Papağanı	<i>Psittacula eupatria</i>	Yerli
34	Guguk	<i>Cuculus canorus</i>	Geçit kuşu
35	Çobanaldatan	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Geçit kuşu
36	Yeşil Papağan	<i>Psittacula krameri</i>	Yerli
37	Ebabil	<i>Apus apus</i>	Yaz göçmeni
38	Boz Ebabil	<i>Apus pallidus</i>	Yaz göçmeni
39	Ak Karınlı Ebabil	<i>Tachymarptis melba</i>	Yaz göçmeni
40	Arıkuşu	<i>Merops apiaster</i>	Geçit kuşu
41	Gökkuzgun	<i>Coracias garrulus</i>	Geçit kuşu
42	İbibik	<i>Upupa epops</i>	Geçit kuşu
43	Boyunçeviren	<i>Jynx torquilla</i>	Geçit kuşu
44	Kukumav	<i>Athene noctua</i>	Geçit kuşu
45	Alaca Ağačkakan	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Yerli
46	Küçük Ağačkakan	<i>Dendrocopos minor</i>	Yerli
47	Tarlakuşu	<i>Alauda arvensis</i>	Geçit kuşu
48	Orman Toygarı	<i>Lullula arborea</i>	Geçit kuşu
49	Kum Kırlangıcı	<i>Riparia riparia</i>	Geçit kuşu
50	Kır Kırlangıcı	<i>Hirundo rustica</i>	Yaz göçmeni
51	Kızıl Kırlangıç	<i>Hirundo daurica</i>	Geçit kuşu
52	Ev Kırlangıcı	<i>Delichon urbicum</i>	Yaz göçmeni
53	Ağaç İncirkuşu	<i>Anthus trivialis</i>	Geçit kuşu
54	Çayır İncirkuşu	<i>Anthus pratensis</i>	Geçit kuşu
55	Sarı Kuyruksallayan	<i>Motacilla flava</i>	Geçit kuşu
56	Sarı Başlı Kuyruksallayan	<i>Motacilla citreola</i>	Geçit kuşu
57	Dağ Kuyruksallayanı	<i>Motacilla cinerea</i>	Geçit kuşu, kış göçmeni
58	Ak kuyruksallayan	<i>Motacilla alba</i>	Geçit kuşu
59	Çıtkuşu	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Yerli
60	Dağbülbulü	<i>Prunella modularis</i>	Kış göçmeni
61	Karatavuk	<i>Turdus merula</i>	Yerli
62	Tarla Ardıcı	<i>Turdus pilaris</i>	Kış göçmeni
63	Öter Ardıç	<i>Turdus philomelos</i>	Geçit kuşu
64	Kızıl Ardıç	<i>Turdus iliacus</i>	Geçit kuşu, kış göçmeni
65	Ökse Ardıcı	<i>Turdus viscivorus</i>	Geçit kuşu
66	Çalı Kamışçını	<i>Acrocephalus palustris</i>	Geçit kuşu
67	Saz Kamışçını	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Geçit kuşu
68	Ak Mukallit	<i>Iduna pallida</i>	Yaz göçmeni
69	Sarı Mukallit	<i>Hippolais icterina</i>	Geçit kuşu
70	Maskeli Ötleğen	<i>Sylvia melanocephala</i>	Geçit kuşu, kış göçmeni

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim	Statusü
71	Kara Boğazlı Ötleğen	<i>Sylvia rueppelli</i>	Geçit kuşu
72	Çizgili Ötleğen	<i>Sylvia nisoria</i>	Geçit kuşu
73	Akgözlü Ötleğen	<i>Sylvia crassirostris</i>	Geçit kuşu
74	Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen	<i>Sylvia curruca</i>	Geçit kuşu
75	Ak Gerdanlı Ötleğen	<i>Sylvia communis</i>	Geçit kuşu
76	Boz Ötleğen	<i>Sylvia borin</i>	Geçit kuşu
77	Kara Başlı Ötleğen	<i>Sylvia atricapilla</i>	Geçit kuşu, kış göçmeni
78	Orman Çıvgını	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Geçit kuşu
79	Çıvgın	<i>Phylloscopus collybita</i>	Yerli
80	Söğütbülbülü	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Yaz göçmeni
81	Sürmeli Çalikuşu	<i>Regulus ignicapilla</i>	Kış göçmeni
82	Çalikuşu	<i>Regulus regulus</i>	Kış göçmeni
83	Kızılgerdan	<i>Erithacus rubecula</i>	Yerli
84	Benekli Bülbül	<i>Luscinia luscinia</i>	Geçit kuşu
85	Bülbül	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Yaz göçmeni
86	Kara Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Geçit kuşu
87	Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Geçit kuşu
88	Çayır Taşkuşu	<i>Saxicola rubetra</i>	Geçit kuşu
89	Taşkuşu	<i>Saxicola torquatus</i>	Geçit kuşu
90	Boz Kuyrukkakan	<i>Oenanthe isabellina</i>	Geçit kuşu
91	Kuyrukkakan	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Geçit kuşu
92	Benekli Sinekkapan	<i>Muscicapa striata</i>	Yaz göçmeni
93	Küçük Sinekkapan	<i>Ficedula parva</i>	Geçit kuşu
94	Halkalı Sinekkapan	<i>Ficedula albicollis</i>	Geçit kuşu
95	Kara Sinekkapan	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Geçit kuşu
96	Alaca Sinekkapan	<i>Ficedula semitorquata</i>	Geçit kuşu
97	Uzun Kuyruklu Baştankara	<i>Aegithalos caudatus</i>	Yerli
98	Çam Baştankara	<i>Periparus ater</i>	Kış göçmeni
99	Kayın Baştankarası	<i>Poecile palustris</i>	Kış göçmeni
100	Mavi Baştankara	<i>Parus caeruleus</i>	Yerli
101	Büyük Baştankara	<i>Parus major</i>	Yerli
102	Sıvacı	<i>Sitta europaea</i>	Geçit kuşu
103	Bahçe Tırmaşıkkuşu	<i>Certhia brachydactyla</i>	Geçit kuşu
104	Sarıasma	<i>Oriolus oriolus</i>	Geçit kuşu
105	Kızıl Sırtlı Örümcekkuşu	<i>Lanius collurio</i>	Yaz göçmeni
106	Kara Alınlı Örümcekkuşu	<i>Lanius minor</i>	Geçit kuşu
107	Kızıl Başlı Örümcekkuşu	<i>Lanius senator</i>	Geçit kuşu
108	Maskeli Örümcekkuşu	<i>Lanius nubicus</i>	Geçit kuşu
109	Alakarga	<i>Garrulus glandarius</i>	Yerli
110	Saksağan	<i>Pica pica</i>	Yerli

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim	Statüsü
111	Küçük Karga	<i>Corvus monedula</i>	Yerli
112	Ekin Kargası	<i>Corvus frugilegus</i>	Kış göçmeni
113	Leş Kargası	<i>Corvus cornix</i>	Yerli
114	Kuzgun	<i>Corvus corax</i>	Kış göçmeni
115	Sığırcık	<i>Sturnus vulgaris</i>	Yerli
116	Serçe	<i>Passer domesticus</i>	Yerli
117	Söğüt Serçesi	<i>Passer hispaniolensis</i>	Geçit kuşu
118	Ağaç Serçesi	<i>Passer montanus</i>	Yerli
119	İspinoz	<i>Fringilla coelebs</i>	Yerli
120	Dağ İspinozu	<i>Fringilla montifringilla</i>	Kış göçmeni, geçit kuşu
121	Küçük İskete	<i>Serinus serinus</i>	Geçit kuşu
122	Florya	<i>Carduelis chloris</i>	Yerli
123	Saka	<i>Carduelis carduelis</i>	Yerli, kış göçmeni
124	Kara Başlı İskete	<i>Spinus spinus</i>	Geçit kuşu
125	Kocabaş	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Geçit kuşu, kış göçmeni
126	Sarı Çinte	<i>Emberiza citrinella</i>	Geçit kuşu
127	Bataklık çintesi	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Kış göçmeni
128	Kirazkuşu	<i>Emberiza hortulana</i>	Geçit kuşu
129	Kara Başlı Çinte	<i>Emberiza melanocephala</i>	Geçit kuşu
130	Tarla Çintesi	<i>Emberiza calandra</i>	Geçit kuşu
110	Saksağan	<i>Pica pica</i>	Yerli

Statü kısmı o kuş türünün ülkemizde hangi amaçla bulunduğunu göstermektedir. Bazı kuş türlerinin birkaç statüsü bulunabilir. Bir türün bireyleri aynı anda yerli kuş, göçmen ve geçit kuşu olabilmektedir. Validebağ Korusu'ndaki 130 kuş türünün alanı kullanma statüleri şöyledir:

- Geçit kuşu 75 kuş türü,
- Yerli kuş 24 kuş türü,
- Kış göçmeni 12 kuş türü,
- Yaz göçmeni 12 kuş türü,
- Geçit kuşu, Kış göçmeni 5 kuş türü,
- Yerli kuş, Kış göçmeni 1 kuş türü,
- Kış göçmeni, Geçit kuşu 1 kuş türü statüsündedir.

EK 2:**VALİDEBAĞ KORUSU'NUN KELEBEKLERİ**

Validebağ Korusu'nun Kelebekleri, Filiz Oskay tarafından Validebağ Korusu'nda 2008 yılından günümüze kadar yapılan gözlemlerle tespit edilmiştir. 2014 yılına kadar yapılan gözlemlerde 28 tür tespit edilmiş olup, son zamanlarda yapılan gözlemlerle bu sayı 31'e yükselmiştir. Listenin sonunda yer alan üç tür, Ebegümeci zıpzıpı, Orman melikesi ve Tavus kelebeği Validebağ Korusu'nda sadece birer kere gözlemlenmiştir.

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
1	Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>
2	Anadolu yırtıkırtığı	<i>Nymphalis egea</i>
3	Benekli bakırgüzeli	<i>Lycaena phlaeas</i>
4	Benekli iparhan	<i>Melitaea didyma</i>
5	Büyük beyazmelek	<i>Pieris brassicae</i>
6	Büyük sevbeni	<i>Satyrium ilicis</i>
7	Çayiresmeri	<i>Maniola jurtina</i>
8	Çokgözlü esmer	<i>Aricia agestis</i>
9	Çokgözlü mavi	<i>Polyommatus icarus</i>
10	Çitlembik kelebeği	<i>Libythea celtis</i>
11	Diken kelebeği	<i>Vanessa cardui</i>
12	Erik kırlangıçkuyruk	<i>Iphiclides podalirius</i>
13	Hatmi zıpzıp	<i>Carcharodus alceae</i>
14	Karaağaç nimfalisi	<i>Nymphalis polychloros</i>
15	Karanlık ormanesmeri	<i>Pararge aegeria</i>
16	Kırlangıçkuyruk	<i>Papilio machaon</i>
17	Kutsalmavi	<i>Celastrina argiolus</i>
18	Küçük ateşgüzeli	<i>Lycaena thersamon</i>
19	Küçük beyazmelek	<i>Pieris rapae</i>
20	Küçük esmerboncuk	<i>Lasiommata megera</i>
21	Lampides	<i>Lampides boeticus</i>
22	Mavi zebra	<i>Leptotes pirithous</i>
23	Minik sevbeni	<i>Satyrium acaciae</i>
24	Orakkanat	<i>Gonepteryx rhamni</i>
25	Sarı azamet	<i>Colias croceus</i>
26	Yalancı beyazmelek	<i>Pieris pseudorapae</i>
27	Yeni beneklimelek	<i>Pontia edusa</i>
28	Sardunya Zebraı	<i>Cacyreus marshalli</i>
29	Orman Melikesi	<i>Melanargia galathea</i>
30	Ebegümeci zıpzıpı	<i>Pyrgus malvae</i>
31	Tavus kelebeği	<i>Nymphalis io</i>

EK 3**VALİDEBAĞ KORUSU'NUN AĞAÇ, AĞAÇCIK VE ÇALILARI**

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
1	Adaçayı yapraklı laden	<i>Cistus salviifolius</i>
2	Ahlat	<i>Pyrus elaeagnifolia</i>
3	Ak kavak	<i>Populus alba</i>
4	Akça ağaç yapraklı çınar	<i>Platanus x acerifolia</i>
5	Akça ağaç yapraklı üvez	<i>Sorbus torminalis</i>
6	Akdeniz defnesi	<i>Laurus nobilis</i>
7	Akdeniz servisi	<i>Cupressus sempervirens var. horizontalis</i>
8	Akdeniz servisi piramidal	<i>Cupressus sempervirens var. pyramidalis</i>
9	Akdut	<i>Morus alba</i>
10	Anadolu sığlası	<i>Liquidambar orientalis</i>
11	Antep fıstığı	<i>Pistacia vera</i>
12	Arizona servisi	<i>Cupressus arizonica</i>
13	Ateş dikeni	<i>Pyracantha coccinea</i>
14	Atlantik fıstığı (Sakız ağacı)	<i>Pistacia atlantica</i>
15	Atlas sediri	<i>Cedrus atlantica</i>
16	Ayva	<i>Cydonia oblonga</i>
17	Badem	<i>Amygdalus communis</i>
18	Batı çınarı	<i>Platanus occidentalis</i>
19	Batı mazısı	<i>Thuja occidentalis</i>
20	Beyaz çiçekli atkestanesi	<i>Aesculus hippocastanum</i>
21	Beyaz çiçekli geyikdikeni	<i>Crataegus monogyna</i>
22	Bodur ardıç	<i>Juniperus communis</i>
23	Boylu dişbudak	<i>Fraxinus excelsior</i>
24	Boylu mazi	<i>Thuja plicata</i>
25	Boz pırnal meşesi	<i>Quercus aucheri</i>
26	Boz söğüt	<i>Salix cinerea</i>
27	Böğürtlen	<i>Rubus sp.</i>
28	Büyük yapraklı akçakesme	<i>Phillyrea latifolia</i>
29	Büyük yapraklı ihlamur	<i>Tilia platyphyllos</i>
30	Ceviz	<i>Juglans regia</i>
31	Çakal eriği	<i>Prunus spinosa</i>
32	Çitlembik	<i>Celtis australis</i>
33	Dağ akça ağacı	<i>Acer pseudoplatanus</i>
34	Dağ kadın tuzluğu	<i>Berberis vulgaris</i>
35	Delice	<i>Olea europaea var. sylvestris</i>
36	Doğu çınarı	<i>Platanus orientalis</i>
37	Doğu kızıl ağacı	<i>Alnus orientalis</i>
38	Doğu mazısı	<i>Thuja orientalis</i>

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
39	Elma	<i>Malus domestica</i>
40	Erguvan	<i>Cercis siliquastrum</i>
41	Erik	<i>Prunus domestica</i>
42	Fıstık çamı	<i>Pinus pinea</i>
43	Gümüşi ihlamur	<i>Tilia tomentosa</i>
44	Güvey kandili	<i>Koelreuteria paniculata</i>
45	Himalaya sediri	<i>Cedrus deodora</i>
46	İncir	<i>Ficus carica</i>
47	Japon ayvası	<i>Chaenomeles Japonica</i>
48	Japon kurtbağrı	<i>Ligustrum japonica</i>
49	Kara ardıç	<i>Juniperus sabina</i>
50	Kara kavak	<i>Populus nigra</i>
51	Karaçalı	<i>Paliurus aculeatus</i>
52	Karaçam	<i>Pinus nigra</i>
53	Karadut	<i>Morus nigra</i>
54	Karayemiş	<i>Prunus laurocerasus</i>
55	Kartopu	<i>Viburnum tinus</i>
56	Katalpa-sigara ağacı	<i>Catalpa bignonioides</i>
57	Katır tırnağı	<i>Spartium junceum</i>
58	Kermes meşesi	<i>Quercus coccifera</i>
59	Kırmızı çiçekli atkestanesi	<i>Aesculus x carnea</i>
60	Kırmızı yapraklı erik	<i>Prunus cerasifera</i>
61	Kızılçam	<i>Pinus brutia</i>
62	Kiraz	<i>Prunus avium</i>
63	Kokulu servi	<i>Cupressus goveniana</i>
64	Kuşburnu	<i>Rosa canina</i>
65	Kuş iğdesi	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
66	Küçük yapraklı akçakesme	<i>Phillyrea angustifolia</i>
67	Küçük yapraklı dağ muşmulası	<i>Cotoneaster microphyllus</i>
68	Macar meşesi	<i>Quercus frainetto</i>
69	Mahlep	<i>Cerasus mahaleb</i>
70	Malta eriği	<i>Eriobotrya japonica</i>
71	Mazı meşesi	<i>Quercus Infectoria</i>
72	Muşmula	<i>Mespilus germanica</i>
73	Mürver	<i>Sambucus nigra</i>
74	Orman asması	<i>Clematis sp.</i>
75	Orman sarmaşığı	<i>Hedera helix</i>
76	Ortanca	<i>Hydrangea sp.</i>
77	Ova akça ağacı	<i>Acer campestre</i>
78	Oya ağacı	<i>Lagerstroemia indica</i>

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
79	Pavlonya	<i>Paulownia tomentosa</i>
80	Pembe çiçekli geyikdiken	<i>Crataegus oxy.rosea</i>
81	Pırnal meşesi	<i>Quercus İlex</i>
82	Porsuk	<i>Taxus baccata</i>
83	Sahil çamı	<i>Pinus pinaster</i>
84	Salkım söğüt	<i>Salix babylonica</i>
85	Saplı meşe	<i>Quercus robur</i>
86	Sapsız meşe	<i>Quercus petraea</i>
87	Sarı çiçekli kızılıçık	<i>Cornus mas</i>
88	Söğüt yapraklı dağ muşmulası	<i>Cotoneaster salicifolius</i>
89	Süpürge çalısı	<i>Calluna vulgaris</i>
90	Toros sediri	<i>Cedrus libani</i>
91	Türk meşesi	<i>Quercus cerris</i>
92	Tüylü laden	<i>Cistus creticus</i>
93	Tüylü meşe	<i>Quercus pubescens</i>
94	Üzüm asması	<i>Vitis vinifera</i>
95	Yaban gülü	<i>Rosa sempervirens</i>
96	Yalancı akasya	<i>Robinia pseudoacacia</i>
97	Yalancı keçiboynuzu	<i>Gleditsia triacanthos</i>
98	Yalancı portakal ağacı	<i>Maclura pomifera</i>
99	Yaprak döken kurtbağrı	<i>Ligustrum vulgare</i>
100	Yaz ılgını	<i>Tamarix tetrandra</i>
101	Zakkum	<i>Nerium oleander</i>

EK 4:**VALİDEBAĞ KORUSU'NUN OTSU BİTKİLERİ**

İstanbul'un 2000 tür otsu bitkisinden 200'ü Validebağ'da bulunuyor. Bunların önde gelenleri şöyle:

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
1	Kağıthane çiçeği	<i>Ranunculus constantinopolitanus</i>
2	Yumrulu aslandişi	<i>Leontodon tuberosus</i>
3	Hodan	<i>Borago officinalis</i>
4	Kara soğan	<i>Allium nigrum</i>
5	Gül soğanı	<i>Allium roseum</i>
6	Melez bakla	<i>Vicia hybrida</i>
7	Koyungözü	<i>Bellis perennis</i>
8	Yaramerhemi	<i>Geranium asphodeloides</i>
9	Morbaş	<i>Leopoldia comosa</i>
10	Sunbala	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
11	Kafkalida	<i>Tordylium apulum</i>
12	Şiş tomara	<i>Symphytum tuberosum</i>
13	Kuşburnu	<i>Rosa canina</i>
14	Üçdilotu	<i>Parentucellia latifolia</i>
15	Kırkbatıran	<i>Echium plantagineum</i>
16	Dikenotu	<i>Asteriscus spinosus</i>
17	Türpenk	<i>Diploxaxis tenuifolia</i>
18	Sülün üçgülü	<i>Trifolium pauciflorum</i>
19	Karahindiba	<i>Taraxacum sp.</i>
20	Ebegümeçi	<i>Malva slyvestris</i>

Sıra	Türkçe isim	Bilimsel isim
21	Çobançantası	<i>Capsella bursa-pastoris</i>
22	Canavarotu	<i>Orobanche sp.</i>
23	Yabani fesleğen	<i>Clinopodium nepeta</i>
24	Portakal nergisi	<i>Calendula arvensis</i>
25	Bostanotu	<i>Calepina irregularis</i>
26	Arapüzümü	<i>Muscari neglectum</i>
27	Yıldızyonca	<i>Trifolium stellatum</i>
28	Paralık	<i>Medicago orbicularis</i>
29	Gevirtlek	<i>Sonchus asper</i>
30	Ebedön	<i>Geranium purpureum</i>
31	Elmakekiği	<i>Salvia verbenaca</i>
32	Böğürtlen	<i>Rubus sanctus</i>
33	Bodanotu	<i>Verbascum sinuatum</i>
34	Circirotu	<i>Lepidium graminifolium</i>
35	Çakırdikeni	<i>Centaurea solstitialis</i>
36	Boncuk arpa	<i>Hordeum bulbosum</i>
37	Meryemotu	<i>Geum urbanum</i>
38	Delikereviz	<i>Smyrniolum olusatrum</i>
39	Remilotu	<i>Spergularia rubra</i>
40	Kuşotu	<i>Stellaria media</i>
41	Circamuk	<i>Veronica persica</i>
42	Venus çiçeği	<i>Veronica cymbalaria</i>

Morbaş

Üçdilolu

Koyungözü

Ebegümece

Böğürtlen

Yabankıskısı

EK 5: NE YAPMALI, NE YAPMAMALI

Koruma ve kullanma ilkeleri başlığı altında belirttiğimiz gibi Koru tek bir bakış açısıyla korunamaz, farklı disiplinlerin uzmanlıklarının ortaklaşacağı bir planlama ve uygulamaya ihtiyaç vardır. Bununla beraber, ne yapılmalı ne yapılmamalı sorularının cevabı Koru'nun mevcut durumu başlığı altında bir kısmına değindiğimiz gibi bellidir. Farklı konu başlıkları altında bu cevapları derledik:

EKOSİSTEM

- Validebağ Korusu'nun ondüleli yapısından dolayı oluşan mikro klima alanlarındaki bitki örtüsü, çeşitlilik ve ekolojik sistem, topografyaya müdahale sonucu yok olacaktır. Koru'nun bitki örtüsünü, topografyasını, silüet etkisini bozacak, tahrip edecek uygulamalardan kaçınılmalıdır.
- Halen mevcut koşu ve yürüyüş parkurlarının, patika yolların üzerine veya Koru içine, Koru'nun kapasitesi üzerinde kullanımına yol açacak yeni fonksiyon alanları oluşturulmamalı, sabit elemanlar konulmamalı, Koru'nun ekosistemini olumsuz yönde etkileyecek yapılaşma faaliyetlerinde bulunulmamalıdır.
- Validebağ Korusu insan faaliyetlerine açık olduğundan flora (bitki örtüsü) ve faunanın (yaban hayatı) korunması ve geliştirilmesi için; farklı disiplinlerden uzmanların ortak çalışmayla belirleyecekleri koruma zonları (bölgeleri) oluşturulmalıdır: İnsan kullanımına kapalı mutlak koruma zonu, kısmi kullanıma izin verilen geçiş zonları ve insan kullanımına açık zonlar.
- Koru'nun yerel yönetime tahsisli bölgesinde yoğun sulama, gübreleme ve ilaçlama gerektiren ve bunların sonucu toprağı, yeraltı sularını kirleterek etrafındaki flora ve faunaya zarar verecek tek yıllık bitkiler dikilmemeli, plastik file tabanlı çim kullanılmamalıdır.
- Koru bölgeleri gece kullanımına açılmamalıdır. Bu amaçla aydınlatılmamalıdır.

AĞAÇLAR

- Kırılan, devrilen ağaçların yerine aynı türden ağaçlar dikilmeli.
- Ağaç dikimi, bir danışma kurulunun tavsiyesiyle yapılmalı. Bu danışma kurulu yaban hayatı uzmanları, botanikçiler, orman ve ziraat mühendisleri, peyzaj mimarlarından oluşmalıdır. Koru'yu seven herkes ağaç dikme gönüllüsü olmalı.
- Koru'da bir ağaç lehine dikim yapılmamalı. Tek tür ağaçlandırması yapılırsa bir hastalık durumunda ağaçların tamamına zarar verir ve büyük bir açık alan ortaya çıkabilir. Karma yapılar oluşturulmalı.
- Doğal yerel ağaç türleri tercih edilmeli ve bu türlerin devamlılığı sağlanmalı. Dünyanın başka bölgelerinden getirilmiş ağaçlar ile yeşillendirme yapılmamalı.
- Validebağ Korusu'nda yeşillendirme, yalnızca ağaçlandırma olarak düşünülmemelidir. Ağaçlandırma yaparken buradaki yaban hayat varlığının, otsu vejetasyonun, çalılarının da önemli olduğu plânlama aşamalarında göz önüne alınmalı.
- Ağaçların bakım, onarım, budama, aralama ve gençleştirme işlemleri doğru zamanda gerçekleştirilmeli ve kayıt altına alınmalı.
- Validebağ Korusu'nda her ağaç için özel budama ve koruma önlemleri getirilmeli. Standart bir yöntem uygulanmamalı, kabak budama kesinlikle yapılmamalı. Bunun yerine sadece küçük dokunuşlarla ağaçların kırılan dalları, fazla büyüyen ve bir fırtınada kırılma riski taşıyan azman dalları, tepe çökmesine neden olan su sürgünleri alınmalı ve zemin örtüsü rekabetçi bitkilerden temizlenmeli.
- İğne yapraklı ağaçlar altlarındaki florayı baskılar. Açık alanlara iğne yapraklılar yerine, gereken alanlara yaprak döken ağaçlar dikilmeli.
- Validebağ Korusu'nun toprak kabiliyeti incelenmeli. Meyve ve orman ağacı dikim yerleri ve türü ona göre seçilmeli.
- Meyve ağaçları, Koru'daki hayvanlar için besin kaynağı oluşturduğundan korunmalı fakat kaybedilenlerin yerine yeni dikilecek meyve fidanları en az bakım gerektirecek yerli türlerden seçilmeli.
- Çitlembik, meşe türleri, sakız ağacı, akça ağaç, ıhlamur, Akdeniz servisi, Koru'da dikilmesi önerilen ağaçlardır.
- Ağaçlara zarar veren böceklerle mücadelede kimyasal değil biyolojik yöntemler üzerinde durulmalı, böceklerle beslenen kuş türlerinin habitatı için gerekli önlemler alınmalı.
- Ölü ağaçlar doğal alanlarda önemli bir yaşam alanı oluşturduğundan ölü fakat ayakta ağaçlar insanlara zarar vermeyecek şekilde önlemler alınarak ayakta korunmalı ve arazide kalmaları sağlanmalı.
- Ölü ve devrilmiş ağaçlar Koru'dan uzaklaştırılmamalı. Devrik ağaçlar ya kendi alanında bırakılmalı ya da çok fazla insan sirkülasyonu olan yerlerden alınıp oluşturulacak koruma zonlarına taşınmalıdır.

ANIT AĞAÇLAR

Anıt ve korunmaya değer ağaçların çevresindeki toprak basılma etkisiyle keçeleşmektedir.

- Anıt ve korunmaya değer ağaçların etrafı, gövde merkez alınmak suretiyle tepe izdüşümlerinin en az %75'i büyüklükte bir daire çizecek biçimde çevrelenmeli ve bu alana insan girişi engellenmeli ve yanlarına bilgilendirme panosu konulmalı.
- Bu çevreleme doğal çit, süs bitkileri ya da yaban yaşamı da desteklemek amacıyla meyvesi olan çalılar ile yapılabilir.
- Koru içinde bulunan bazı anıt ağaçlar erozyon sonucu veya yoğun insan ayak izi sonucu kök çevresinde toprak kaybı yaşamaktadır. Bu durum ağacın zaman içinde hastalıklara açık hale gelmesine ve bozulmasına sebep olabilmektedir. Bu durumu önlemek için çalışmalar yapılmalı.

AÇIK ALANLAR

- Koru'daki açık alanların bu ekosistemin devamı için önemi unutulmamalı ve açık alanlar korunmalıdır. Validebağ Korusu'nda yeşillendirme, yalnızca ağaçlandırma olarak düşünülmemelidir. Ağaçlandırma yaparken buradaki yaban hayat varlığının, otsu vejetasyonun, çalılarının da önemli olduğu plânlama aşamalarında göz önüne alınmalıdır.
- Korudaki otsu vejetasyon kelebekleri, arıları, böcekleri besleyip barındırdığından korunmalı.
- İğne yapraklı ağaçlar otsu türleri baskılayıp yaşam şansını ortadan kaldıracaklarından otsu vejetasyonun var olduğu açık alanlara iğne yapraklı ağaç türleri dikilmemeli.
- Yaban hayat çeşitliği için Validebağ Korusu'nun bazı bölgelerinde kurumuş otlardan, çalı ve ağaççıklardan oluşmuş olan çökmüş bitki örtüsü yapısı aynen korunmalıdır.

YOLLAR, PATİKALAR

- Koru'da zaman içinde oluşmuş ve beraberinde peyzaj değişimine de yol açmış patikalar vardır. Bu yollar Validebağ için koridorlardır ve aralarında habitat parçaları bulunmaktadır. İnsanların orman arazisini kullanmalarının sınırlandırılması için patika kullanım planlaması yapılmalı.
- Yürüyüş parkurları engelli ziyaretçilerin durumları, yaşlılar ve pusetli bebeklerini gezdiren aileler dikkate alınarak düzeltilmeli ancak bu düzeltmeler için asla su geçirimsiz malzemeler kullanılmamalı. Yollara, ya da Koru içindeki herhangi bir alana üstü hangi malzemeyle kaplanırsa kaplansın beton dökülmemeli.
- Genişletilmiş yollar, Koru'da bulunan otsu bitkiler ve çalılar dikilerek daraltılmalı.
- Koru'ya küçük motorlu araçların girişi engellenmelidir.

KORUNUN EVCİL HAYVANLARI

Her habitatın bir canlı taşıma kapasitesi var. Yemek ve barınma sağlıyorsa bir alan, bir habitat, orada belli bir nüfus yaşıyor. Köpekler alan korumacı hayvanlardır. Buldukları çevreyi benimseyip sahiplenirler, başka hayvanların bu alana girişini engellerler. Kediler ise aç değilken dahi avlanırlar. Bu özellikleri göz önüne alınmalıdır.

- Koru'daki kedi ve köpeklerin yaban hayatıyla ilişkileri ve dengesi gözetilerek popülasyonları sabitlenmeli.
- Bir alandaki hayvan nüfusunu sınırlandırmanın tek bir yöntemi var: Yakala, kısırlaştır, aşıla, küpele, yerine bırak. Ancak bu şekilde grup üyeleri tanınıp, envanteri tutularak nüfus sabitlenebilir.
- Bu işlemler yerel yönetimlerin sorumluluğunda sistematik ve uzun erimli planlanma, bütçe ayırma, gönüllülerin koordinasyonu, yurttaşların ve havzada katkı sunacak veteriner hekimlerin katılımıyla gerçekleştirilebilir. Bir alandaki hayvan popülasyonunun bu şekilde kontrol altına alınması bir süreç gerektiriyor ve kesintiye uğramamalı.
- Koruya belediyelerce toplu köpek salımları engellenmeli.
- Hayvanlar insanların olduğu bölgelere aç olarak indiklerinde saldırgan davranışlarda bulunabilirler. Köpek besleme alanları insanların koştuğu, oturduğu, piknik yaptığı, çocuğunu gezdirdiği yerlerin uzağında olmalı.
- Sahipli kedi ve köpeklerin koruya terk edilmesi önlenmeli. 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılacak değişiklikle hayvanların mal değil can olduğu kabul edilmesiyle evcil hayvanlara mikroçip takılması sağlanır ve terkler önlenir.
- Koru'da sokak hayvanları için bırakılan besinler yaban hayvanlarının beslenme alışkanlıklarını değiştirip alan hakimiyetinin işgalci ve fırsatçı türlere geçmesine yol açabileceğinden, besleme için gereğinden fazla yem bırakılmamalıdır.

KORU'NUN YABAN HAYVANLARI

Koru'ya bırakılan kızarmış patates, patlamış mısır, simit, artık yemekler, hazır mamalar ile Koru'daki yaban hayvanları da beslenmektedir. Karın doyuran her şey çevremizdeki hayvanların menüsüne girmiş durumda. Yaban hayvanlarına fazla besin sunmak sağlıksız üremeye sebep olur. Özellikle işgalci türler bu aşırı besinden faydalanarak habitatta diğer türlerin aleyhine gelişim göstererek çoğalırlar.

- Yaban hayvanlarının kendi doğalarına uygun beslenmeleri ve avlanmaları için Koru'ya insan orijinli gıdalar bırakılmamalı.
- Validebağ Korusu'nda atıl olarak duran Çamaşırhane ya da eski mutfak Anadolu yakası için Yaban Hayvanı Kurtarma Ünitesi veya Yaban Hayatı İlkyardım Ünitesi olarak düzenlenerek bu bölgedeki önemli bir eksiklik giderilmeli.
- Ağaçların sağlığı için böceklerle mücadelede yararlanmak için kuşlar üzerinde durulmalı, böcekçil kuş türlerinin habitatu için gerekli önlemler alınmalı.
- Bazı kuş türleri sadece yapay yuvalarda yuvalanabilir. Bu türler Koru'da yeterli sayıda mevcutsa yapay yuva gerekmez. Sayıları azsa bu türler için yapay yuvalar yerleştirilmeli.
- Bu yuvalar aynı tipte olmamalı. Geniş yelpazedeki kuş türlerini Koru'ya çekmek için farklı özelliklerde kuş yuvaları yerleştirilmeli.
- Zararlı mücadelesinde önemli yeri olan yarasaların da habitatu giderek daraldığından yarasa yuvaları yerleştirilmeli.
- Koru içinde yapılacak ağaç budama, bakım çalışmalarında yaban hayatın üreme dönemleri gözetilmeli.

YABAN HAYAT TÜR VE SAYISININ ARTTIRILMASI

Validebağ Korusu kuş göç yolu üzerinde bulunmaktadır. Leylekler ve diğer göçmen kuşlar Koru'yu hem ilkbahar hem sonbahar göçünde dinlenme alanı olarak kullanmaktalar. Özellikle 2020 ilkbaharında pandemi nedeniyle insan trafiğinin azalmasıyla leylekler yeniden Koru'ya indiler.

- Leyleklerin Koru'ya geliş dönemlerinde beslendikleri çayırılık alana ve gece tünedikleri ağaçlık bölgelere insan girişi, duyuru yaparak kısıtlanmalı. Bunun için biyolog, kuş gözlemci, yaban hayatı uzmanlarının görüşleri alınarak çalışmalar yapılmalı.
- Yaban hayatı ve bu yaban hayatın ihtiyaç duyduğu otsu bitkilerin yaşamı için açık alanlar ağaç dikimi yapılmadan korunmalı.
- Ağaç sağlığı açısından kuş popülasyonunun ve türlerinin artırılması için çalılar ve otsu bitkilerin korunmasına özel olarak önem verilmeli.
- Koru'da yetersiz görüldüğü alanlarda, uzman görüşleri alınarak ağaçlar arasına küçük ve ötücü kuşların yuvalanma ve barınmaları için kısa boylu ve meyveli çalı gurupları dikilmelidir.
- Kuşların beslenmesi için meyve ağaçlarının bakımı yapılmalı ve yenilenmeli. Yeni dikilecek fidanlar en az bakım gerektirecek yerli türlerden seçilmeli.
- Koru ziyaretçileri ağaçlardan kurdun kuşun, börtü böceğin hakkını gözeterek ancak tadımlık meyve toplamaya dikkat etmeli.
- Dere vadisi yaban hayat için önemlidir, hayvanların su ihtiyacının dereden karşılanması için dere temiz ve akar hale getirilmeli.

MİLLİ EĞİTİM VE SAĞLIK BAKANLIKLARINA TAHSİSLİ ALANLAR

- Koru içinde Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli bölge olan otel bölgesi ve Adile Sultan kasrı etrafında, aynı anda 1200 kişiye servis yapmaya yeterli yeme - içme mekanı vardır. Koru'nun herhangi bir yerinde koruma-kullanım dengesini kullanma yönünde bozacak yeni yeme içme mekânı oluşturulmamalı.
- Milli Eğitime tahsisli alana sulama, ilaçlama gübreleme gerektiren plastik tabanlı çim ekilmiş olup bu alanın doğal peyzaja dönmesini sağlamak için kendi haline bırakılmalı.
- Koru sınırları içinde Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlıklarına tahsisli alanlarda asfalt yollar üzeri de dahil, 500 araç kapasiteli yaklaşık 5000 m² alan otopark olarak kullanılmaktadır. Var olan otoparklar dışında otopark alanı büyütülmemeli ve hastane ve kasır çevresindeki yolların otopark olarak kullanılmasına izin verilmemeli.

TARİHİ YAPILAR

- Koru'daki tarihi binalar (Adile Sultan Kasrı, solaryum /atölyeler, Abdulaziz Av Köşkü, eski ahırlar/ mandıra) Koru'nun tarihçesi, verem mücadelesindeki yeri, o dönemde Koru'da yapılan tarım ve eğitim faaliyetleri ve Koru'nun doğasını tanıtan kültürel ve eğitsel mekânlar olarak işlevlendirilmeli.
- İstanbul 3 numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun, 07.09.2005'te mevcut izci evinin kaldırılması dışında, eski ahırların aslına uygun hale getirilmesi kararı uygulanmalı.
- Kasr'ın zemin katının büyük endüstriyel mutfak olarak kullanılmasına Kasr'ın güvenliği açısından son verilmeli.
- Koru içinde, 1582 yılında Sultan II.Selim tarafından yaptırılan Vakıf Atikvalide Suyu ile Sultan III. Selim tarafından 1789 - 1807 arasında yaptırılan Tarihi Selimiye su yollarına ait galeri ve isale hatları mevcuttur. Bilinirliği arttırılmalı.
- Koru içindeki eski çeşmeler tarihsel özelliklerine ve doğal yapılarına uygun biçimde yeniden hizmete alınmalı.

OTLARIN BIÇILMESİ / KURUMUŞ OTLAR

Koru'daki otsu bitkiler kuruduklarında özellikle insan kullanımının yoğun olduğu alanlarda yangın riskini arttırmırlar. Ancak otsu bitkiler Koru ekosisteminin alt basamaklarında yer alan birçok canlıya habitat oluşturmaktadır. Bu organik kitlenin korudan uzaklaştırılması korunun ekosisteminde halkaların kopmasına neden olacak ve doğal döngüyü bozacaktır. Ağaçların altındaki doğal örtü, otlar, çalılar, odunsu bitkiler biçilmez, bir ölü organik örtü oluşmasına imkan verilirse ağaçların daha iyi gelişmesi mümkün olur.

- Validebağ Korusu'nda açığa çıkan (ağaç bakımı, budama, ot biçme, sürgün alma vs.) organik biyokütle kompost işleminden sonra Koru'ya iade edilmeli.
- Otlar yeşilken kesinlikle biçilmemelidir.
- Kurumuş otların biçilmesi sırasında otların içinde/altında bulunan hayvanların kaçmasına fırsat tanımak için, biçme işlemi zamana yayarak, bir yerden başlanınca o alanı bitirmeden başka bir alana geçerek şeritler oluşturarak yapılmalıdır.

YANGINA KARŞI ÖNLEMLER

- Koru çevresindeki yangın vanalarının çalışır durumda olması sağlanmalı.
- Yangın riski taşıyan alanların kullanımı, risk haritası çıkarılarak kurak mevsimde sınırlandırılmalı.

KORU'DA KİMYASAL İLAÇ KULLANIMI

- Hayvanlar kimyasal ilaçlamadan etkileneceği için kesinlikle kimyasal ilaç yapılmamalı.
- Biyolojik ve mekanik mücadele ve diğer doğa dostu yöntemler kullanılmalı.
- Zararlıların etkinliği, ağaçların varlığını tehdit edecek boyutlara ulaşmadan önlemler alınmalı.

KORU'NUN EĞİTİM ALANI OLMASI

Tanınmayan, bilinmeyen bir şey korunamaz. Bitkinin, ağacın, kelebeğin adını bilmenin yanı sıra o canlının yaşam koşullarını tanımak gerekiyor.

- Çocuklara yönelik bitki ve hayvan türlerini tanıyabileceği mevsimsel geziler için çevredeki okullar teşvik edilmeli.
- Flora ve fauna çeşitliliğinin yoğun olduğu alanlara tanıtıcı panolar konulmalı.
- Akademi için Koru'nun biyolojik ve sosyolojik bir araştırma sahası olması için girişimlerde bulunulmalı.
- Koru otsu bitkilerini arşivlemek ve tanıtmak için bir herbaryum oluşturulmalı.

AYDINLATMA

- Ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı Koru'ya aydınlatma yapılmamalıdır.
- gece tünerek istirahata çekilen kuşların, sürüngenlerin ve memelilerin yumurtlamasını ve doğurganlığını olumsuz etkiler,
- bazı türlerin ışığa gelen böcekleri avlanmasından dolayı beslenme alışkanlıkları değişir,
- gece kullanımı sonucu koru üzerinde insan ayak izi etkisi artar

GÜRÜLTÜ KİRLİLİĞİ

- Adile Sultan Kasrı'nda ve çevresindeki ticari mekanlarda yapılan düğün ve toplantılarda Koru yaban hayatını olumsuz etkileyen yüksek desibelli müzik yayını yapılmamalı.
- Havai fişek kullanımı her yerde yasaklanmalı.

HİDROLOJİK FONKSİYON

- Validebağ Korusu'nun doğal su kaynağı olan derenin kirletilmesi önlenmeli.
- Havzadaki yağmur suyunun kanalizasyona değil dereye yönlendirilmesi sağlanmalı.
- Koru içindeki zemin suyu, çim ve çiçekleri sulama amaçlı kuyu yada artezyen ile yüzeye çıkarılmamalı.

REKREASYON ALANI

Kasrın çevresinde yaklaşık 10.000 m² yeme içme alanı olarak, yaklaşık 2000 m² otopark olarak, yaklaşık 18.000 m² alan peyzaj alanı olarak kullanılmakta olup toplamda yaklaşık 30.000 m² alan doğadan koparılmıştır. Kasır çevresi ve Koru'nun geri kalan alanları daha fazla ticarileşmemelidir.

Validebağ Korusunun güney sınırında SİT alanı koruma bandından yer alan kamuya terki yapılmış 32.300 m² aktif yeşil alan Üsküdar Belediyesi adına kayıtlıdır. Rekreasyon alanı olarak değerlendirilmelidir.

EK 6:**Validebağ Korusu Tahsis Durumu**

T.C. *Diyadin* (0.242)
İSTANBUL VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İ : B.08.4.KEM.4.14.00.33/100
 U : Tahsis

20.05.1998

İL DEFTERDARLIĞINA
 (Milli Emlak Dairesi Başkanlığı Kadıköy Yıkası Emlak Müdürlüğü)

Üsküdar İlçesi, Altunizade mahallesinde bulunan ve üzerinde Valide- Öğretmenler Hastanesi ve Senateryumu, Mustafa Necatibey Öğretmenler Evi, Validebağ Anadolu Sağlık Meslek Lisesi, Adile Sultan Kasrı Öğ- nen Evi ve Kültür Merkezi, Haydarpasa Lisesi ve bu tesislerimizin çeşit- ek binaları olan tapunun 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parsel sayılı .076 m2 yüzölçümlü taşınmaz mal Ulu Önder ATATÜRK tarafından Cumhuriye- lizin ilk yıllarında Millî Eğitim (Marif) hizmetlerine tahsis edilmiş 1980'li yıllarda bu taşınmazın 50.000 m2'lik bölümü Marmara Üniversi- ti Rektörlüğüne tahsis edilmiştir.

Maliye Bakanlığı Millî Emlak Müdürlüğü'nün 26 Eylül 1987 tarih ve Sıra Sayılı Genelgesi gereğince Millî Tahsis olarak taşınmazın tamamı İL Eğitim Bakanlığına tahsisli iken, bir bölümünün Marmara Üniversite- ti tahsis edilmesi neticesinde, adigeçen Üniversite Rektörlüğü İmar plan- nın tadil edilmesi amacı ile Valiliğimizizin bilgisi dışında müdahalede nması sonucunda planlar değiştirilmiş ve yeni planlar ile getirilen sition değişikliğini gerekçe gösteren İlçe Belediyesi, taşınmazın büyük münün Belediye adına tapu devri talebinde bulunmuş ve her fırsatta bu bini gündemde tutmak suretiyle fiilen el atmaya varacak ölçüde tesebb- e bulunmuş olup, bu durum eğitim camiasını son derece huzursuz etmiş-

Açıklanan nedenle, Marmara Üniversitesine tahsisi verilen 50.000 lik alanda İmar planı gereği herhangi bir inşai faaliyette bulunma im- yılmadığı ve taşınmazın tasarruf hakkına Bakanlığımızın dışında müdah- dilmesine fırsat verildiği, ayrıca bu alandan Marmara Üniversitesine len tahsisin başka kuruluşların da benzer talepte bulunarak yer iste- rine emsal teşkil edeceği, hatta şimdiden Özel Okul maksadı ile arsa lisi talebinde bulunulduğu göz önünde tutularak Marmara Üniversitesine len tahsisin kesin iptal edilmesi gerekmektedir.

Gereği ile neticeden Valiliğimizize bilgi verilmesini rica ederim.

 İSMAIL HAKKI İNTAŞ
 İl Millî Eğitim Müdürü

EK 6: Validebağ Korusu Tahsis Durumu

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Sayı : E-57932756-252.99-526043

17.03.2021

Konu : Üsküdar İlçesi, Validebağ Korusu Hk.

TÜRKİYE MİMARLAR MÜHENDİSLER ODASI BAŞKANLIĞI (TMMOB) MİMARLAR
ODASINA
(Anadolu 1.Büyükkent Bölge Temsilciliği)
Rıhtım Caddesi, İskele Sokağı, No:27, Kadıköy / İstanbul

İlgi : a) 16.02.2021 tarih ve 2021-011 sayılı yazınız.
b) Anadolu Yakası Millî Emlak Dairesi Başkanlığı'nın 05.08.2020 tarih ve E.46259 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazı ile, İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 1313 ada 15 parselde bulunan Validebağ Korusu ile ilgili olarak İstanbul 1 Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu'nun almış olduğu kararlar ve ekleri talep edilmektedir.

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 1313 ada 15 parselde bulunan Validebağ Korusu, Gayrimenkul Eski Eserler Anıtlar Yüksek Kurulunun 08.09.1972 tarih ve 6557 sayılı kararı ile Adile Sultan Kasrı kültür varlığı olarak tescillenmiş, İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 25.04.1996 tarih ve 8006 sayılı kararı ile korunun tümü korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak tescillenmiş, İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.07.1999 tarih ve 11088 sayılı kararı ile koru 1. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescillenmiştir.

İlgi (b) yazı ile Bakanlığımızın (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) 08/08/2014 tarih ve 31361 sayılı yazısı ile söz konusu taşınmazın 75.842,00 m² lik kısmı Millî Eğitim Bakanlığına, 17.229,00 m² lik kısmı Sağlık Bakanlığı'na kesin tahsisi yapılmasının uygun olduğu bildirildiği, söz konusu kısımlar adı geçen Bakanlıklara tahsis edildiği, Bakanlığımızın (Millî Emlak Genel Müdürlüğü) 26/03/2020 tarih ve 77217 sayılı yazısı ile taşınmazın tahsisli alanlar haricinde kalan 261.005,00 m² lik kısmının ise "Validebağ Korusunun doğal yapısının korunarak düzenleme ve bakımının yapılması amacıyla" Üsküdar Belediye Başkanlığı adına 2 (iki) yıl süre ile ön tahsisinin yapıldığı bildirilmiştir. Alana ilişkin bilgi taleplerinin ilgili kurumlara iletilebileceği hususunda;

Bilgilerinizi rica ederim.

BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR.

A. S. J. 21

Refik GÜNDOĞAR
Müdür a.
Çevre ve Şehircilik İl Müdür Yrd.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu : NLNOVFZM Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/cevre-ve-sehircilik-bakanligi>
Anadolu Yakası Tabiat Varlıklarını Koruma Şube Müdürlüğü Barbaros Mh. Begonya Bilgi için: Derya AYKUN
Sk. No:9A 34746 Ataşehir/İSTANBUL Şehir Plancısı
Tel: 0216 687 4400 Faks: 0216 687 4406 e-posta: istanbul@csb.gov.tr
Web: <http://istanbul.csb.gov.tr> KEP: istanbul-muhur@istanbul.gov.tr

EK 7:**Validebağ Korusu Tescilli Yapılar Koruma Kurulu Kararı****Validebağ Korusu Kültür Varlığı Olarak Tescilli Yapılar ve Yapılaşmada 100m²'yi geçmeme şartının tek yapı ile sınırlandırılması**

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 21.03.2014 / 128
Karar Tarihi ve No : 21.03.2014 / 1656

Toplantı Yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde, mülkiyeti Maliye Hazinesine ait, II Milli Eğitim Müdürlüğüne tahsisli, İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 25.04.1996 tarih ve 8006 sayılı kararı ile tümü korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak tescilli olup, aynı Kurulun 16.07.1999 tarih ve 11088 sayılı karar ile I. Derece Doğal Sit Alanı olarak tespit ve ilan edilen, İstanbul VI Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.12.2007 tarih ve 641 sayılı kararı ile onaylı 1/5000 ölçekli Validebağ Korusu I. Derece Doğal Sit Alanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı onaylanan, İstanbul VI Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 13.01.2009 tarih ve 1374 sayılı kararı ile plan notu ve sınır değişikliğinin uygun olduğuna karar verilen, aynı Kurulun 06.04.2011 tarih ve 3486 sayılı kararı ile de düzeltmelerin yapılmasına ilişkin itiraz yöneltmek üzere iletilen 1/5000 ölçekli plan değişikliğinin uygun olduğuna karar verilen, 10.08.2011 tarih ve 3830 sayılı Kurul kararı ile, "İstanbul İli, Üsküdar İlçesinde, onaylı 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planına ilişkin İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 2009/1207 esasında açılan davada, 21.06.2011 tarih E:2009/1207 sayılı yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararının uygulanmasına" karar verilen, Kurulumuzun 22.12.2011 tarih ve 229 sayılı kararı ile, 13.01.2009 tarih ve 1374 sayılı Kurul kararıyla uygun bulunan ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına 20.03.2009 tarihinde onaylanan plan ve sınır değişikliğine ilişkin İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nin 21.10.2011 tarih ve K:2011/1436 sayılı "dava konusu işlemin iptaline" kararının uygulanmasına karar verilmiş olan, Kurulumuzun 31.10.2013 tarih ve 1386 sayılı kararı ile yerinde inceleme yapılmasına, 19.02.2013 tarih ve 314 sayılı Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu kararı ile parselde bulunan 1/5000 ölçekli planın uygun olduğuna karar verilen Çevre Düzenlemesi ve Drenaj Projesi'nin korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli yapılar açısından değerlendirilmek üzere Kurulumuza da iletilmesine ve parseldeki korunması gerekli kültür varlıkları ve çevresinde Kurulumuz izni olmadan uygulama yapılmamasına karar verilen taşınmazla ilişkin söz konusu Kurul kararı gereği, 19.03.2014 tarihinde söz konusu taşınmaz yerinde incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, Validebağ Korusu'nun yer aldığı 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde ilişkin iletilen 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım ve Uygulama İmar Planlarında, 1/1000 ölçekli plana sehven II.grup korunması gerekli kültür varlığı olarak plana işlenmiş olan Adile Sultan Kasrı, Sultan Abdülaziz Av Köşkü ve Güvercinlik Köşkü (Kuş Evi) yapılarının I.derece korunması gerekli kültür varlığı olarak düzenlenmesi, plana işlenmemiş olan II.grup korunması gerekli kültür varlığı atölye binalarının da işlenmesi, 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı hükümlerinin 20.maddesinde, planlama alanında yapılacak tüm uygulamalarla ilgili hazırlanacak avan projeyi onaylayacak kurumlar arasında ilgili Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun da eklenmesi, planlama alanı tamamında takribilirsökülebilir müstemilat türü I katlı yapılar yapılabileceği hükmündeki 100 m²'yi geçmeme şartının tek yapı ile sınırlandırılarak plan notlarında belirtilmesi kaydıyla sakınca olmadığına, 19.03.2014 tarihinde yerinde yapılan inceleme sırasında çevresel etkileşim açısından tescilli yapıları da etkilediği görülen çevre düzenlemesi uygulaması ile ilgili 31.10.2013 tarih ve 1386 sayılı kararımız ile de talep edilen projenin bilgi ve belgeleri ile birlikte Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
EİF ÖRNEK ÖZDEN
İMZA

ÜYE
Mehmet ERDAL
İMZA

ÜYE
Hital KAZAN
İMZA

ÜYE
Şadan ÖZKAYA
Üsküdar Beld. Tems.
İMZA

ASLI GİBİDİR
Ersöy KÖSE
Müdürü

ÜYE
Oner ÖZYAR
İMZA

ÜYE
H. Yunus AKYOL
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Hamdiye AYSEZEN
İMZA

ÜYE
Turan GÖKYILDIRIM
İMZA

ÜYE
Seniye ONUR
İst.B.Şehir Bld. Tems.
İMZA

21.03.2014.SP

EK 8:**Marmara Üniversitesi Mülkiyetindeki 1.Derece SİT Alanı****Koruma Kurulunun 1.Derece SİT Alanı Kararı**

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İSTANBUL İLİ NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU MÜDÜRLÜĞÜ

KARAR

Toplantı Yeri
İSTANBUL

Toplantı Tarihi ve No : 16-2-2000 - 580

Karar Tarihi ve No : 16-2-2000 - 11444

Istanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde bulunan Maliye Hazinesine ait ve 208 pafta, 11 ada, 148-150 parsellerle ilgili Marmara Üniversitesine ait yerle ilgili Marmara Üniversitesi Rektörlüğü, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nın 4 1 2000 ve 758-72 sayılı Mimarlar Odasının 3 2 2000 sayılı, 20 06 0096 sayılı, Altunizade Mahallesi Muhtarının 10 2 2000 günlü başvurusu, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlığı'nın 15 2 2000 tarih ve 347 sayılı yazısı ve raporu, S.S İstanbullular Sivil Organize Semtler Çevre Kültür İşletme Kooperatifinin 21.1.2000 tarihli başvurusuokundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Istanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde bulunan Kurulumuzun 25.4.1996 gün 8006 sayılı kararı ile tümü tescil edilen ve Kurulumuzun 16 7 1999 gün 11088 sayılı kararı ile I derece doğal sit olarak ilan edilen Validebağ Korusu ile ilgili kararda çevredeki doğal dokunun tesbiti ile ilgili bilgi ve belgelerin Kurulca istendiği alanlar içerisinde sözkonusu 148-150 parseller de kaldığından, sahip oldukları genel doğal özellikleri ve sit alanı ile olan ilişkileri ve konumları nedeniyle 2863 sayılı yasanın 8.maddesindeki tanıma uygun olarak sit alanının genel görünümü ve çevreleri ile uyumunun muhafazası açısından aynı yasa maddesi kapsamında sözkonusu 208 pafta, 11 ada, 148 ve 150 parsellerin de Validebağ Koruluğunun I derece sit alanına bağlı "koruma alanı" olarak tesbit ve tesciline bu alanda hertürlü uygulamanın durdurulmasına ve yapılmak istenen uygulamalarla ilgili 2863 sayılı yasanın 8 maddesine göre Kurul onayının alınması gerektiğine, bölgenin koruma ve imarata ilgili koşullarının ise Kurulca yerinde yapılacak incelemeden sonra belirlenmesine karar verildi.

SEZGİN (Haluk)

BAŞKAN

İmza

BATUR (Afife)

ÜYE

İmza

UĞUR (Mustafa)

Üsküdar Belediye Tems.

İmza

ASLI GIBİDİR
A. 1. 3
Etilo 41. 1. 3
Sarı

YAZICIOĞLU (Lütfi)

ÜYE

İmza

OKYAY (İsmet)

BAŞKAN YARDIMCISI

İmza

EKİNCİ (Okтай)

ÜYE

İmza

EK 8:**Marmara Üniversitesi Mülkiyetindeki 1.Derece SİT Alanı Alanın Üniversite Mülkiyetine Geçişine Dair Bilgi ve KANİP sürecinde Üniversitenin 1. Derece SİT alanına Kardiyovasküler Hastalıklar Hastahanesi yapılması talebi**

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı

D. Dykva
B. R. Soru

Sayı : 94029079- 755.06.04 - 1800063756
Konu : Üsküdar 208 Pafta, 11 Ada, 148 ve 150 Parseller Hk.

İstanbul, 23/02/2018
CSB (İstanbul Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü)
Kayıt No: 19887
27.02.2018 10:38:01 tarihinde teslim alınmıştır.

İSTANBUL VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

İlgi : 26 Ocak 2018 tarih, 2467 sayılı yazınız. *—NKI*

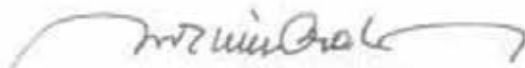
İlgi yazınızda; İstanbul İli, Üsküdar İlçesi Validebağ Korusu 1. Derece Doğal Sit Alanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı tekliflerinin Tabiat Varlıklarına Koruma Bölge Komisyonunda değerlendirilmesi için 644 Sayılı KHK'nın 13/A maddesi, 23 Mart 2012 tarih ve 28242 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunan Alanlarda Yapılacak Planlara Dair Yönetmelik", "Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği" ile Bakanlığınızın 2017/01 sayılı "Korunan Alanlarda Yapılacak İmar Planı Teklifi Usul ve Esaslarına Dair Genelge" gereğince plan değişikliği teklifine ilişkin kurum görüşünüz sorulmaktadır.

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, 208 Pafta, 11 Ada, 148 (13.678,00 m²) ve 150 (9.107,00 m²) Parseller üzerinde bulunan toplam 22.785,00 m² yüzölçümlü mezkur alan, 15 Kasım 1999 tarihinde Üniversitemiz ile Başbakanlık'a bağlı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesindeki Sümer Holding A.Ş. arasında yapılan protokol gereği Tıp Fakültemize bağlı Kardiyovasküler Hastalıklar Hastanesi inşa edilmek üzere mülkiyeti Üniversitemize devredilmiştir.

Üniversitemize ait söz konusu alanın mevcut durumuna dair tespitler aşağıda belirtilmiştir.

1. Alanımızda önem arz edecek herhangi bir bitki örtüsü bulunmamaktadır.
2. Söz konusu koruluk yoğun konut alanlarının arasında kalmaktadır.
3. Alanımızın % 20'sinde yoğun ağaç grupları olmasına rağmen diğer % 80'i tamamen boş durumdadır.
4. Üniversitemizin artan öğrenci sayısına hizmet edecek hiçbir sosyal rekreasyon alanı bulunmadığından söz konusu taşınmaz üzerinde yeni "yapılanma şartları" oluşturularak, Üniversitemiz hizmetlerini yerine getirmek üzere alanı çevreleyen yapılardan emsal teşkil edecek koşullarda Kardiyovasküler Hastalıklar Hastanesi yapılması düşünülmektedir.

Derecelendirme konusunun tarafınızdan değerlendirilmesi ve kurum görüşünüzün bildirilmesi hususunu bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. M. Emin ARAT
Rektör

Marmara Üniversitesi Yayıncılık Hizmetleri Birimi | 0216 344 10 40 (Faks) | info@armm.edu.tr

EK 9:**Validebağ Korusunda İzcilik Faaliyetleri ile İlgili Koruma Kurulu Kararları****İzinsiz yapılan İzci Evi ve çevresindeki yapılanmanın yıkılması, izcilik faaliyetlerinin Koru dışında yapılması**

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL İLİ NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Yeri
İSTANBUL

Toplantı Tarihi ve No : 07.09.2005 / 90

Karar Tarihi ve No : 07.09.2005 / 917-2

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde bulunan İstanbul İli Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 25.4.1998 gün 8006 sayılı kararı ile tescil edilen, 16.7.1999 gün 11088 sayılı kararı ile "I derece doğal sit alanı" olarak belirlenen, Validebağ Korusu içinde bulunan ve GEEAYK'nun 8.9.1972 gün 6557 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olduğu ifade edilen İstanbul İli Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.7.1991 gün 3381 sayılı kararı ile I.grup korunması gerekli kültür varlığı olarak belirlenen, 9.4.2003 gün 13613 sayılı kararla rölövesi ve detayları uygun bulunan, 24.7.2003 gün 13932 sayılı kararla 1927 öncesine ait restitüsyon ve 2 numaralı restorasyon projesi uygun bulunan Adile Sultan Kasrı Öğretmen Evi ve Kültür Merkezi ile ilgili bu defa sunulan **çelik çatı konstrüksiyonuna ait restorasyon tadilat projesinin uygun olduğuna, uygulama sonrasına ait fotoğraflarının Kurulumuza iletilmesine, uygulamadan T.C.Milli Eğitim Bakanlığı İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün ve proje müellifinin sorumlu olduğuna,**

Validebağ Korusu ile ilgili Kurulumuzun almış olduğu tüm kararlar geçerli olmak kaydı ile Koru içinde bulunan İzci Evinin ve çevresindeki yapılanmanın söz konusu I derece doğal sit alanına zarar verici, endemik bitki ve hayvan türlerinin bölgedeki varlıklarını tehlikeye düşürücü nitelikte olduğu ve Kurulumuzun 4.8.2004 gün 17 sayılı kararı ile ilgili Müdürlüğümüze bir bilginin bugüne kadar iletmediği görüldüğünden **Kurul izinsiz yapılan tüm yapı ve faaliyetlerin kaldırılmasına ve durdurulmasına** (arazi topografyasında yapılan değişiklikler, İzci evi olarak kullanılan eski ahır binası, ek olarak yapılan tuvaletler, çadır, büfe, amacı dışına çıkılarak açık çay bahçesi haline dönüştürülmüş kafeterya, Haydarpaşa Lisesi giriş kapısına kadar genişletilmiş ve sert zeminli hale getirilmiş araç yolu, otopark alanları vb.) söz konusu İzci evinin ve yerine getirdiği fonksiyonun kentin içindeki **bu I derece doğal sit alanı içerisinde** çıkarılarak gerçek izcilik faaliyetlerinin yürütülebilmesi için **izcilik alanlarına uygun olarak içinde yaşadığı doğaya zarar vermeme ilkelere bağlı olarak**

44

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL İLİ NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Yeri
İSTANBUL

Toplantı Tarihi ve No : 07.09.2005 / 90

Karar Tarihi ve No : 07.09.2005 / 917-3

faaliyet göstereceği İstanbul çevresindeki orman alanlarının yakın çevresinde bulunan bir alana taşınması ve faaliyetinin burada sürdürülmesi için gerekenin yapılmasına, iş bu kararımızın gereğinin yapılması, yapılmadığı takdirde 2863 sayılı yasanın 65 maddesine göre sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağına karar verildi.

ASLIĞIBİDİR
EMİNOĞLU
MÜDÜR

EK 9:**Validebağ Korusunda İzcilik Faaliyetleri ile İlgili Koruma Kurulu Kararları**

III No.lu Koruma Kurulunun 07.09. 2005 tarih ve 917-2 no.lu izcilik faaliyetlerinin Koru dışında yapılması, izinsiz yapılan izci evinin kaldırılması kararından 4 yıl sonra VI No.lu Koruma Kurulunun İzci Evi'nin müze olarak kullanılması ve etrafındaki yapıların rehabilitasyonu için yeni proje isteyen 10.12.2009 tarih ve 2227-2 no.lu kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul VI Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Toplantı Tarihi ve No: 10.12.2009-245
Karar Tarih ve No : 10.12.2009-2227-2

Toplantı Yeri
İSTANBUL

Üsküdar İlçesi, Altunizade Mahallesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde ki Validebağ Korusunda bulunan İzci Evi(Eski Ahır) yapısının korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine, koruma grubunun II.gurup olarak belirlenmesine, planda "Müze" fonksiyonu olarak belirtilen alanın (Eski ahır binası ve çevresinin), izcilik müzesi (izcilerin eğitimi amaçlı) olarak kullanılmasında sakınca olmadığına, İzci Evi(Eski Ahır) yapısı ile ilgili sunulan restorasyon projesinin uygun olmadığına, ayrıca izci evi(Eski Ahır) çevresindeki revir, çaybahçesi ve çadır gibi yapıların rehabilitasyonu için sunulan avan projesinin uygun olmadığına, zeminini beton olmayan, sökülüp taktılabilen ahşap malzemeli olarak hazırlanacak avan projesinin kurulumuza iletilmesine, Abdülaziz Av Köşkü ve Güvercinlik Köşkü için sunulan rölövenin uygun olduğuna, restitüsyon projesinin uygun olmadığına, restorasyon projesinin de restitüsyon projesinin onayından sonra değerlendirilebileceğine karar verildi.

ASLI GİBİDİR
SERDAR TUĞRUL
MÜDÜR

BAŞKAN
Erdal UZUNER ✓
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
İsmail BÜYÜKSEÇGİN ✓
İMZA

ÜYE
Turan EFE ✓
İMZA

ÜYE
H. Arzu KOCABAŞ
İMZA

ÜYE
Mehmet Zümrüt NİŞLİ ✓
İMZA

ÜYE
Ahmet CAN
İMZA

ÜYE
Hayri Fehmi YILMAZ
İMZA

ÜYE
Bayram TAŞKIN
İstanbul Büyükşehir Bld. Tems.
İMZA

ÜYE
Şadan ÖZKAYA
Üsküdar Bld. Tems.
İMZA

14.12.2009 V.A.

EK 9:**Validebağ Korusunda İzcilik Faaliyetleri ile İlgili Koruma Kurulu Kararları**

8. İdare Mahkemesinin Koruma Kurulunun 10.12.2009 tarih ve 2227-2 no.lu kararın iptali yönünde aldığı karar doğrultusunda VI No.lu Koruma Kurulunun 2227-2 no.lu kararın kaldırıldığına dair karar. Bu karar ile III No.lu Koruma Kurulunun 07.09.2005 tarih ve 917-2 no.lu “İzinsiz yapılan İzci Evi ve çevresindeki yapılanmanın yıkılması, izcilik faaliyetlerinin Korumu dışında yapılması” kararı geçerli olup halen uygulanmamıştır.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul 6 Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 03.05.2012/33
Karar Tarih ve No : 03.05.2012/447

Toplantı Yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde, mülkiyeti Maliye Hazinesine ait, II Milli Eğitim Müdürlüğüne tahsisli, İstanbul III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1991 tarih ve 3381 sayılı kararı ile I.grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen, 25.04.1996 tarih ve 8006 sayılı karar ile tümlü tescilli, 16.07.1999 tarih ve 11088 sayılı karar ile I. Derece Doğal Sit Alanı olarak tespit ve ilan edilen Validebağ Korusunda bulunan İzci Evi (Eski Ahır) yapısının korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine, koruma grubunun II.gurup olarak belirlenmesine, planda "Müze" fonksiyonu olarak belirtilen alanın (Eski ahır binası ve çevresinin), izcilik müzesi (izcilerin eğitimi amaçlı) olarak kullanılmasında sakınca olmadığına, İzci Evi (Eski Ahır) yapısı ile ilgili sunulan restorasyon projesinin uygun olmadığına, ayrıca İzci evi (Eski Ahır) çevresindeki revir, çaybahçesi ve çadır gibi yapıların rehabilitasyonu için sunulan avan projenin uygun olmadığına, zemini beton olmayan, sökülüp takılabilen ahşap malzemeli olarak hazırlanacak avan projenin kuruluma iletilmesine, Abdülaziz Av Köşkü ve Güvencinlik Köşkü için sunulan rölovenin uygun olduğuna, restitüsyon projesinin uygun olmadığına, restorasyon projesinin de restitüsyon projesinin onayından sonra değerlendirilebileceğine yönelik İstanbul 6 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 10.12.2009 tarih ve 2227 sayılı kararına konu Bakanlığımıza karşı TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi ve Validebağ Gönüllüleri Derneği vekili tarafından İstanbul 8. İdare Mahkemesinin E:2010/193 esasında açılan davada, davanın Bakanlığımız aleyhine neticelendiği, İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin "İşlemin İptaline" 22.02.2012 tarih ve K:2012/399 sayılı kararının Bakanlığımıza 10.04.2012 tarihinde tebliğ edildiği konu edilerek, 2577 sayılı İ.Y.U.K.'nun 28 inci maddesi uyarınca gereğinin yerine getirilmesini isteyen Hukuk Müşavirliği'nin 11.04.2012 tarih ve B.16.0.HKM.0.037.641.04-16778/80388 sayılı yazısı, hazırlanan uzman raporu okundu, ekleri ve işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde bulunan Validebağ Korusu içindeki İzci Evi (Eski Ahır) yapısı için alınan İstanbul 6 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 10.12.2009 tarih ve 2227 sayılı kararına ilişkin İstanbul 8. İdare Mahkemesi'nin E:2010/193 esasında açılan davada, 22.02.2012 tarih ve K:2012/399 sayılı "İşlemin İptaline" ilişkin kararının uygulanmasına karar verildi.

BAŞKAN
Hayri Fehmi YILMAZ
(BULUNMADI)

ÜYE
Hamdiye AYSEZEN
İMZA

ÜYE
Turan GÖKYILDIRIM
İMZA

ÜYE
Mehmet AKYÖZ
Üsküdar Bld. Tems.
İMZA
03/05/2012. V. A.

ASLI GİBİDİR
Serdar TUĞRUL
MÜDÜR

ÜYE
Mehmet ERDAL
İMZA

ÜYE
Ahmet CAN
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Eriş ÖRNEK ÖZDEN
İMZA

ÜYE
Öner ÖZYAR
İMZA

ÜYE
Seniye ÖNUR
İst.B.Şehir Bld.Tems.
İMZA

EK 10:**Koruma Kurulu 1.Derece Doğal SİT Alanı Kararı**

**T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İSTANBUL İLİ NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU
KARAR**

Toplantı Tarihi ve No: 16.7.1999 - 554 Toplantı Yeri
İSTANBUL

Karar Tarihi ve No. : 16.7.1999 - 11088

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, Maliye Hazinesine ait 15 parsel hakkında Kurulumuzun 3.2.1999 gün ve 10704 sayılı kararı gereği, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 14.7.1998 gün 602 sayılı ilke kararına göre doğal sit alanı olarak belirlenip sit çalışmalarının başlatılması ile ilgili Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 21.5.1999 gün B.09.İLM-4.34.00.10/4773-4745 sayılı, Üsküdar Kadastro Müdürlüğü'nün 2.6.1999 gün B.021.TKG.4348.720/1088 sayılı, Üsküdar Belediye Başkanlığının 10.5.1999 gün (09)(02)99/189 sayılı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün 16.4.1999 gün 1659 sayılı, semt sakinlerinden birinin 6.7.1999 günlü başvurusu, GEEAYK'nun 20.12.1975 gün 8836, 13.XII.1980 gün 12449, 8.9.1972 gün 6557; İstanbul İli Nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.7.1991 gün 3381, 21.4.1993 gün 5744, 24.6.1993 gün 5910, 16.9.1993 gün 6127, 25.4.1996 gün 8006 sayılı, 21.4.1994 gün 6668, 11.8.1998 gün 10229 sayılı kararları okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda:

İstanbul İli, Üsküdar İlçesi, 165-166 pafta, 1313 ada, 15 parselde yapılan tesbit çalışmaları sonucunda Kurulumuzun 25.4.1996 gün 8006 sayılı kararı ile tümü tescil edilmiş olan parselin I. derece doğal sit olarak ilanına, bu alanda Yüksek Kurulun 14.7.1998 gün 596 sayılı ilke kararında belirtilen I.derece doğal sitte yapılabilecek uygulamaların dışında hiçbir uygulama yapılamıyacağına, sit sınırları dışında, sit sınırına komşu park alanlarının da bu alana katılması için yerinde inceleme yapılmasına, parselde bulunan atölye binaları Validebağ Sanatoryum'u, Validebağ Proventoryum (Mustafa Necatibey Öğretmen Huzurevi), Çamlı Köşk'ün tesciline, koruma grubunun II.grup olarak, kuş evinin de tesciline, koruma grubunun I.grup olarak belirlenmesince, bundan böyle sit alanı içinde kalan arazi ve binaların kullanımı, bu binalarda yapılacak hertürlü tamir ve

Haluk Sezgin
SEZGIN (Haluk)
BAŞKAN

İsmet Okyay
OKYAY (İsmet)
BAŞKAN YARDIMCISI

Afife Batur
BATUR (Afife)
ÜYE

Lütfi Yazıcıoğlu
YAZICIOĞLU (Lütfi)
ÜYE

EKİNCİ (Oktay)
ÜYE
Bulunmadı

ASLI GİBİDİR

Mustafa Uğur
UĞUR (Mustafa)
Üsküdar Belediye Temsilcisi

20.7.1999 ŞB.EG

Emine Rıza
Emine Rıza
Müdür

Kaynaklar

- 1- Validebağ Savunması Çevrimiçi Seminerler Dizisi Sunumları
- 2- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kentsel Analiz Raporu Eylül 2020
- 3- TMMOB Çevre Mühendisleri Odası Hava Kalitesi Raporu 2019 İstanbul İnfografisi
- 4- Dünya Şehirleri Kültür Forumu 2019 Yeşil Alan Analizi
<https://www.worldcitiescultureforum.com/data/of-public-green-space-parks-and-gardens>
- 5- <https://havakalitesi.ibb.istanbul/Pages/AirQualityDetails/>
- 6- TEMA Vakfı web sitesi
- 7- O. Şenyurt, Arşiv Belgeleri Işığında Osmanlı'nın Son Dönemlerinde "Gezinti"nin Mekânları ve Millet Bahçeleri, 2018
- 8- H. Ercan, Tanzimat Döneminde Osmanlı Kentlerinde Kent Meydanı ve Millet Bahçeleri, 2018
- 9- C.Atay, Kuş Varlığı ve Yeşil Alan İlişkisinin Peyzaj Değerleri Açısından İrdelenmesi:İstanbul Validebağ Korusu, 2019
- 10-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği
- 11- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Millet Bahçesi Rehberi <https://webdosya.csb.gov.tr/db/mpgm/editedosya/milletbahcesirehber.pdf>
- 12- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Validebağ Korusu 1. Derece Doğal Sit Alanı ve Çevresi Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Raporu
- 13-<http://mimdap.org/2016/03/etilerlethen-kothuyolu-mecidiye-mahallesi-arif-atylgan/>
- 14-"Validebağ Korusu Amenajman-Silvikültür Planı" Raporu, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2007

Validebaġ'a[!]
Dokunma!